

**ГЛАВНА СЛУЖБА ЗА РЕВИЗИЈУ
ЈАВНОГ СЕКТОРА РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

ГОДИШЊИ РЕВИЗОРСКИ ИЗВЈЕШТАЈ

за 2025. годину

сачињен у складу са чланом 21, став 6.
Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске
(„Службени гласник Републике Српске“, бр. 98/05 и 20/14)

Бања Лука, 31. јули 2025. године

Садржај:

УВОД	1
1. Ревизије које проводи Главна служба за ревизију	2
2. Финансијске ревизије у извјештајном периоду	4
2.1. Финансијске ревизије за 2023. годину проведене од 1.8. до 31.12.2024.	5
2.1.1. Финансијске ревизије општина/градова за 2023. годину	6
2.1.2. Финансијске ревизије јавних установа	17
2.1.3. Финансијске ревизије привредних субјеката	23
2.2. Финансијске ревизије за 2024. годину проведене од 1.1. до 31.7.2025.	36
2.2.1. Ревизије корисника буџета Републике – обавезне по Закону (чл. 18.)	37
2.2.2. Финансијске ревизије фондова обавезног социјалног осигурања	45
2.2.3. Финансијске ревизије јавних установа и других субјеката	47
2.2.4. Финансијске ревизије јединица локалне самоуправе	54
2.3. Ангажмани финансијске ревизије на провјери статуса датих препорука	62
2.4. Препоруке дате субјектима ревизије у извјештајном периоду	64
3. Ревизије учинка у извјештајном периоду	66
3.1. Окончане ревизије учинка у извјештајном периоду и ревизије у току	66
3.2. Резултати проведених ревизија учинка	68
3.2.1. Општи закључци и препоруке ревизије учинка	68
3.2.2. Појединачни извјештаји ревизије учинка у извјештајном периоду	69
„Функционисање система за заштиту од шумских пожара“	69
„Управљање одржавањем зграда“	70
„Заштита непокретних културних добара“	71
„Функционисање социјалне заштите старијих лица“	72
„Управљање грантовима у јединицама локалне самоуправе“	74
„Формирање цијена комуналних услуга“	75
3.2.3. Резултати накнадних прегледа провођења препорука	77
3.3. Провођење препорука ревизије учинка	78

УВОД

У складу са одредбама члана 21, став 6. Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске ("Службени гласник Републике Српске", бр. 98/05 и 20/14), Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Главна служба за ревизију) обавезна је да Народној скупштини Републике Српске поднесе Годишњи ревизорски извјештај у којем обухвата најважније налазе и препоруке из финансијске ревизије и ревизије учинка за протекли извјештајни период и који се доставља заједно са извјештајем о ревизији Консолидованог годишњег финансијског извјештаја за кориснике буџета Републике Српске. На тај начин, Годишњи ревизорски извјештај за 2025. годину се односи на период од 1. августа до 31. децембра 2024. године, односно на ревизије проведене у складу са годишњим планом ревизија за 2024. годину и на период од 1. јануара до 31. јула 2025. године.

Врховне ревизорске институције у свакој земљи уобичајено имају значајну улогу у ревизији система и процеса управљања јавним средствима. Као такве, оне континуирано доприносе стабилности система финансијског управљања, јачању транспарентности и одговорности свих корисника јавних средстава у оквиру свеукупне јавне потрошње. У складу са законом, Главна служба за ревизију је у свом раду, обавезна да примјењује INTOSAI¹ стандарде ревизије и ревизорске стандарде Међународне федерације рачуновођа (IFAC²). Скуп стандарда ревизије јавног сектора (у даљем тексту: ISSAI³) дио је ширег INTOSAI оквира професионалних објава/саопштења којег, према важећој класификацији из 2019. године, чине: INTOSAI принципи (INTOSAI-P) у које спадају Лимска и Мексичка декларација, као и принципи транспарентности и одговорности; затим Међународни стандарди врховних ревизорских институција (ISSAI) и Смјернице или INTOSAI *Guidance* (GUID) као конкретнија упутства за ревизоре јавног сектора у подручју финансијске ревизије, ревизије учинка, ревизије усклађености, као и ревизије у специфичним подручјима.

У свом раду, ревизори Главне службе за ревизију се ослањају на методологије које представљају основ за професионално дјеловање службе и то:

- Методологију за финансијску ревизију,
- Методологију ревизије учинка и
- Методологију за контролу квалитета.

Ове методологије су ажуриране и усклађене са ISSAI стандардима и смјерницама и другим релевантним стандардима и правилима садржаним у оквиру међународних ревизорских стандарда који се у Републици Српској примјењују при провођењу екстерне ревизије јавног сектора, чиме је обезбијеђено да Главна служба за ревизију функционише као независан и професионалан институционални облик парламентарног надзора у Републици Српској.

¹ INTOSAI је акроним назива „The International Organisation of Supreme Audit Institutions“, односно Међународна организација врховних ревизорских институција.

² Детаљније на www.ifac.org.

³ ISSAI (International Standards of Supreme Audit Institutions) је скуп стандарда за ревизију јавног сектора развијен од стране INTOSAI-ја.

1. Ревизије које проводи Главна служба за ревизију

У складу са одредбама Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске (у даљем тексту: Закон), Главна служба за ревизију је у извјештајном периоду вршила финансијске ревизије и ревизије учинка, а према раније утврђеном годишњем плану ревизија.

Главна служба за ревизију је Законом овлашћена да врши ревизију: Народне скупштине Републике Српске, Службе Предсједника Републике Српске, Генералног секретаријата Владе Републике Српске, министарства и других републичких органа, Вијећа народа Републике Српске, свих других буџетских институција које се финансирају из буџета, затим фондова и других ванбуџетских институција основаних посебним законом, буџета општина и градова у Републици Српској, те средстава додијељених из буџета институција/организација и било којих средстава која су било којој институцији обезбијеђена за реализацију пројеката од стране међународних организација, као зајам или донација за Републику.

Финансијска ревизија, према чл. 18. Закона, обухвата ревизију финансијских извјештаја и ревизију усклађености. Предмет финансијске ревизије су финансијски извјештаји које корисници буџета Републике, општина или градова, ванбуџетски фондови, управне организације, јавна предузећа, јавне установе и други субјекти јавног сектора за једну фискалну/календарску годину сачињавају и достављају у складу са важећим рачуноводственим оквиром у Републици Српској.

Заједно са финансијском ревизијом појединачних субјеката, Главна служба за ревизију проводи и ревизију усклађености, и сходно ISSAI 4000, о томе изражава посебно „мишљење о усклађености“ које се односи на то да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима усклађене са значајним законским и другим прописима којима су регулисане.

Руководства ревидираних институција одговорна су за припрему и фер презентацију информација у финансијским извјештајима. Ова одговорност обухвата осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед преваре и грешке. Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, руководства су, такође, одговорна да осигурају да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Ревизорско мишљење о томе да ли финансијски извјештаји ревидираног субјекта истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан билансирања; новчане токове, приходе, примитке, расходе и издатке, као и извршење буџета (за буџетске кориснике), у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској, изражава се у стандардизованој форми у складу са ISSAI, а оно може бити: немодификовано или тзв. позитивно, односно мишљење без квалификација и модификовано мишљење које има три врсте (мишљење са резервом, негативно мишљење и уздржавање од мишљења).

Врсте мишљења о усклађености су као и код мишљења о финансијским извјештајима, те је тако могуће да једном субјекту за исти ревидирани период буде изражено различито мишљење о финансијским извјештајима и о усклађености, с обзиром на то да одређене неусклађености могу бити значајне с једног или другог аспекта.

Ревизија учинка је посебна врста ревизије која подразумева испитивање активности, програма и пројеката у надлежности Владе Републике Српске и институција јавног сектора у погледу економичности, ефикасности и ефективности, те се том ревизијом обично обухвата више година и више субјеката повезаних истом темом ревизије учинка. Извјештаји ревизије учинка су, између осталог, и у функцији промовисања доброг

управљања и јавности рада институција јавног сектора, а поред налаза који су директно везани за одређену тему/предмет ревизије учинка, садрже закључке и препоруке које су адресиране субјектима из јавног сектора у складу са њиховим улогама, надлежностима и одговорностима.

По завршетку сваке ревизије Главна служба за ревизију припрема нацрт извјештаја о ревизији и доставља га лицу које руководи институцијом ради давања писаних примједби. Рок за достављање примједби је 15 дана по пријему нацрта извјештаја о ревизији, а Главна служба за ревизију дужна је да размотри ове примједбе и да коначан извјештај допуни прихваћеним примједбама. Коначан извјештај доставља се свакој ревидираној институцији и другим корисницима у складу са Законом, а потом се објављује и на интернет-страници (www.gsr-rs.org), чиме сви ревизорски извјештаји постају јавно доступни.

Субјекти којима су упућене препоруке ревизије дужни су да (Главној служби за ревизију, Министарству финансија и надлежном скупштинском одбору) у року од 60 дана од пријема коначног извјештаја доставе акциони план за спровођење препорука, односно преглед мјера и радњи које су предузете ради превазилажења пропуста и неправилности утврђених у ревизорском извјештају.

У свим ревизорским извјештајима финансијске ревизије гдје је присутан континуитет у ревизији наводе се налази и закључци у вези са провођењем препорука датих у претходном извјештају. За субјекте и ревизије које се не врше у континуитету Главна служба за ревизију повремено проводи посебне врсте ангажмана на провјери статуса раније датих препорука и о томе се издаје извјештај у облику закључка да ли су и у којој мјери дате препоруке проведене.

Код ревизије учинка, провјера да ли су препоруке проведене и да ли су активности из акционих планова самих субјеката довеле до реализације препорука ревизије, врши се периодичним ангажовањем у тзв. накнадним прегледима ревизије учинка, о чему се сачињава извјештај.

Главна служба за ревизију је успоставила Регистар препорука (посебно за финансијске ревизије и ревизије учинка), с циљем да се на јединствен и систематичан начин заинтересованим корисницима прикажу све препоруке које су упућене ревидираним институцијама јавног сектора, као и њихов статус у погледу проведености. Регистар препорука је доступан на интернет страници Главне службе за ревизију, редовно се ажурира и омогућена је претрага по различитим елементима.

2. Финансијске ревизије у извјештајном периоду

У извјештајном периоду, тј. од 1. августа 2024. године до 31. јула 2025. године проведено је укупно 90 појединачних ангажмана финансијске ревизије, у складу са плановима ревизијских активности, обухватају ревизију финансијских извјештаја и заједно с њом ревизију усклађености, односно изражено је 180 ревизорских мишљења. То су ревизије:

- 21 корисника буџета Републике код којих је по Закону обавезна финансијска ревизија сваке године,
- четири фонда социјалне заштите,
- Консолидованог годишњег финансијског извјештаја за кориснике прихода буџета Републике Српске за 2024. годину,
- 24 јединице локалне самоуправе (од којих је 12 проведено у периоду 1.8 - 31.12.2024. (за 2023. годину) и 12 ревизија до 31.7.2025. (за 2024. годину);
- 22 установе (из области високог образовања, здравства и слично),
- 15 привредних субјеката (јавна предузећа, акционарска друштва и друштва са ограниченом одговорношћу);
- три остала субјекта (републичка управа, агенција, секретаријат).

На основу проведених финансијских ревизија за претходно побројане групе субјеката изражена су ревизорска мишљења како је наведено у Табели бр. 1.

Табела бр. 1. Ревизорска мишљења у извјештајном периоду (1.8.2024 - 31.7.2025.) по групама субјеката

Субјекти ревизије		Број ревизија	Мишљење о финансијским извјештајима				Мишљење о усклађености		
			П	Р	Н	У	П	Р	Н
Ревизије за 2023. год.	Јединице локалне самоуправе	12	2	9	1	-	1	11	-
	Јавне установе	9	2	6	-	1	4	3	2
	Привредни субјекти	15	-	15	-	-	1	14	-
Ревизије за 2024. год.	Буџетски корисници	21	18	3	-	-	18	3	-
	Фондови социјалне заштите	4	4	-	-	-	4	-	-
	Консолидовани извјештај за кориснике буџета Републике	1	-	1	-	-	1	-	-
	Јединице локалне самоуправе	12	-	12	-	-	4	8	-
	Јавне установе	13	6	7	-	-	3	10	-
	Остали субјекти	3	2	1	-	-	2	1	-
Укупно за извјештајни период:		90	34	54	1	1	38	50	2

Значење скраћеница у табели: П – позитивно мишљење; Р – мишљење са резервом, Н - негативно мишљење и У – уздржавање од давања мишљења.

Субјект ревизије тј. лице које руководи ревидираним субјектом, у складу са Законом, има могућност да се изјасни о нацрту извјештаја и да уложи писмене примједбе у року од 15 дана по пријему нацрта извјештаја. Главна служба за ревизију дужна је да размотри тако достављене примједбе прије припреме коначног извјештаја и допуни га прихваћеним примједбама. Сваком субјекту који је уложио примједбе на нацрт ревизорског извјештаја се уз коначан извјештај доставља и писани одговор у виду образложења о свим о прихваћеним/неприхваћеним примједбама.

У извјештајном периоду на 90 извјештаја финансијске ревизије 11 институција је доставило писане примједбе, док су се остали субјекти изјаснили да немају примједби или нису доставили изјашњење. Примједбе које су доставиле институције обухваћене ревизијом, размотрене су са дужном пажњом, а основане и документоване примједбе су прихваћене. Од достављених примједби на 11 нацрта извјештаја, у пет случајева су примједбе дјелимично прихваћене, док у шест случајева примједбе нису прихваћене. Дјелимично прихваћене примједбе нису имале утицај на дата мишљења.

Однос броја извјештаја финансијске ревизије и броја субјеката који су доставили примједбе, као и карактер и суштина примједби указује на висок ниво усаглашености налаза, закључака и препорука између Главне службе за ревизију и субјеката ревизије.

Код неких субјеката у посебном дијелу извјештаја наведено је и тзв. „скретање пажње“ на одређена питања и ситуације који су предвиђени ISSAI 2706 и ISSAI 4000, односно на чињенице које нису имале утицаја на ревизијско мишљење, али су у складу са стандардима ревизије ревизори процијенили да је потребно да се корисницима финансијских извјештаја те чињенице нагласе, јер неке од њих могу у наредном периоду имати утицаја на мишљење о финансијским извјештајима или о усклађености пословања, а неке захтијевају свеобухватнија рјешења у погледу организације, планирања или нормативне регулативе. Такве чињенице обично зависе од будућих радњи или догађаја који нису под директном контролом субјекта ревизије или се односе на околности на које нижи буџетски корисници нису могли утицати.

У наставку су у поглављима 2.1. и 2.2. конкретније наведени најзначајнији налази и препоруке проведених финансијских ревизија у периоду 1. август – 31. децембар 2024. године (ревидирани период 2023. година) и у периоду 1. јануар – 31. јули 2025. године (ревидирани период 2024. година).

2.1. Финансијске ревизије за 2023. годину проведене од 1.8. до 31.12.2024.

У складу са планом ревизијских активности за 2024. годину, у периоду од 01.08. до 31.12.2024. године проведено је укупно 36 финансијских ревизија за извјештајни период 1.1 – 31.12.2023. године за:

- 12 јединица локалне самоуправе,
- 9 јавних установа и
- 15 предузећа/привредних друштава.

У оквиру ових ревизијских извјештаја дате су укупно 534 препоруке, од чега је 286 за отклањање грешака и неправилности везаних за финансијске извјештаје и 248 препорука за отклањање утврђених неусклађености с прописима.

Ревизорска мишљења за 36 субјеката ревидираних у периоду 1.8 – 31.12.2024. године:

- оба мишљења (за финансијске извјештаје и за усклађеност) са резервом су у 24 извјештаја о ревизији,
- негативно мишљење код два субјекта (за финансијске извјештаје Град Приједор, а за усклађеност ЈЗУ Апотека Градишка) при чему је друго мишљење са резервом,
- негативно мишљење за усклађеност при чему је за финансијске извјештаје издато уздржавање од мишљења (за ЈЗУ Апотека Фоча),
- мишљење са резервом за финансијске извјештаје уз позитивно мишљење које се односи на усклађеност је код пет субјеката, а позитивно за финансијске извјештаје уз мишљење са резервом за усклађеност имала су три субјекта,
- оба позитивна мишљења има један субјект (ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“, Бијељина).

У наредном приказу је дата структура мишљења за субјекте који су ревидирани у периоду 1.8. – 31.12.2024. год., а детаљније о тим ревизијама у наставку текста.

Мишљења за ревизије проведене од 1.8. до 31.12.2024.

Графикон бр. 1: Структура датих мишљења за ревизије проведене од 1.8. до 31.12.2024. (ревидирани период је 2023. година)

2.1.1. Финансијске ревизије општина/градова за 2023. годину

У периоду од 01.08. до 31.12.2024. године објављено је 12 извјештаја финансијске ревизије јединица локалне самоуправе (за 2023. годину). Врста датих мишљења и број препорука за ове ЈЛС наведени су у Табели бр. 2.

Табела 2: Извјештаји за ревидиране ЈЛС у периоду 1.8 – 31.12.2024. године

РБ	Субјект ревизије	Ревизијско мишљење		Број датих препорука	
		Финансијски извјештаји	Усклађеност	Финансијски извјештаји	Усклађеност
1.	Општина Оштра Лука	са резервом	са резервом уз с.п. ⁴	5	4
2.	Општина Пале	са резервом	са резервом уз с.п.	8	11
3.	Општина Трново	са резервом	са резервом уз с.п.	8	12
4.	Општина Калиновик	са резервом	са резервом уз с.п.	7	11
5.	Општина Соколац	са резервом	са резервом уз с.п.	9	10
6.	Општина Крупа на Уни	са резервом	са резервом уз с.п.	15	8
7.	Општина Шипово	са резервом	позитивно уз с.п.	8	1
8.	Општина Србац	са резервом	са резервом уз с.п.	8	10
9.	Општина Нови Град	позитивно	са резервом уз с.п.	5	10
10.	Општина Козарска Дубица	са резервом	са резервом уз с.п.	4	8
11.	Град Лакташи	позитивно	са резервом уз с.п.	3	5
12.	Град Приједор	негативно	са резервом уз с.п.	15	14
Укупан број 199 датих препорука:				95	104

⁴ с.п. је скраћеница за „скретање пажње“ (датаљније на стр. 4. овог извјештаја).

Просјечан број препорука по извјештају за ове јединице локалне самоуправе је 16,6 и тај број показује раст у односу на претходни ревизијски циклус, мада треба имати у виду да се у оквиру ревизије општина/градова препоруке упућују и неким од нижих буџетских корисника у тим ЈЛС (предшколске установе, туристичке организације, домови здравља, локалне агенције и слично).

„Скретање пажње“ је уз мишљење о усклађености изражено за свих 12 ревидираних јединица локалне самоуправе, а односи се на примјену Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске. Наиме,

Одлуком Владе Републике Српске о примјени одредби Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске продужена је примјена одредби наведеног колективног уговора, која је оспорена од стране

Уставног суда Републике Српске.

Коефицијенти утврђени појединачним Колективним уговором за запослене у Општинској управи општине Пале прилагођени су одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, осим за ниже утврђене коефицијенте за послове разврстане у прву и другу платну групу.

У осталим ревидираним градовима/општинама су коефицијенти за обрачун плата запослених прилагођени одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Поред тога, у општини Калиновик лице именовано за директора ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ обавља и послове љекара као једини запослени доктор медицине у наведеној установи. Прописима којим се уређује област рада и плата запослених у здравству није дефинисан начин евидентирања сати на раду и обрачуна плате директорима домови здравља који су упоредо ангажовани и у тимовима породичне медицине или на обављању других здравствених услуга.

Ревизорски налази од утицаја на мишљење о финансијским извјештајима

У Граду Приједор (градска управа и више буџетских корисника) и Општинама Пале, Калиновик, Шипово, Оштра Лука, Крупа на Уни и Србац (укључујући и ниже буџетске кориснике), попис имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године није организован и извршен (дјелимично или у потпуности) у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

Напомене и писана образложења уз финансијске извјештаје општина Трново, Калиновик и Србац (и нижих буџетских корисника), Општина Шипово, Крупа на Уни, Соколац, Града Приједор и његових нижих буџетских корисника (ЈУ Дјечији вртић "Радост", ЈУ Позориште „Приједор“, ЈУ „Центар за приказивање филмова“, ЈУ Галерија „Сретен Стојановић“, Агенције за економски развој "Преда-Пд", ЈЗУ „Дом здравља“, ЈУ Матични музеј Козаре“ Приједор) не садрже потребне информације и образложења прописана чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и других релевантних стандарда. У Напоменама уз финансијске извјештаје Општине Шипово није дато образложење везано за сталност пословања.

Осим тога, ревизорски налази који одређују **једно негативно мишљење и девет мишљења са резервом о финансијским извјештајима** општина/градова за период 1.1 - 31.12.2023. године, а који се у највећој мјери односе на одступања од Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног оквира за буџетске кориснике и других правилника који су наведени у наставку.

Непотпуна консолидација и исказивање учешћа у капиталу

Град Приједор није исказао акције и учешћа у капиталу од укупно 3,3 милиона КМ, јер оснивачки улози буџетских корисника: ЈУ „Центар за социјални рад“ (167 хиљада КМ

КМ), ЈУ Дјечији вртић "Радост" (1,62 милиона КМ), ЈУ „Позориште“ Приједор (1,4 милиона КМ), ЈУ „Центар за приказивање филмова“ Приједор (86 хиљада КМ), Агенције за економски развој Града "Преда-Пд" (5 хиљада КМ), ЈЗУ „Дом здравља“ Приједор (2 хиљаде КМ) и ЈУ Галерија „Сретен Стојановић“ (1 хиљада КМ) нису евидентирани у главној књизи трезора Града Приједор.

У Консолидовани финансијски извјештај општине за 2023. годину није укључена нето имовина/капитал из биланса стања свих ентитета који су под контролом или значајним утицајем, односно консолидација није извршена на начин како је то прописано (Општине Калиновик, Соколац, Шипово, Оштра Лука и Крупа на Уни).

У Општини Пале приликом сачињавања консолидованих финансијских извјештаја за 2023. годину није извршена елиминација оснивачких улога у нижим буџетским корисницима, а вриједност сразмјерног учешћа у нето имовини КП „Градске топлане“ а.д. Пале исказана је у негативном износу за укупан губитак изнад вриједности капитала.

У Општини Шипово су прецијењени акције и учешћа у капиталу и трајни извори за 763 хиљаде КМ, јер су више исказана учешћа у капиталу код ЈУ Дом културе “Никола Кокошар”, ЈУ Културно спортски центар “9. Јануар” и ЈКП “Шипово”, док је мање исказано учешће у капиталу код ЈУ Туристичка организација Општине Шипово.

Исказивања имовине у сталним средствима и трајних извора

У Граду Приједор је нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана више за 11,48 милиона КМ, за колико је мање исказана произведена стална имовина, јер вриједност водовода „Црно Врело“ у наведеном износу није пренесена на средства у употреби.

Општина Козарска Дубица није извршила пренос дијела средстава у припреми на средства у употреби за вриједност извршене реконструкције зграде ЈП „Центар за информисање и културу“, због чега је више исказана имовина у сталним средствима у припреми, а мање стална имовина у употреби за 587 хиљада КМ.

У Општини Пале вриједност нефинансијске имовине по основу извршеног опремања градског грађевинског земљишта средствима инвеститора није призната по трошку набавке већ су прецијењени обрачунски приходи на име примљених помоћи у природи за 44 хиљаде КМ, зграде и објекти за 24 хиљаде КМ и нефинансијска имовина у припреми за 20 хиљада КМ.

У Општини Пале земљиште намијењено продаји није класификовано у складу са одредбама Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, па је стална имовина намијењена продаји потцијењена за 442 хиљаде КМ, а за исти износ прецијењена је непроизведена стална имовина.

У Општини Трново бруто вриједност нематеријалне произведене имовине је прецијењена, а произведена стална имовина потцијењена за најмање 182 хиљаде КМ, јер су улагања извршена у прибављање пројектне документације за изградњу објекта призната на позицији нематеријалне произведене имовине, иако иста не задовољава критеријуме признавања захтијеване МРС ЈС 31 Нематеријална имовина и одредбама правилника за буџетске кориснике. Осим тога, више је исказана вриједност нематеријалне произведене имовине, као и финансијски резултат ранијих година за 7 хиљада КМ, јер Шумско-привредна основа за приватне шуме донесена у ранијем периоду није на снази.

Такође у Општини Трново, због тога што амортизација није обрачуната и алоцирана систематски током њиховог вијека трајања, прецијењен је финансијски резултат текуће и ранијих година, по основу просторних планова и Шумско-привредне основе за приватне шуме (са периодом важења 01.01.2017-31.12.2026. године), као и по основу претходно наведене пројектне документације за изградњу објекта.

У Општини Оштра Лука трошкови амортизације Просторног плана и Шумско-привредне основе нису систематски алоцирани (распоређени) током вијека трајања средства, па су потцијењене вриједности нематеријалне произведене имовине за 24 хиљаде КМ, финансијски резултат текуће године и финансијски резултат ранијих година за по 12 хиљада КМ, а прецијењени су расходи амортизације за 12 хиљада КМ.

У Општини Крупа на Уни улагања у изградњу локалног пута, трошкови израде идејног пројекта и стручног надзора над извођењем радова нису евидентирани у складу са одредбама Правилника о рачуноводству и рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРС ЈС 17-Некретнине, постројења и опрема, па су због тога мање исказани нефинансијска имовина у припреми (300 хиљада КМ) и издаци за нефинансијску имовину (4 хиљаде КМ), а више су исказани саобраћајни објекти (295 хиљада КМ) и расходи стручних услуга (4 хиљаде КМ).

Потраживања

У Општини Трново су за 84 хиљаде КМ више исказана потраживања по основу продаје земљишта, а потцијењена је нефинансијска имовина – земљиште за 45 хиљада КМ и прецијењен финансијски резултат ранијих година за 39 хиљада КМ, јер уговор о продаји земљишта није закључен, те признавање потраживања није у складу са одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

У Општини Козарска Дубица потраживања по основу комуналне накнаде која нису наплаћена дуже од 12 мјесеци од датума доспјећа нису коригована и класификована као сумњива и спорна потраживања у складу са прописаним рачуноводственим политикама, па су по том основу прецијењени укупна вриједност потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе за 1,35 милиона КМ и финансијски резултат ранијих година за 1,08 милиона КМ, а мање су исказани обрачунски расходи у текућој години за 268 хиљада КМ.

У Граду Приједор су за 884 хиљаде КМ више исказана краткорочна потраживања од грађана за изградњу водоводне мреже „Црно Врело“ и за 400 хиљада КМ дугорочни зајмови дати "Топлани" а.д. Приједор, јер није извршена корекција вриједности и рекласификација истих, с обзиром да су доспјели на наплату у ранијим годинама.

У Општини Пале класификација и корекција вриједности потраживања која нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспјећа није извршена правовремено, услед чега су више исказани финансијски резултат ранијих година за 650 хиљада КМ, расходи од усклађивања вриједности имовине (506 хиљада КМ) и доспјела потраживања за накнаде и таксе за које је продужен рок плаћања (144 хиљаде КМ), а потцијењени су финансијски резултат текуће године за 506 хиљада КМ, спорна потраживања и корекција потраживања за непореске приходе за 144 хиљаде КМ.

У Општини Калиновик није вршена процјена наплативости потраживања по основу продатог земљишта која нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума, па су због тога прецијењена потраживања и финансијски резултат текуће године за 290 хиљада КМ, а мање су исказана спорна потраживања и корекција потраживања по основу продаје, као и расходи од усклађивања вриједности имовине за исти износ.

У Општини Крупа на Уни су због погрешне класификације више исказана остала краткорочна потраживања за 227 хиљада КМ, а мање су исказани краткорочна финансијска имовина и разграничења између или унутар јединица власти за 215 хиљада КМ, потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе за 7 хиљада КМ и остала краткорочна разграничења за 5 хиљада КМ.

Обавезе

Град Приједор је мање исказао остале дугорочне обавезе од 2,44 милиона КМ и остале краткорочне обавезе од 416 хиљада КМ по основу уговора о систему модернизације и

одржавању јавне расвјете, при чему су дугорочно разграничени расходи исказани у већем износу за 2,85 милиона КМ.

У Општини Козарска Дубица није извршена класификација репрограма пореског дуга по основу пореза и доприноса према рочности, чиме су потцијењене дугорочне обавезе и разграничења из трансакција између јединица власти, а више су исказане обавезе за лична примања за 91 хиљаду КМ.

У Општини Србац су за 30 хиљада КМ више исказани расходи и обавезе по основу субвенција јер су евидентирани у периоду у којем нису настали.

У Општини Соколац су обавезе по основу текућих дознака грађанима евидентирани као обавезе из пословања у најмањем износу од 103 хиљаде КМ.

Приходи и примици

У Општини Пале су прецијењени обрачунски приходи по основу ванредних догађаја за најмање 7,6 милиона КМ, а за исти износ потцијењене су ревалоризационе резерве, јер повећање тржишне вриједности земљишта није евидентирано у складу са одредбама Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

У Граду Приједор су мање исказани приходи обрачунског карактера за 102 хиљаде КМ и финансијски резултат ранијих година за 498 хиљада КМ, по основу обрачунате накнаде за уређење градског грађевинског земљишта и ренте за изградњу објеката које су инвеститорима одобрене за плаћање на период који је дужи од годину дана, јер наведене накнаде нису исказане у складу са Упутством о примјени МРС ЈС 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси) већ као дугорочно разграничени приходи од 600 хиљада КМ.

У Општини Крупа на Уни услед погрешне класификације прихода од услуга испоруке воде у јавном водоводу више су исказани приходи по основу накнада за коришћење комуналних добара од општег интереса, а мање су исказани приходи од пружања јавних услуга за 60 хиљада КМ.

Град Приједор није евидентирао примитке од наплате зајмова датих ЈП „Завод за изградњу града“ Приједор па су примици од финансијске имовине исказани мање за 136 хиљада КМ.

У Општини Пале су примици за нефинансијску имовину исказани у већем износу за 142 хиљаде КМ, као и импутирани издаци за затворене авансе, јер примици за нефинансијску имовину по основу продатог земљишта нису евидентирани у периоду коме припадају према начелу настанка пословног догађаја.

У Општини Србац су погрешно класификовани примици по основу аванса, тј. више су исказани примици за остале стамбене објекте и јединице, а мање остали примици по основу примљених аванса за 1,37 милиона КМ.

Расходи и издаци

У Општини Соколац су расходи за лична примања запослених у износу од 690 хиљада КМ исказани као остали расходи обрачунског карактера иако наведени расходи представљају текуће расходе који захтијевају одлив новчаних средстава а не обрачунске расходе.

У Општини Соколац није вршена корекција краткорочне финансијске имовине и разграничења у складу са дефинисаним рачуноводственим политикама и правилима за буџетске кориснике, због чега су мање исказани расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине за 103 хиљаде КМ, а више су исказана краткорочна разграничења за најмање 425 хиљада КМ, краткорочна финансијска имовина и разграничења за 5 хиљада КМ и финансијски резултат ранијих година за 327 хиљада КМ.

Осим тога, у Општини Соколац, субвенције нефинансијским субјектима одобрене у ранијем периоду у најмањем износу од 35 хиљада КМ евидентирани су у 2023. години.

У Граду Приједор су у извјештајном периоду за укупно 216 хиљада КМ више исказани расходи (за текуће одржавање 77 хиљада КМ и расходи за стручне услуге за 139 хиљада КМ) који се односе на 2022. годину. Такође, више за 487 хиљада КМ су исказани расходи по основу коришћења роба и услуга због евидентирања вриједности улагања у произведену сталну имовину (грађевински пројекти, шумскопривредна основа и саобраћајни и водоводни објекти) у оквиру: расхода за текуће одржавање (100 хиљада КМ), расхода за стручне услуге (193 хиљаде КМ) и осталих некласификованих расхода (175 хиљада КМ).

У Граду Приједор су мање за 581 хиљаду КМ исказани остали издаци, јер нису евидентирани издаци по основу аванса за нефинансијску имовину (по уговорима за изградњу предшколске установе и спортских терена) чије затварање није извршено на дан билансирања, нити су евидентирани издаци за зајмове дати ЈП „Аутотранспорт“ а.д. Приједор од 250 хиљада КМ па су и издаци за финансијску имовину исказани мање тај износ.

У Општини Калиновик су издаци који се односе на инвестиционо одржавање саобраћајних објеката евидентирани као капитални грантови непрофитним субјектима, због чега су капитални грантови прецијењени, а издаци за произведену сталну имовину и зграде и објекти потцијењени за најмање 223 хиљаде КМ.

У Општини Пале су дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета општине исказане у већем износу за 65 хиљада КМ, а у мањем износу су исказане субвенције за 35 хиљада КМ и грантови у земљи за 30 хиљада КМ, јер субвенције пољопривредним произвођачима и грант за пројекат реконструкције азбестних кровова на стамбеним зградама нису исправно класификовани.

У Општини Трново су прецијењени текући расходи на позицији капиталних грантова а потцијењени издаци за изградњу објеката, нефинансијска имовина у сталним средствима и финансијски резултат текуће године за износ од најмање 50 хиљада КМ КМ по основу изградње трибина на школском игралишту, јер улагања извршена у имовину која се прибавља за потребе другог буџетског корисника и уступа истом без накнаде нису евидентирани у складу са рауноводственим правилима за буџетске кориснике. По завршетку прибављања имовина није пренесена на Основну школу „Свети Сава“ Трново корисника наведене имовине.

У Општини Шипово су дознаке средстава за организовање различитих манифестација у износу од најмање 51 хиљаду КМ класификоване у оквиру осталих некласификованих расхода умјесто као дати грантови. Са друге стране, у Општини Крупа на Уни средства која су дозначена установама су погрешно евидентирана као грантови умјесто као трансфери унутар и између јединица власти за укупно 5 хиљада КМ.

У Општини Козарска Дубица расходи и улагања у нефинансијску имовину нису исправно класификовани и евидентирани усљед чега су за 20 хиљада КМ више исказани расходи роба и услуга, а мање су исказани грантови за 14 хиљада КМ и издаци за 6 хиљада КМ. У Општини Србац су због погрешне класификације расхода више исказане дознаке за 23 хиљаде КМ, а мање су исказани текући грантови за 18 хиљада КМ, расходи по основу коришћења робе и услуга за 4 хиљаде КМ и субвенције за 1 хиљаду КМ.

Усљед погрешне класификације и евидентирања набавке ауто-гума код ЈЗУ Дома здравља Шипово, више су исказани расходи за текуће одржавање превозних средстава, а мање су исказане вриједност залиха ситног инвентара, ауто-гума, одјеће и обуће, као и издаци за набавку ауто гума, у износу од 4 хиљаде КМ.

Остало

У Билансу новчаних токова Града Приједор су одливи готовине који припадају активности финансирања у износу од 250 хиљада КМ (по основу позајмице предузећу „Аутотранспорт“ а.д. Приједор) и приливи готовине од 136 хиљада КМ по основу поврата позајмице од стране ЈП „Завод за изградњу града“ Приједор признати у пребијеном стању у одливима готовине из пословних активности, а одлива готовине од 416 хиљада

КМ по основу отплате уговорених обавеза за модернизацију и одржавање јавне расвјете приказани су у одливима готовине из инвестиционих активности умјесто активности финансирања. Осим тога, приликом консолидације није извршена елиминација ванбилансне вриједности имовине (објекат и земљиште које користи ЈУ Дјечији вртић „Радост“ Приједор), а која је билансно евидентирана у пословним књигама Града Приједор, чиме су ванбилансна актива и пасива Града Приједор исказане више за 1,04 милиона КМ.

У Билансу новчаних токова Општине Калиновик су више исказани одливи готовине из пословних активности по основу грантова, док су одливи готовине из инвестиционих активности по основу издатака за нефинансијску имовину мање исказани у износу од 223 хиљаде КМ, јер средства дозначена Завичајним удружењима Општине Калиновик за одржавање локалних путева немају карактер капиталног гранта већ издатака за инвестиционо одржавање саобраћајне инфраструктуре.

Консолидовани Биланс новчаних токова Општине Србац није сачињен у складу са одредбама Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и захтјевима МРС ЈС 2 - Извјештаји о новчаним токовима, јер су исказани одливи готовине из инвестиционих активности од 592 хиљаде КМ који нису настали, а одливи готовине из активности финансирања (издаци за отплату кредита) су исказани мање за 340 хиљада КМ.

У Билансу новчаних токова Општине Трново одливи готовине из активности финансирања су више исказани, а одливи готовине из пословних активности мање за 17 хиљада КМ, јер измирење обавеза из ранијих година по основу пореза и доприноса на плате који су исказани на позицији издатака за отплату дугова не представљају активност финансирања.

Ревизорски налази од утицаја на мишљење о усклађености

Ревизијом утврђени недостаци које су утицали на **11 мишљења са резервом о усклађености** (Табела 2) груписани су и наведени у наставку текста.

Надлежност локалног парламента

Скупштина Града Приједор није донијела Стратегију развоја локалних путева и улица и акт о управљању, грађењу, реконструкцији, одржавању и заштити локалних путева, као што је прописано Законом о јавним путевима и није донијела План утрошка средстава по основу накнада за коришћење минералних сировина у складу са одредбама Закона о концесијама, нити је ускладила и прописала обавезу плаћања комуналне накнаде за коришћење објеката и уређаја заједничке комуналне потрошње у складу са Законом о комуналним дјелатностима.

Одлука о одобравању позајмице ЈП „Аутотранспорт“ а.д. Приједор у погледу надлежности за доношење исте и планирања и намјенског коришћења средстава није у складу са одредбама Закона о локалној самоуправи и Закона о буџетском систему Републике Српске, као и Одлуке о извршењу Ребаланса Града Приједор за 2023. годину.

Скупштина Града Лакташи је донијела Одлуку о платама и другим правима функционера којом је одлучено да предсједнику и потпредсједнику Скупштине Града, који нису засновали радни однос, припада мјесечна накнада за вршење функције, што није у складу са Законом о локалној самоуправи.

Скупштина општине Козарска Дубица није донијела Програм коришћења средстава од накнада за воде у складу са одредбама Закона о водама и План утрошка средстава по основу концесионе накнаде у складу Законом о концесијама.

Општина Калиновик није издавала рјешења за комуналне накнаде у 2023. години и претходним годинама, што није у складу са одредбама Закона о комуналним дјелатностима и Одлуком о комуналној накнади.

Припрема, доношење и извршење буџета/ребаланса буџета

Ребаланс буџета Града Приједор није припремљен и донесен према економским класификацијама из Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, што није у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске.

У Општини Козарска Дубица су реалокације у оквиру истих и између различитих потрошачких јединица вршене у већем износу од 5% укупно усвојених средстава потрошачке јединице којој се средства умањују, што није у складу са Одлуком о извршењу буџета општине Козарска Дубица за 2023. годину.

Општина Крупа на Уни је утрошила више средстава на позицији расхода за лична примања (27 хиљада КМ), расхода финансирања (25,5 хиљада КМ) и дознака (28 хиљада КМ) у односу на средства одобрена за предметну годину, како је прописано Законом о буџетском систему Републике Српске.

Одступања у примјени Закона о јавним набавкама

У Општини Соколац су вршене набавке услуга (најмање 297 хиљада КМ) које нису предвиђене планом набавки, за које нису донесене посебне одлуке о покретању поступака, нити су за те набавке provedени поступци јавних набавки.

У Општини Калиновик су набавке радова за инвестиционо одржавање локалних путева, услуга одржавања службених возила, услуга осигурања, одржавања јавне расвјете и набавке горива у најмањем укупном износу од 263 хиљаде КМ извршене без провођења процедура јавних набавки.

Општина Пале није планирала ни донијела посебне одлуке о покретању поступка и није провела поступке јавних набавки за набављене услуге репрезентације и непредвиђене и додатне радове на реконструкцији и асфалтирању улица у укупном износу од 157 хиљада КМ, а планиране набавке горива, услуга превоза осталих лица, одржавања возила, физичког обезбјеђења објекта, геодетско-катастарских услуга и одржавања локалних путева извршене су у укупном износу од 197 хиљада КМ без провођења поступка јавне набавке.

На Порталу јавних набавки није објављен дио измјена и допуна плана јавних набавки Општине Пале, сходно Закону о јавним набавкама.

Такође, у Општини Пале приликом додјеле уговора о набавци радова путем отвореног поступка „Припрема терена за изградњу вјештачке подлоге за помоћни терен“ измијењени су услови из тендерске документације којом је захтијевана безусловна банкарска гаранција за уредно извршење посла, јер је са изабраним понуђачем уговорено достављање мјенице са мјеничном изјавом, што није у складу са Законом о јавним набавкама.

У Општини Трново банкарске гаранције за уредно извршење уговора нису обезбијеђене у складу са тендерском документацијом и уговором, јер је по пројекту Изградња резервоара и дистрибутивног цјевовода на Јахорини гаранција истекла 11.02.2023. године и иста није искориштена и продужена, што није у складу са чланом 15. Уговора о извођењу радова. Такође, гаранција по пројекту Реконструкција општинских просторија зграде коју користи Полицијска станица Трново је истекла прије почетка радова, што није у складу са чланом 10. Уговора о извођењу радова. Поред тога, у Општини Трново, за набавке које се односе на извођење радова, тендерском документацијом није дефинисан рок за извршење радова, што није у складу Упутством за припрему модела тендерске документације и понуда.

Набавка радова на постављању уличне расвјете (19,5 хиљада КМ) у Општини Соколац проведена је путем више поступка директног споразума, чиме је извршено дијељење предмета набавке, а у Јавној установи за предшколско васпитање и образовање извршена је набавка услуга вриједности 4 хиљаде КМ путем уговора о дјелу без провођења поступка јавне набавке.

Општина Оштра Лука није проводила процедуре јавних набавки за услуге зимског чишћења локаних путева и улица на подручју општине у вриједности 17 хиљада КМ.

Општина Крупа на Уни је извршила изградњу потпорне конструкције (11 хиљада КМ) која није предвиђена Планом јавних набавки за 2023. годину и за коју није проведена процедура јавне набавке. Такође, Општина Крупа на Уни није објавила на својој интернет страници одлуке о избору најповољнијег понуђача истовремено с упућивањем одлука понуђачима који су учествовали у поступцима јавних набавки, што није у складу са Законом о јавним набавкама.

Као нижи буџетски корисник, Дом здравља „9. јануар“ Крупа на Уни вршио је набавке малих вриједности у најмањем укупном износу од 14 хиљада КМ које се односе на набавку огревног дрвета, погонског моторног горива, ауто гума, одржавања рачунарских програма, робе широке потрошње и поправке и одржавања моторних возила, за које није донесен План јавних набавки за 2023. годину, а за извршене набавке нису донесене посебне одлуке о покретању поступка набавке.

Запошљавање и лична примања

Град Приједор је током 2023. године због повећаног обима посла ангажовао 15 извршилаца на одређено вријеме на период дужи од шест мјесеци у току године, док девет извршилаца запослених на неодређено вријеме не испуњавају услове радног мјеста на које су распоређени у погледу стручне спреме, звања и посебних услова рада, што није у складу са Законом о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе.

И друге јединице локалне самоуправе су током 2023. године због повећаног обима посла ангажовале извршиоце по уговору о раду на одређено вријеме на период дужи од шест мјесеци, што није у складу са Законом о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе (Општина Соколац – 13 лица; Општина Пале – шест извршилаца; Општине Козарска Дубица, Трново и Нови Град - по пет лица; Општина Србац - два извршиоца; Општина Оштра Лука – један извршилац).

Град Приједор, Туристичка организација Града Приједор, ЈУ Позориште „Приједор“ и ЈЗУ „Дом здравља“ Приједор су током 2023. године закључивали уговоре о дјелу за обављање послова који представљају редовну дјелатност послодавца, што није у складу са одредбама Закона о раду.

Такође, у току 2023. године и у општинама које су биле субјект ревизије ангажовани су лица по уговору о дјелу за обављање послова који представљају редовну дјелатност послодавца, што није у складу са Законом о раду (Општина Нови Град више уговора о дјелу са три физичка лица; Општина Србац са два лица; Општина Козарска Дубица два уговора о дјелу, Дом здравља „Др Младен Стојановић“ Лакташи са седам лица, Туристичка организација Општине Козарска Дубица, Општина Пале и ЈУ Дјечији центар „Буба-мара“ Пале уговор са једним лицем).

Општинска управа Соколац није ускладила рјешења за обрачун плате запосленима, односно постојећи износ плате прије опорезивања није увећан за износ доприноса, што није у складу са Законом о раду.

Град Приједор и Центар за социјални рад Приједор су приликом обрачуна личних примања, минули рад обрачунали на увећање плате по основу рада ноћу, прековременог рада, обављања високосложених, најсложенијих и изузетно важних послова и по основу обављања додатних послова до попуњавања упражњеног радног мјеста, што није у складу са Законом о раду.

У Граду Лакташи је „Центар за културу и образовање“ Лакташи обрачунавао плате у вишем износу, јер је примијењена већа цијена рада од оне утврђене Одлуком о утврђивању цијене рада за запослене у области просвјете и културе.

ЈУ Центар за културу Трново је исплатила свим запосленим накнаду на име награда за посебне резултате рада, а на исте нису обрачунати порез и доприноси, што није у складу

са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима. Осим тога, платне листе ЈУ Центар за културу не садрже прописане податке (назив радног мјеста, остварени часови рада, цијена рада, увећања плате, назив банке и број рачуна на који се исплаћује плата), те начин достављања писменог обрачуна плате, што није у складу са одредбама Правилника о садржају писменог обрачуна плате.

У Новом Граду током 2023. године чланови управног одбора јавних установа Центар за социјални рад, Туристичка организација Нови Град, Културно-образовни центар Нови Град и Дјечији вртић „Пчелица Маја“ којима је истекао мандат су обављали дужност, што није у складу са Одлуком о поступку именовања органа управљања у установама и предузећима чији је оснивач Општина и Законом о систему јавних служби.

Поред тога, у 2023. години је истекао мандат директору Туристичке организације Нови Град, након чега је наставио да обавља дужност директора, док је са директором ЈУ Дјечији вртић „Пчелица Маја“ закључен уговор о раду на одређено вријеме за вршиоца дужности директора више пута током године, што није у складу са Одлуком о поступку именовања органа управљања у установама и предузећима чији је оснивач Општина и одредбама Закона о систему јавних служби.

Колективни уговор за запослене у Центру за социјални рад Нови Град од 30.03.2022. године није усклађен са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области социјалне заштите Републике Српске у погледу коефицијената за обрачун плата, јер су поједини коефицијенти виши/нижи од коефицијената дефинисаних одредбама тог посебног колективног уговора, док примијењени коефицијенти четврте платне групе нису прописани одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области социјалне заштите Републике Српске.

Колективни уговор за запослене у ЈУ Дјечији вртић „Наша радост“ Србац није усклађен са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске у дијелу који се односи на утврђене ниже коефицијенте за обрачун плата запослених и процента увећања основне плате за рад ноћу и рад на дане државних празника. Такође, у ЈУ Дјечији вртић „Наша радост“ Србац су обрачун и исплата јубиларних накнада за 20 година рада вршени у износу једне просјечне плате у претходној години, што није у складу са Колективним уговором за запослене у тој установи.

Правилник о платама и накнадама и осталим примањима у ЈУ „Центар за културу и спорт“ Србац није усклађен са Законом о платама запослених у области културе Републике Српске у дијелу утврђених нижих коефицијената. Такође, ЈУ „Центар за културу и спорт“ Србац је примијенила већу цијену рада од прописане Одлуком о утврђивању цијене рада за запослене у области културе Републике Српске. Свим запосленима су обрачунате и исплаћене накнаде за топли оброк и регрес, које нису дефинисане Посебним колективним уговором за запослене у области образовања и културе Републике Српске и Правилником о платама и накнадама и осталим примањима у овој установи.

У Општини Крупа на Уни на обрачунате и исплаћене накнаде регреса за годишњи одмор нису обрачунати припадајући порез и доприноси, што није у складу са одредбама Закона о порезу на доходак и Закона о доприносима.

Додјела грантова и субвенција

Из Буџета Града Приједор је додјела средстава гранта појединим организацијама и удружењима вршена на основу појединачно поднесених захтјева без расписивања јавног позива и без прописаних правила и критеријума за распоdjелу, што није у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске. Дио корисника средстава гранта није подносио извјештаје о утрошку примљених средстава, што није у складу са Одлуком о извршењу Ребаланса буџета Града Приједор за 2023. годину.

У Општини Оштра Лука за додијељена средства субвенција од 15 хиљада КМ и гранта од 67 хиљада КМ, нису утврђена правила и критеријуми за распоdjелу, а корисници

средстава гранта нису подносили извјештаје о утрошку примљених средстава и није вршена контрола намјенског утrophка средстава, што није у складу са Одлуком о извршењу буџета општине за 2023. годину.

Дио грантова спортским организацијама и удружењима Општина Пале је додијелила без расписаног јавног позива, што није у складу са Правилником о категоризацији спортова и начину расподеле средстава за спорт и физичку културу у општини Пале, грантови непрофитним и нефинансијским субјектима у земљи су одобрени без утврђених поступака и критеријума за додјелу и нису достављени извјештаји о намјенском утrophку средстава гранта, што није у складу са Одлуком о извршењу буџета општине Пале.

У Општини Калиновик за додјелу дијела средстава гранта нису дефинисана правила и критеријуми расподеле средстава, односно није било јавног оглашавања, средства су додијељена подносиоцима захтјева најчешће без сачињених пројеката, а исти нису оцијењени, ранжирани и нису анализирани ефекти уложених средстава, а дио корисника није доставио извјештај о утrophку средстава, што није у складу са Одлуком о извршењу буџета Општине Калиновик за 2023. годину.

Општина Трново је додијелила средства гранта и друге видове помоћи организацијама од интереса за општину, спортским организацијама и удружењима грађана на основу буџетом одобрених позиција и појединачних захтјева корисника, а није дефинисала правила и критеријуме који ће се примјењивати приликом планирања, додјеле, правдања и извјештавања о коришћењу одобрених средстава.

Друга појединачна одступања

Град Приједор је признао расходе за услугу испоруке топлотне енергије по цијенама већим од уговорених и прописаних Одлуком о давању сагласности на повећање цијена производње и испоруке топлотне енергије коју је донијела Скупштина Града Приједор.

ЈУ „Центар за приказивање филмова“ Приједор је правном лицу без накнаде уступила простор без претходно утврђеног акта којим би се дефинисале цијене издавања и услови уступања простора на коришћење.

Градска управа Лакташи је путем благајне вршила исплату новчане помоћи, дневница и осталих расхода по основу службених путовања у земљи, што није у складу са Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем.

У Општини Трново је путем благајне вршено плаћање у готовини за намјене које нису прописане (награде учесницима спортских турнира, дневнице за службено путовање) и није поштован благајнички максимум, што није у складу Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем.

У Општинској управи Општине Калиновик су путем благајне вршене исплате капиталних и текућих помоћи, набавки роба и услуга за различите намјене изнад прописаног износа за појединачне трансакције, а полог новца на пословне рачуне није вршен у прописаним роковима, што није у складу са одредбама Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем. Поред тога, дневник благајне у ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ није закључиван на крају сваког дана у којем је било промјена у благајни, што није у складу Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Туристичка организација Калиновик за основна средства и готовину, а ЈЗУ Дом здравља „Свети Лука“ Калиновик за основна средства и залихе материјала, нису успоставили помоћне књиге, што није у складу са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и Закона о трезору. Помоћна књига за потраживања у Општинској управи Општине Калиновик, у дијелу који се односи на сумњива и спорна потраживања и потраживања за продату нефинансијску имовину, није усаглашена са Главном књигом трезора, што такође није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Општина Крупа на Уни и Дом здравља „9. јануар“ Крупа на Уни нису успоставили помоћну књигу нефинансијске имовине у сталним средствима и помоћну књигу

потраживања у складу са захтјевима Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

2.1.2. Финансијске ревизије јавних установа

Како је наведено, поред јединица локалне самоуправе у другом дијелу ревизијског циклуса 2024. године проведене су финансијске ревизије девет јавних установа за које су врсте ревизорског мишљења и структура препорука приказане у Табели бр. 3.

Табела 3: Врсте мишљења и број препорука за ревизије у периоду 1.8 – 31.12.2024. године код јавних установа

РБ	Субјект ревизије	Ревизијско мишљење		Број датих препорука	
		Финансијски извјештаји	Усклађеност	Финансијски извјештаји	Усклађеност
1.	Ветеринарски институт „Др Васо Бутозан“ Бањалука	резерва	резерва са с.п. ⁵	7	5
2.	ЈУ Народна библиотека „Филип Вишњић“ Бијељина	позитивно	позитивно	3	2
3.	ЈУ Народна библиотека „Ђирило и Методије“ Приједор	резерва	позитивно	4	3
4.	ЈУ Народна библиотека Добој	резерва	резерва	8	4
5.	ЈУ Студентски центар Лукавица	резерва	позитивно са с.п.	5	1
6.	ЈУ Студентски центар Пале	резерва	позитивно са с.п.	6	2
7.	ЈУ Туристичка организација Града Источно Сарајево	позитивно	резерва са с.п.	3	6
8.	ЈЗУ Апотека Градишка	резерва	негативно	10	12
9.	ЈЗУ Апотека Фоча	узддржавање	негативно	6	6
Укупан број датих препорука				52	41

Просјечан број датих препорука по једном извјештају је 10,3.

У ревизији финансијских извјештаја ЈЗУ Апотека Фоча, ревизори су се уздржали од мишљења, односно није дато ревизорско мишљење, а разлози су детаљно наведени у дијелу „Основ за уздржавање од изражавања мишљења“. Наиме, ревизија се није није могла увјерити да исказано књиговодствено стање имовине и обавеза одговара стварном стању (јер упште није извршен попис), затим значајне неизвјесности и ограничења информација везаних за одређене пословне догађаје и документованост истих онемогућило је ревизоре да провјере и утврде да ли финансијски извјештаји, који нису сачињени у складу са Међународним стандардима финансијског извјештавања, истинито и објективно приказују стање имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године, те приходе и расходе за годину која се завршава на тај дан. Није обезбијеђено трајно чување аналитичких евиденција о платама запослених за новембар и децембар 2023. године, а настали трошкови бруто плата запослених за наведене мјесеце евидентирани су у збирним износима. Такође, ревизији нису презентоване књиговодствене исправе о насталим трошковима производних услуга и нематеријалним трошковима за наведене мјесеце. Због неадекватних рачуноводствених евиденција ревизија није била у могућности да се са довољном поузданошћу увјери у тачност исказаних прихода и расхода. У ЈЗУ Апотека Фоча није вођен дневник благајне за новембар и децембар 2023. године, а за наведене мјесеце по основу остварене продаје у готовини вршено је књиговодствено евидентирање промета у збирном износу. Због утврђених одступања стварно насталих прихода и расхода од прихода и расхода исказаних у књиговодственој

⁵ с.п. - скретање пажње. Објашњење о „скретању пажње“ је детаљније на стр. 4 овог извјештаја.

евиденцији за које ревизија није могла потврдити да су истинито и објективно исказани присутни су и ефекти који утичу на објективност исказаног пословног резултата, резултата редовне активности, као и нето добити/нето губитка периода.

Ревизорски налази од утицаја на мишљење о финансијским извјештајима за остале ревидиране јавне установе наведене су у наставку.

У ЈУ Ветеринарски институт „Др Васо Бутозан“, Народној библиотеци „Ђирило и Методије“ Приједор, Народној библиотеци Добој, Студентским центрима Лукавица и Пале утврђени су недостаци у вези са пописом имовине и обавеза на дан 31.12.2023. године који није организован и проведен (дјелимично или у потпуности) у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

Обрасци за годишње финансијско извјештавање ЈУ Студентски центар Лукавица, нису сачињени у складу са Правилником о финансијском извјештавању буџетских корисника, јер су у тим обрасцима мање исказане позиције прихода и примитака за 150 хиљада КМ, више исказане вриједност опреме за 20,5 хиљада КМ бруто и исправке вриједности, мање исказане позиције краткорочних потраживања за 15 хиљада КМ бруто и исправке вриједности и мање исказане позиције краткорочних обавеза и разграничења за 150 хиљада КМ, у односу на исказане позиције у пословним књигама.

Поред тога, Ветеринарски институт Републике Српске „Др Васо Бутозан“ Бања Лука примјењује Правилник о рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама који није усклађен са прописаним контним оквиром, што није у складу са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Некретнине, постројења и опрема

У пословним књигама Народне библиотеке Добој није признато земљиште, што није у складу са Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и одредбама МРС 17 – Некретнине, постројења и опрема.

Потраживања, разграничења и залихе

У Народној библиотеци Добој су више исказана краткорочна разграничења по основу неизмирених обавеза за накнаду плата за вријеме боловања и породилског одсуства које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања у најмањем износу од 64 хиљаде КМ, док су мање исказани остали расходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти. Такође, потраживања по основу трансфера од ентитета су више исказана, док су спорна потраживања, корекција вриједности спорних потраживања и остали расходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти мање исказани за 3,5 хиљада КМ, јер на дан биланса није вршена процјена ових потраживања са становишта њихове наплативости.

У Студентском центру Пале није извршен пренос потраживања на она која доспијевају до годину дана и њихова корекција, и то за износ доспјелих а неуплаћених рата након што је обустављено плаћање доспјелих рата зајма по основу стамбеног кредита датог раднику у ранијим годинама, па су дугорочни зајмови више исказани, у корист краткорочних који доспијевају до годину дана, а мање су исказани и корекција наведених зајмова и обрачунски расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине за износе од по најмање 8 хиљада КМ.

ЈЗУ Апотека Градишка није водила обрачун трошкова и учинака (класа 9) и није сачињавала калкулације планских цијена и цијена коштања галенских препарата који се производе у Производно-галенској лабораторији. Вођење улаза и излаза са залиха готових производа по планским цијенама није у складу са МРС 2 - Залихе.

Обавезе и извори средстава

У Ветеринарском институту „Др Васо Бутозан“ обавезе за остала лична примања као и остале обавезе према запосленима нису класификоване како је прописано Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру.

Ревалоризационе резерве у ЈУ Апотека Градишка су потцијењене, а нераспоређена добит текуће године је прецијењена за 31 хиљаду КМ, јер је извршено покриће губитка текуће године преносом ревалоризационих резерви, што није у складу са одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Приходи

У Ветеринарском институту „Др Васо Бутозан“ приходи од субвенција и подстицаја нису исправно класификовани, па су прецијењени приходи из намјенских извора финансирања за 212 хиљада КМ, а потцијењени су приходи од субвенција за 174 хиљаде КМ и од подстицаја за 38 хиљада КМ.

Осим тога, донација материјала из уговора о поклону закљученим са Амбасадом Народне Републике Кине у БиХ од 12 хиљада КМ није исказана у оквиру залиха материјала за израду учинака у складишту и разграничених прихода како је то прописано. Такође, средства гранта за посебне намјене прикупљена и дозначена са посебног рачуна Фонда Партнер нису исправно класификована.

У Народној библиотеци „Ђирило и Методије“ Приједор су потцијењене библиотечке књиге и обрачунски приходи за 45 хиљада КМ, јер књиге добијене у виду донације, обавезни примјерак и сопствена издања нису исказане.

У Народној библиотеци Добој трансфер средстава од Министарства просвјете и културе на име реализације матичних послова није исправно класификован, па су приходи од пружања јавних услуга исказани више за 4,8 хиљада КМ, док су мање исказани приходи по основу трансфера од различитих јединица власти за 3,5 хиљада КМ и краткорочна финансијска имовина и разграничења за 2,3 хиљаде КМ.

Трошкови и расходи

У Ветеринарском институту „Др Васо Бутозан“ су различите врсте трошкова погрешно класификоване у односу на примјенљиви Правилник о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру, због чега су одређени трошкови више или мање исказани, како слиједи:

- Трошкови отпремнине, награда и помоћи радницима су прецијењени, а остали нематеријални трошкови - донације су потцијењени за 20 хиљада КМ.
- Трошкови услуга одржавања су више, а трошкови закупа су мање исказани за 20 хиљада КМ.
- Трошкови пореза и доприноса су више исказани за 13 хиљада КМ, а мање су исказани трошкови чланарина привредној комори и остали нематеријални трошкови за регистрацију аутомобила, судске и административне таксе.
- Остали нематеријални трошкови су прецијењени за 2 хиљаде КМ, а потцијењени су трошкови стручног усавршавања.

У Студентском центру Пале су мање исказани расходи енергије, комуналних и комуникационих услуга и обавезе према добављачима за најмање 12 хиљада КМ, јер наведени расходи који се односе на 2023. годину нису евидентирани у периоду у ком су и настали. Такође, остали издаци по основу аванса су исказани мање за 13 хиљада КМ, јер није евидентиран издатак за дио аванса датог у текућој години који није затворен на дан билансирања.

У ЈЗУ Апотека Градишка су мање исказани трошкови накнаде за превоз на посао и са посла за 3 хиљада КМ и остале обавезе према запосленима за 9 хиљада КМ, а више је исказана нераспоређена добит ранијих година за 6 хиљада КМ, јер трошкови накнаде за превоз на посао и са посла нису евидентирани у периоду њиховог настанка. Осим тога,

трошкови осталих услуга и обавезе према физичким лицима су мање исказани за 4,5 хиљада КМ, јер обавеза није евидентирана у периоду настанка.

Напомене уз финансијске извјештаје и остала појединачна одступања

У Напоменама уз финансијске извјештаје Ветеринарског института „Др Васо Бутозан“ нису објелодањена питања везана за наставак пословања у складу са начелом сталности пословања, што није у складу са МРС 1 – Презентација финансијских извјештаја. Такође, нису извршена објелодањивања неусаглашених стања потраживања и обавеза са Компензационим и Фондом солидарности те Министарством пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске како је прописано Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске као и додатна објелодањивања сходно захтјевима МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја и других релевантних Међународних рачуноводствених стандарда и Међународних стандарда финансијског извјештавања.

Образложења уз финансијске извјештаје Народне библиотеке „Ђирило и Методије“ Приједор, Народне библиотеке Добој, Студентског центра Лукавица и Студентског центра Пале не садрже додатна објелодањивања презентованих позиција финансијских извјештаја и потребне информације у складу са Правилником о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС ЈС 1 – Презентација финансијских извјештаја.

Уз четири мишљења о усклађености истакнута су и питања без утицаја на мишљење путем тзв. „скретања пажње“.

Уз позитивно мишљење о усклађености код два ревидирана студентска центра путем скретања пажње указано је на то да Министарство за научнотехнолошки развој и високо образовање Републике Српске није донијело подзаконске акте прописане чланом 46. Закона о студентском стандарду (Закон је из 2021. године), а који се односе на услов за смјештај и исхрану студената у установама студентског стандарда, састав и начин рада чланова комисије, услове који се односе на простор и опрему и о поступку за утврђивање испуњености услова за рад установе студентског стандарда и друга питања. Према одредбама истог Закона, установе студентског стандарда су у обавези да ускладе свој рад, статуте и друге опште акте по ступању на снагу подзаконских аката прописаних чланом 46 Закона. ЈУ Студентски центар Пале и ЈУ Студентски центар Лукавица у свом раду користе Уредбу о условима за оснивање и почетак рада установа студентског стандарда и о поступку за утврђивање испуњености услова из 2011. године која новим Законом није стављена ван снаге.

Уз мишљење са резервом о усклађености Ветеринарском институту „Др Васо Бутозан“ Бањалука ревизори су скренули пажњу на сљедеће:
ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске „Др Васо Бутозан“ Бања Лука као послодавац и Синдикална организација исте установе су 19.07.2016. године закључили Колективни уговор у којем су прописани коефицијенти за обрачун плата према сложености послова. Колективни уговор је потписан на период од три године и престао је да важи 19.07.2019. године, након чега није донесен нови колективни уговор. На основу чланова 47-52. Правилника о раду ЈУ Ветеринарски институт Републике Српске „Др Васо Бутозан“ Бања Лука, Управни одбор је 25.10.2019. године донио Правилник о платама, накнадама и другим примањима запослених као и три измјене током 2021. и 2022. године. Према сложености посла а у складу са чланом 8. наведеног Правилника прописани су коефицијенти за обрачун плате. Сходно члану 5. Правилника прописано је да директор утврђује цијену рада у зависности од остварених резултата пословања.

Уз мишљење са резервом о усклађености које је дато Туристичкој организацији Града Источно Сарајево путем скретања пажње указано је на сљедеће:
Скупштина града Источно Сарајево је чланом 9. Одлуке о оснивању Јавне установе Туристичка организација Града Источно Сарајево прописала да управни одбор има предсједника и шест чланова што није у складу са Законом о систему јавних служби. Осим тога, истим Законом је прописано да чланове управног одбора установе именује и разрјешава оснивач наконведеног поступка јавне конкуренције. Конкурсна процедура за именовање чланова управног одбора није проведена. Умјесто тога Скупштина Града је 11. маја 2023. године именовала вршиоце дужности чланова управног одбора Туристичке организације.

Одлуком Владе Републике Српске о примјени одредби Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске продужена је примјена одредби наведеног колективног уговора, која је оспорена Одлуком Уставног суда Републике Српске. Коефицијенти за обрачун плате директора и запослених са средњом стручном спремом утврђени Правилником о платама и накнадама запослених нису усклађени са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Налази који су утицали на квалификације по основу усклађености са прописима (критеријумима ревизије) за ревидиране јавне установе из Табеле 3. односе се на:

Одступања у примјени Закона о јавним набавкама

ЈЗУ Апотека Фоча није донијела правилник којим се прописује и уређује област јавних набавки и план јавних набавки за 2023. годину, а набавке лијекова, медицинских препарата и процјене објекта вршене су без провођења поступка јавних набавки, што није у складу са Законом о јавним набавкама.

ЈЗУ Апотека Градишка није донијела правилник о јавним набавкама и план јавних набавки за 2023. годину, што није у складу са Законом о јавним набавкама. ЈЗУ Апотека Градишка је без провођења поступка дефинисаних законом извршила сљедеће набавке: робе за продају у апотекама, банкарске услуге, радове на изградњи монтажног складишта за готове производе, канцеларијски материјал и тонере, услуге транспорта галенских препарата, набавку униформи, услуге израде елабората о трансферним цијенама, набавку пелета за гријање, постројења и опреме, здравствене услуге, услуге одржавања веб сајта, набавку горива и мазива, средстава за одржавање хигијене, услуге рекламе и оглашавања, осигурања имовине и запослених и угоститељске услуге.

У Туристичкој организацији Града Источно Сарајево у поступку набавке путничког комбија и контејнера за потребе инфо киоска на Јахорини путем конкурентског захтјева прихваћене су понуде које не садрже доказе тражене тендерском документацијом. Осим тога, за извршене набавке услуга у најмањем износу од 18 хиљада КМ нису проведени поступци јавних набавки и исте нису предвиђене планом набавки ни донесене посебне одлуке о покретању поступка набавки.

Именовања, запошљавања и права по основу рада

Управни одбор Ветеринарског института „Др Васо Бутозан“ Бања Лука је донио Одлуку којом је прописана мјесечна накнада за рад чланова Управног одбора, што није у складу са одредбама Статута којим је дефинисано да одлуку о висини накнаде доноси Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде Републике Српске. Током 2023. године у Ветеринарском заводу „Др Васо Бутозан“ радни однос на одређено вријеме засновала су три извршиоца (два извршиоца на радно мјесто „стручни сарадник“ и један извршилац на радно мјесто „лаборант узорковач“) због чега је број запослених на наведеним радним мјестима већи у односу на број извршилаца предвиђен Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

У Ветеринарском заводу „Др Васо Бутозан“ обрачунате и исплаћене „додатне стимулације“ запосленима нису прописане Правилником о платама, накнадама и другим примањима запослених. Такође, обрачунате и исплаћене накнаде за рад у комисији из реда запослених и накнаде члановима Научног вијећа нису прописане интерним актима ове јавне установе.

Правилником о утврђивању сложености послова и радних задатака и одређивању коефицијената за обрачун плата радника у ЈЗУ Апотека Фоча као и уговорима о раду, утврђени коефицијенти за обрачун плата запослених нису усклађени са коефицијентима прописаним одредбама Закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске. Такође, обрачун основне плате запосленима вршен је по цијени рада која није усклађена са Одлуком о утврђивању цијене рада за запослене у јавним установама у области здравства.

У ЈЗУ Апотека Градишка је за четири запослена у периоду од јануара до марта 2023. године, бруто основна плата обрачуната је по коефицијентима већим у односу на

прописане коефицијенте прве и друге платне групе, што није у складу Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске. Осим тога је за јануар и април 2023. године свим запосленим плата увећана у истом износу за допринос остваривању резултата пословања у претходној години, те поводом вјерских празника, што није у складу са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у јавним установама у области здравства.

ЈЗУ Апотека Градишка је извршила обрачун и исплату накнаде за прековремени рад, што није у складу са Законом о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске. Обрачун минулог рада вршен је на бруто плату увећану за друга примања по основу рада, на начин да је за сваку навршену годину стажа осигурања плата увећана за 0,5%, што није у складу са истим Законом.

У Народној библиотеци Добој је са једним запосленим (приправник) заснован радни однос на неодређено вријеме без провођења јавног конкурса, што није у складу са Законом о библиотечко-информационој дјелатности.

Народна библиотека Добој није поднијела захтјеве за признавања права за рефундацију накнаде плата од Фонд за дјечију заштиту Републике Српске и Фонда здравственог осигурања Републике Српске, што није у складу са Законом о дјечијој заштити, а такође, Пореској управи Републике Српске нису поднесене мјесечне пријаве пореза по одбитку за лична примања, што није у складу са Законом о порезу на доходак.

У Туристичкој организацији Града Источно Сарајево су 2023. години са два лица закључени уговори о дјелу на име послова који су систематизовани и представљају основну дјелатност послодавца, што није у складу са Законом о раду.

Друге значајне неусклађености

У ЈЗУ Апотека Фоча током 2023. године није вођена евиденција о присуству радника на послу, што није у складу са одредбама Закона о раду. Осим тога, ЈЗУ Апотека Фоча у 2023. години није обезбиједила чување платних листи у изворном материјалном и електронском облику, као и аналитичких евиденција о платама за новембар и децембар 2023. године и није вођен дневник благајне за наведена два мјесеца, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

У Туристичкој организацији Града Источно Сарајево су у одређеном броју случајева службена путовања у земљи и иностранству вршена без налога за службено путовање што није у складу Одлуком о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској. Поред тога, ЈУ Туристичка организација Града Источно Сарајево је путем благајне вршила исплату дневница и расхода по основу превоза личним возилима запослених на службеним путовањима у земљи и иностранству, што није у складу са Уредбом о условима и начину плаћања готовим новцем.

У Народној библиотеци Добој је из главне благајне извршена исплата у готовини аконтације на име трошкова службеног путовања у иностранство, што није у складу одредбама Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

Биланс токова готовине ЈУ Апотека Градишка није сачињен у складу са одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја и захтјевима МРС 7 - Извјештај о токовима готовине, јер плаћени ПДВ и директна плаћања расхода без претходно евидентираних обавезе нису исказани у оквиру осталих одлива из пословних активности, а набавка сталних средстава у оквиру одлива готовине из активности инвестирања. Због наведеног, одливи готовине по основу исплате добављачима и дати аванси у земљи прецијењени су за најмање 324 хиљаде КМ, а остали одливи из пословних активности су потцијењени за најмање 305 хиљада КМ и одливи готовине из активности инвестирања нису исказани у најмањем износу од 19 хиљада КМ.

2.1.3. Финансијске ревизије привредних субјеката

У периоду извјештавања 1.8 - 31.12.2024. године проведене су и финансијске ревизије код 15 привредних друштава/предузећа, а информације о врсти датих ревизорских мишљења и броју препорука су наведене у Табели бр. 4.

Табела 4: Врсте мишљења и број препорука за ревизије проведене у периоду 1.8 – 31.12.2024. године код привредних субјеката

РБ	Субјект ревизије	Ревизијско мишљење		Број датих препорука	
		Финансијски извјештаји	Усклађеност	Финансијски извјештаји	Усклађеност
1.	ЈП „Слободна зона“ д.о.о. Шамац	резерва	резерва	8	6
2.	Градска топлана а.д. Добој	резерва	резерва	13	8
3.	ЈП Завод за изградњу града Приједор	резерва	резерва	11	10
4.	Термо нова д.о.о. Угљевик	резерва	резерва са с.п	6	9
5.	Бобас а.д. Котор Варош	резерва	резерва са с.п	5	5
6.	Водовод а.д. Бањалука	резерва	резерва	9	4
7.	КП Водовод и канализација а.д. Нови Град	резерва са с.п.	резерва са с.п	10	7
8.	ЈКП Комуналац а.д. Теслић	резерва	резерва	11	11
9.	Комунално а.д. Пале	резерва	резерва	12	7
10.	Комуналац а.д. Модрича	резерва	резерва	10	5
11.	Водовод а.д. Козарска Дубица	резерва	резерва	8	8
12.	Водовод и комуналије а.д. Зворник	резерва	резерва	11	10
13.	Аеродроми РС а.д. Бањалука	резерва	резерва	12	4
14.	ЈП Аутопутеви РС д.о.о. Бањалука	резерва	резерва	8	7
15.	ЈП Противградна превентива Републике Српске	резерва	позитивно	5	2
Укупан број датих препорука				139	103

Као што се види из табеле, свим ревидираним субјектима из ове групе изражено је мишљење са резервом о финансијским извјештајима, док је мишљење о усклађености код једног субјекта позитивно, уз преосталих 14 мишљења са резервом. Поред тога, без утицаја на мишљење, код три субјекта су истакнута одређена питања путем скретања пажње.

Уз мишљење са резервом о финансијским извјештајима КП „Водовод и канализација“ Нови Град, скретањем пажње је указано на следеће:

Комунална имовина која представља техничко-технолошку целину која је претпоставка за производњу и дистрибуцију воде, одводне канализације и других комуналних услуга евидентирана је на основу извора финансирања у оквиру пословних евиденција Комуналног предузећа „Водовод и канализација“ а.д. Нови Град и Општине Нови Град, па због тога нису у потпуности испуњени захтјеви МРС 16 Некретнине, постројења и опрема.

Уз мишљење са резервом о усклађености за Термо Нова д.о.о. Угљевик указано је на следеће: Скупштина општине Угљевик је Одлуком о комуналним дјелатностима из 2018. године, а у складу са Законом о комуналним дјелатностима, Термо Новој д.о.о. Угљевик повјерила обављање комуналне дјелатности испоруке топлотне енергије даљинског гријања, али између Општине Угљевик и Термо Нове д.о.о. Угљевик није потписан уговор којим се регулишу међусобна права и обавезе у обављању комуналне дјелатности, како је прописано чланом 10. Закона о комуналној дјелатности. Такође, Општина Угљевик није донијела Одлуку о снабдијевању топлотном енергијом, тарифном систему за обрачун топлотне енергије и извршених услуга, како је прописано чланом 9. истог Закона.

Скретање пажње уз мишљење са резервом о усклађености за КП „Водовод и канализација“ Нови Град и Бобас а.д. Котор Варош односи се на то да је Посебни колективни уговор за стамбено-комуналне и услужне дјелатности Републике Српске престао да важи 2021. године, нови није донесен, а обрачун личних примања је вршен у складу са Законом о раду, Одлуком о утврђивању плата, висини примања по основу рада и висини помоћи раднику, интерним Правилницима о раду (од 4.5. 2018. и 23.02.2022. године), Колективним уговором за запослене у Комуналном предузећу „Водовод и канализација“ а.д. Нови Град од 27.12.2022. године и Одлуком о платама и другим личним примањима радника од 01.03.2023. године (у Бобас а.д. Котор Варош).

Ревизорски налази од утицаја на мишљење о финансијским извјештајима

Квалификације које су утицале на мишљење о финансијским извјештајима за 15 субјеката из Табеле бр. 4 наведене су у наставку.

Попис имовине и обавеза са стањем на дан 31.12.2023. године није организован и извршен (у потпуности или дјелимично) како је то дефинисано Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодства стања са стварним стањем имовине и обавеза у: Градској топлани, а.д. Добој, Термо-Нова Угљевик, Бобас а.д. Котор Варош, Комуналац Теслић, Комуналац Модрича, Комунално а.д. Пале, Водовод Козарска Дубица, Водовод и комуналије Зворник, Аеродроми Републике Српске и ЈП Аутопутеви Републике Српске.

Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама Предузећа за услуге у ваздушном саобраћају „Аеродроми Републике Српске“ а.д. Бања Лука није утврђен корисни вијек употребе имовине односно стопе амортизације, а приликом обрачуна амортизације нису примјењене објелодањене стопе амортизације, што није у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске. Осим тога, помоћна књига непокретности, постројења и опреме не води се на начин да обезбиједи увид у аналитичке податке, хронолошки приказ пословних догађаја, контролу и исправност унесених података и могућност коришћења података, што, такође, није у складу са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Некретнине, опрема и залихе

У Водоводу Бања Лука су за 22 милиона КМ прецијењена остала нематеријална улагања, а вриједност грађевинских објеката је потцијењена, јер улагања по основу пројекта "Градски систем водоснабдијевања и одвођења отпадних вода у Граду Бања Лука" нису исказана у складу са одредбама МРС 16 – Некретнине, постројења и опрема.

Осим тога, прецијењена је вриједност инвестиционих некретнина, а потцијењени расходи по основу обезвјеђења инвестиционих некретнина за износ од 1,03 милиона КМ, јер су у оквиру инвестиционих некретнина исказане и вриједности земљишних парцела које нису у власништву „Водовода“ а.д. Бања Лука.

У Водоводу а.д. Козарска Дубица су грађевински објекти исказани у већем износу за 469 хиљада КМ због класификовања водоводног објекта датог Предузећу на кориштење без преноса права власништва у оквиру позиције сталних средстава, а који је према класификацији предмет евидентирања на позицијама ванбилансе евиденције, по основу чега су више исказане и ревалоризационе резерве за 403 хиљаде КМ (које су признате због извршене процјене вриједности наведеног објекта у 2023. години) и остала дугорочна резервисања за износ од 66 хиљада КМ.

У пословним књигама КП Комуналац Теслић није признато земљиште на којем је смјештена депонија и зграда Генерални депо и земљиште на којем је смјештена пословна зграда, што није у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике и МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема.

Исказана вриједност земљишта у Комуналац Модрича прецијењена је за 175 хиљада КМ и нераспоређена добит за 104 хиљада КМ, инвестиционе некретнине за 40 хиљада КМ и стална средства намијењена продаји за 31 хиљаду КМ, јер је у ранијем периоду призната вриједност земљишта на коме Комуналац Модрича нема право својине, а земљиште које је издато у закуп није исказано као инвестициона некретнина, те земљиште предвиђено за продају није класификовано као стално средство намијењено продаји.

У Градској топлани Добој је више је за 114 хиљада КМ исказана бруто и исправка вриједности опреме, јер за вриједност три возила која су у 2023. години продата путем лицитације није извршен престанак признавања.

Такође, у Градској топлани Добој, набављени алат који се налази у складишту погрешно је евидентиран на позицији алата у употреби, за износ од 177 хиљада КМ. Поред тога, улагања у надоградњу софтвера за повезивање примарних топлотних станица и уградњу видео опреме (укупно 11,5 хиљада КМ) нису призната у вриједност софтвера, постројења и опреме, већ као трошкови који су више за наведени износ, чиме је умањена и исказана добит Градске топлане Добој.

У Термо-Нова Угљевик, вриједност некретнина, постројења и опреме у припреми од 45 хиљада КМ, која се односи на улагања у реконструкцију и проширење система даљинског гријања у Угљевику и који је у власништву ЗП „Рудник и термоелектрана Угљевик“ не испуњава услове за признавање имовине у складу са МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема и одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

У ЈП Аеродроми Републике Српске прецијењена је исказана вриједност некретнина, постројења и опрема у припреми за 413 хиљада КМ, нематеријалне имовина за 3 хиљаде КМ, а потцијењени су грађевински објекти за 398 хиљада КМ и трошкови амортизације за 18 хиљада КМ, јер обрачун амортизације није извршен када је имовина постала расположива за употребу.

У ЈП Аеродроми Републике Српске су прецијењене залихе млазног горива у складишту за 19 хиљада КМ, расходи по основу набавне вриједности горива за 5 хиљада КМ, а губитак ранијих година потцијењен за 24 хиљаде КМ, јер исказана вриједност залиха у почетном стању и излаза са залиха није вршена по методу пондерисане просјечне цијене, што није у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама и МРС 2 – Залихе.

У ЈП Слободна зона Шамац пословни простори издати под закуп нису исправно класификовани као инвестициона имовина, па је вриједност грађевинских објеката више, а вриједност инвестиционе имовине мање исказана за 214 хиљада КМ.

У ЈП Противградна превентива није извршена процјена надокнадивог износа средстава за исказану вриједност сталних средстава у припреми која се користи у оквиру Пројекта за аутоматизацију противградне заштите, што није у складу са захтјевима МРС 36 - Умањење вриједности имовине.

У Водовод и комуналије а.д. Зворник су потцијењене залихе (бруто вриједности и исправка вриједности залиха) за најмање 35 хиљада КМ, јер су приликом издавања алата, инвентара и ХТЗ опреме у употребу искњижени из књиговодствене евиденције, што није у складу са Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама и Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва друга правна лица и предузетнике.

У Бобас а.д. Котор Варош је дио опреме погрешно евидентиран у оквиру залиха, чиме су залихе материјала прецијењене а опрема потцијењена за 14 хиљада КМ, а мање су исказани и исправка вриједности опреме, трошкови амортизације и губитак текуће године за 3 хиљаде КМ.

Дугорочни и краткорочни финансијски пласмани и потраживања

У ЈП Аутопутеви Републике Српске су за 358 хиљада КМ прецијењена потраживања од купаца у земљи, а потцијењени су готовина за 283 хиљаде КМ и краткорочна разграничења за 75 хиљада КМ, јер су у финансијским извјештајима са стањем на дан 31.12.2023. године исказана потраживања од купаца која су наплаћена, а новчана средства нису исказана.

У Водоводу Бања Лука су за 1,97 милиона КМ прецијењени добици од умањења раније признатих кредитних губитака услед обезвређења потраживања од купаца, а потцијењена је исправка вриједности потраживања од купаца, јер примијењени модел за утврђивање обезвређења потраживања од купаца није у складу са МСФИ 9 – Финансијски инструменти.

У Градској топлани Добој, више су исказани дугорочни финансијски пласмани – обвезнице за 193 хиљаде КМ као и остали пословни приходи и добит текуће године за 24 хиљаде КМ, а мање су исказани губитак ранијих година за 168 хиљада КМ и краткорочна финансијска средства по амортизованој вриједности за 800 КМ, јер за дио уплате Министарства финансија који се односи на износ главнице по основу обвезница није вршено умањење финансијских пласмана – обвезница.

У Градској топлани Добој су за 325,5 хиљада КМ више исказани краткорочни финансијски пласмани, а мање остала краткорочна потраживања, јер средства која се потражују од Града Добој по основу одбијеног захтјева за издавање локацијских услова за изградњу стамбено-пословног простора нису евидентирана у складу са Правилником о контном оквиру, за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

У Заводу за изграду града Приједор су прецијењена потраживања од купаца за 352 хиљаде КМ, финансијски резултат ранијих година за 282 хиљаде КМ, приходи од пружених услуга на домаћем тржишту и финансијски резултат текуће године за 37 хиљада КМ, порез на додату вриједност по издатим фактурама за 51 хиљаду КМ, а и обавезе за примљене авансе потцијењене су за 18,5 хиљада КМ, јер су потраживања и приходи признати за услуге које нису извршене, а примљени аванс није евидентиран као обавеза за примљене авансе, што није у складу са МСФИ 15 - Приходи од уговора са купцима и одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Такође, у Заводу за изградњу града Приједор су прецијењена потраживања од купаца и финансијски резултат ранијих година за 69 хиљада КМ, јер је у оквиру потраживања по основу продаје евидентирано потраживање по основу судске пресуде за неосновано богаћење из 2017. године.

У ЈП Слободна зона Шамац су прецијењена краткорочна потраживања за 261 хиљаду КМ и добит ранијих година за 259 хиљада КМ, а за разлику су потцијењени расходи од усклађивања вриједности имовине, јер није извршено обезвређење застарјелих потраживања у складу са захтјевима МСФИ 9 - Финансијски инструменти.

У Водоводу Козарска Дубица није вршена исправка вриједности потраживања од купаца у 2023. години с обзиром на временски период у којем нису наплаћена, па нису признати ни губици од усклађивања вриједности истих, а дугорочно разграничени приходи исказани су мање за 70 хиљада КМ због евидентирања донација сталних средстава у оквиру краткорочних разграничења, што није у складу са одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

У КП Водовод и канализација, Нови Град, такође, није извршено обезвређење застарјелих потраживања у складу са захтјевима МСФИ 9 - Финансијски инструменти, па

су за 82 хиљаде КМ прецијењена краткорочна потраживања, а потцијењени су расходи од усклађивања вриједности и губитак текуће године за 54 хиљаде КМ и губитак ранијих година за 28 хиљада КМ.

У Комуналац Модрича су прецијењени краткорочна потраживања и нето добит текуће године за најмање 35 хиљада КМ, потцијењени су губици од усклађивања вриједности потраживања за исти износ. Такође, прецијењени су краткорочни финансијски пласмани и нераспоређена добит ранијих година за по 37 хиљада КМ, јер друштво није одмјерило резервисања за губитке и извршило исправку вриједности потраживања од купаца која нису наплаћена у периоду од годину дана од доспјећа и финансијских пласмана по кредиту који је доспио на наплату у 2021. години. Осим тога, краткорочна потраживања су потцијењена за 20 хиљада КМ и за исти износ потцијењене су краткорочне обавезе и резервисања, јер су за настале преплате по основу више уплаћених средстава за услуге одвоза отпада од домаћинстава умањена потраживања од купаца, а нису исказана краткорочна разграничења за унапријед наплаћене приходе.

У Водовод и комуналије а.д. Зворник су прецијењени краткорочна потраживања и исправка вриједности потраживања за најмање 48 хиљада КМ, јер није извршен престанак признавања ненаплативих потраживања од привредних субјеката по окончаним стечајним поступцима, што није у складу интерним Правилником о рачуноводству и рачуноводственим политикама и захтјевима МСФИ 9 – Финансијски инструменти.

У Комунално а.д. Пале, није вршена исправка вриједности потраживања која нису наплаћена у року, па су краткорочна потраживања од купаца прецијењена за 30 хиљада КМ, а потцијењени су губици од усклађивања вриједности потраживања.

У ЈП Аеродроми Републике Српске су за 261 хиљаду КМ више исказана краткорочна разграничења, а мање остала дугорочна резервисања и разграничења, јер су дугорочна резервисања за судске спорове погрешно класификована као краткорочна. Осим тога, разграничени приходи и примљене донације прецијењени су за 12 хиљада КМ, за колико је потцијењен приход од донација, јер су признати приходи у висини полугодишње амортизације донираних средстава, што није у складу са МРС 20 - Рачуноводствено обухватање државних давања и објелодањивање државне помоћи. Такође, за исказана краткорочна разграничења по основу донација у износу од 45,5 хиљада КМ из 2010. и 2012. године за које нису идентификовани извори, врсте донираних средстава као и услови повезани са донацијом, током периода није извршено признавање прихода у вези са насталим повезаним расходима за чије покриће је давање и намијењено, што није у складу са захтјевима наведеног стандарда.

У Термо-Нова Угљевик су због погрешне класификације више исказана потраживања од купаца у земљи за 25 хиљада КМ, а потцијењена су потраживања за затезну камату, јер је у оквиру потраживања од купаца исказана обрачуната затезна камата на доспјела ненаплаћена потраживања.

Обавезе и извори средстава

У Градској топлани Добој, више су исказана прекорачења по банковним рачунима за 300 хиљада КМ и остале дугорочне обавезе за 14 хиљада КМ, а мање краткорочни кредити (за укупан износ), јер дио дугорочних кредита и зајмова који доспијевају за плаћање у року до једне године дана од датума извјештавања по основу уговора, није класификован на краткорочним кредитима.

У КП Водовод и канализација Нови Град, за 78 хиљада КМ капитал је исказан више, јер је нераспоређена добит текуће године исказана мање за 58 хиљада КМ по основу покрића губитка на терет нераспоређене добити текуће године у износу од 54 хиљада КМ и није извршен пренос одложених пореских прихода у корист нераспоређене добити текуће године од 4 хиљаде КМ. Губитак је исказан мање за 136 хиљада КМ, и то из ранијих година по основу прецијењених краткорочних потраживања за 28 хиљада КМ и из текућег периода укупно 108 хиљада КМ (потцијењени расходи од усклађивања

вриједности потраживања од 54 хиљаде КМ и покрића губитка текуће године на терет нераспоређене добити у износу од 54 хиљаде КМ).

Комунално а.д. Пале није исказало обавезе преузете по уговору о намјенском кредиту, због чега су мање исказане дугорочне обавезе за 40 хиљада КМ и краткорочне обавезе за 20 хиљада КМ, а више је исказан добитак ранијих година за 60 хиљада КМ. Осим тога, у Комунално а.д. Пале, због погрешне класификације више су исказана краткорочна разграничења по основу примљених донација за 124 хиљаде КМ, а мање су исказани дугорочно разграничени приходи по основу примљених донација за исти износ, јер су донације повезане са сталним средствима у ранијем периоду у потпуности признате на краткорочним разграничењима. Такође, остале краткорочне обавезе су прецијењене за 12 хиљада КМ, а потцијењен је добитак ранијих година, јер су приходи по основу обрачунатих затезних камата из ранијег периода у Комунално а.д. Пале исказани у оквиру осталих обавеза.

Ревалоризационе резерве у Водовод и комуналије а.д. Зворник су исказане више, а нераспоређена добит ранијих година мање за 514 хиљада КМ, јер ефекти процјене земљишта приликом почетног признавања и утврђивања фер вриједности на дан стицања нису била предмет евидентирања на позицији ревалоризационих резерви сходно МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема. Такође, признати позитивни ефекти по процјени објеката и опреме са стањем на дан 31.12.2004. године нису евидентирани аналитички по средствима од којих потичу, нити су ревалоризационе резерве кориговане по основу амортизације током употребе имовине по основу које су формиране, као и искњижавања када средство престаје да се признаје, што није у складу са Правилником о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, као и захтјевима МРС 16 - Некретнине, постројења и опрема.

Због погрешне класификације обавеза у Заводу за изградњу града Приједор за 196 хиљада КМ су више исказане обавезе из пословања, а потцијењена су дугорочна резервисања за 95 хиљада КМ и краткорочне финансијске обавезе за 101 хиљаду КМ, јер су обавезе по основу позајмица од правних и физичких лица и дугорочна резервисања средстава по судској пресуди, евидентиране у оквиру осталих обавеза из пословања.

Такође, у Заводу за изградњу града Приједор мање су исказане обавезе према добављачима у земљи за 76 хиљада КМ, ПДВ у примљеним фактурама за 11 хиљада КМ, а финансијски резултат ранијих година мањи је за 65 хиљада КМ, јер обавезе за геодетске услуге нису евидентиране у периоду настанка обавезе.

У ЈП Противградна превентива, због тога што евидентирање пословних догађаја није у потпуности вршена по начелу настанка пословног догађаја, мање је исказана добит текуће године, те су прецијењени нето губици по основу отуђења некретнина и опреме, у корист нето добити ранијих година за 42 хиљаде КМ.

Приходи и примици

У Градској топлини Добој, мање су исказани разграничени приходи по основу примљених донација за износ од 125 хиљада КМ, приходи од донација и добит текуће године за 22 хиљаде КМ, а више губитак ранијих година за 147 хиљада КМ, јер су приходи од донација признати у износу амортизације која је обрачуната на вриједност дониране имовине и вриједност властитих улагања, што није у складу са усвојеним рачуноводственим политикама Предузећа.

У ЈП Слободна зона Шамац, приходи од наплате накнаде за кориштење царинског терминала и пословни расходи по основу трошкова пореза су прецијењени за 167 хиљада КМ, јер су наплаћене накнаде у име трећих лица признате као приход предузећа, а по истом основу обавезе према трећој страни су евидентиране на расходима, што није у складу са МСФИ 15 - Приходи из уговора са купцима.

Осим тога у ЈП Слободна зона Шамац су приходи од пружених услуга повезаним лицима погрешно класификовани као остали пословни приходи који су због тога прецијењени за 305 хиљада КМ, а приходи од пружених услуга повезаним лицима су потцијењени.

У Градској топлани Добој за извршене радове у 2022. години није испостављена фактура и приходи нису евидентирани у периоду коме припадају, па су у 2023. години више исказани приходи од пружања услуга текућег периода, нераспоређена добит текуће године и губитак ранијих година за 38 хиљада КМ, а у бруто билансу за 2023. годину исказан је више ПДВ у износу од 6.476 КМ.

У Водоводу Бања Лука су за 868 хиљада КМ прецијењени приходи од продаје производа на домаћем тржишту, као и краткорочна разграничења, јер је дио прихода од продаје који не припада обрачунском периоду признат у 2023. години. Такође, вриједност грађевинских објеката, као и приходи од активирања или потрошње робе, готових производа или услуга су прецијењени за 418 хиљада КМ, јер је Водовод а.д. Бања Лука признао приходе по основу реализованих бесплатних прикључака на јавну водоводну и канализациону мрежу, иако за то нису испуњени услови из МСФИ 15 – Приходи од уговора са купцима.

У предузећу Водовод и комуналије а.д. Зворник су прецијењени приходи од усклађивања вриједности имовине, као и добит текуће године за 491 хиљаду КМ, јер су приходи признати у билансу успјеха по основу накнадно утврђених сталних средстава која нису била евидентирана у пословним књигама у периоду када су изграђена, што није у складу са одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, као и захтјевима МРС 8 – Рачуноводствене политике, промјене рачуноводствених процјена и грешке.

У Термо Нова, Угљевик су због погрешне класификације за 660 хиљада КМ мање исказани приходи од пружених услуга, а у корист прихода од продаје производа.

У ЈП Аеродроми Републике Српске су за 48 хиљада КМ прецијењени приходи од продате робе и расходи по основу набавне вриједности репроматеријала, јер приликом преноса робе између залиха (репроматеријала и малопродаје) исказани су приходи и расходи у смислу тржишне реализације робе иако до исте није дошло, што није у складу са одредбама Правилника о контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике. Такође у ЈП Аеродроми Републике Српске, прецијењени су приходи од пружених услуга на иностраном тржишту и губитак ранијих година за 16 хиљада КМ, јер су приходи из 2022. године исказани у текућој години.

Трошкови, расходи и издаци

Градска топлана Добој није евидентирала трошкове поступка принудне наплате од 38 хиљада КМ, трошкове камата од 26 хиљада КМ и обавеза за исте у износу од 64 хиљада КМ који су настали по рјешењима о принудној наплати из 2021. и 2022. године и није извршена рекласификација дугорочних и краткорочних обавеза и евидентирање доспјелих камата и обавеза по основу Рјешења о одгоди плаћања пореског дуга Пореске управе Републике Српске из 2022. године.

У Градској топлани Добој су више исказана потраживања од државних органа и нето добит текућег периода у износу од 7 хиљада КМ, а мање расходи по основу директног отписа за исти износ, јер потраживања из 2016. године од Јавног фонда за дјечију заштиту за која су изгубили право на рефундацију због застарјелости нису отписана.

У ЈП Аутопутеви Републике Српске трошкови за одржавање опреме од 53 хиљаде КМ нису евидентирани у периоду настанка пословног догађаја, па су трошкови производних услуга и нераспоређена добит ранијих година прецијењени за наведени износ, као и порез на додату вриједност за 9 хиљада. Поред тога, у ЈП Аутопутеви Републике Српске су због погрешне класификације трошкови бруто плата и накнада исказани више за 117 хиљада КМ, при чему су потцијењени трошкови бруто осталих личних примања, јер је

накнада члановима управе за остварене резултате у раду класификована на трошковима бруто накнада.

У Заводу за изградњу града Приједор су услед погрешне класификације трошкова топлог obroка запослених за 91 хиљаду КМ више исказани трошкови бруто плата, а мање су исказани трошкови бруто осталих личних примања у истом износу. Такође, нематеријални трошкови су прецијењени, а трошкови производних услуга потцијењени за 26 хиљада КМ, јер су трошкови израде пројектне документације и геодетских услуга, одржавања службених возила и услуга по уговору о дјелу за израду инвестиционо-техничке документације погрешно класификовани.

У Водоводу а.д. Козарска Дубица су трошкови материјала исказани у већем износу за 54 хиљаде КМ због погрешног класификовања трошкова по основу припреме топлог obroка за запослене у оквиру ових трошкова. Осим тога, у оквиру трошкова бруто плата евидентирани су трошкови бруто накнада плата, у оквиру трошкова бруто накнада плата евидентирани су трошкови бруто накнада за регрес од 50,5 хиљада КМ који према класификацији припадају трошковима осталих личних примања, а трошкови производних услуга исказани су у мањем износу за 18 хиљада КМ због класификовања трошкова одржавања у оквиру улагања на туђим некретнинама.

У Бобас а.д. Котор Варош су због погрешне класификације више исказани трошкови бруто плата за 116 хиљада, а мањи су трошкови топлог obroка за 114 хиљада КМ и трошкови доприноса за рехабилитацију, оспособљавање и запошљавање инвалида за 2 хиљаде КМ.

У Комунално а.д. Пале, због погрешне класификације трошкова, више су исказани трошкови бруто плата и накнада за 297 хиљада КМ, а у корист трошкова бруто осталих личних примања од 293 хиљаде КМ и трошкова производних услуга од 4 хиљаде КМ, јер су трошкови топлог obroка, регреса и накнада по уговорима са физичким лицима ван радног односа класификовани у оквиру трошкова бруто плата и бруто накнада.

Одобрене донације у хуманитарне, социјалне, културне и спортске сврхе у Комуналац Модрича нису исправно рачуноводствено класификоване, односно исказани су као остали расходи и губици од 46 хиљада КМ, умјесто као остали нематеријални трошкови.

Такође, у Бобас а.д. Котор Варош признавање трошкова горива и енергије, производних услуга, нематеријалних трошкова и обавеза у укупном износу од 6 хиљада КМ није у извршено на обрачунској основи, што није у складу са начелом настанка пословног догађаја и МРС 1 - Презентација финансијских извјештаја, због чега су прецијењени расходи, губитак текуће године и добит ранијих година. Због наведеног, прецијењене су и законске резерве за 6 хиљада КМ, јер је Одлуком Скупштине акционара остварена добит из 2022. године распоређена у законске резерве.

У КП Водовод и канализација, Нови Град су због погрешне класификације више исказани трошкови бруто плата за 140 хиљаду КМ, а мање су исказани трошкови бруто накнада плата за 85 хиљада КМ и бруто осталих личних примања за 55 хиљада КМ.

У КП Комуналац Теслић су због погрешне класификације више за 100 хиљада КМ исказани трошкови бруто плата КМ, а мање трошкови бруто осталих личних примања (за топли оброк и регрес) у истом укупном износу.

Термо Нова, Угљевик су због погрешне класификације за 71 хиљаду КМ више исказани трошкови бруто плата, а мање су исказани трошкови бруто накнада плата, јер су накнаде плата за годишњи одмор, рад у дане државних празника, боловање на терет послодавца евидентирани у оквиру трошкова бруто плата.

У КП Комуналац Теслић су мање исказани трошкови материјала за 10 хиљада КМ, исправка вриједности некретнина, постројења и опреме за 3 хиљаде КМ, губитак ранијих година 12 хиљада КМ, а више су исказане бруто вриједност грађевинских објеката за 9,5 хиљада КМ, бруто вриједност постројења и опреме за 14 хиљада КМ, нераспоређена добит текуће године од 8,6 хиљада КМ и трошкови амортизације од 2 хиљаде КМ, јер набавка резервних дијелова и услуга за одржавање депоније у 2023. години и ранијим

годинама није евидентирана на трошковима. Осим тога, мање су исказани трошкови материјала за 12 хиљада КМ, а више трошкови услуга одржавања за наведени износ, јер трошкови израде темеља за гробна мјеста нису признати на трошковима материјала за израду учинака, што није у складу са Правилником о контном оквиру, садржини рачуна у контном оквиру за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Биланс новчаних токова, напомене уз финансијске извјештаје и други битни недостаци

Биланс токова готовине у предузећима Водовод Бања Лука, Водовод а.д. Козарска Дубица, Комунално а.д. Пале и Комуналац Модрича, није сачињен у складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, односно одредбама МРС 7 – Извјештај о токовима готовине.

У Напоменама уз финансијске извјештаје ЈП Слободна зона Шамац, Комунално а.д. Пале, Комуналац Модрича, Водовод а.д. Козарска Дубица, Водовод и комуналије Зворник, Градске топлане Добој и Аеродроми Републике Српске нису објелодањене информације везане за сталност пословања у складу са захтјевима међународних стандарда.

Поред тога, Напомене уз финансијске извјештаје ЈП Слободна зона Шамац, Градске топлане Добој, Комунално а.д. Пале, Комуналац Модрича, Завод за изградњу града Приједор, Термо-Нова Угљевик, Бобас а.д. Котор Варош, Водовод Бања Лука, Водовод Козарска Дубица, Водовод и канализација Нови Град, Водовод и комуналије Зворник и Аеродроми Републике Српске по садржају, структури и систематичности нису сачињене у складу са одредбама Правилника о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и релевантних Међународних стандарда финансијског извјештавања, јер не садрже обавезна објелодањивања и додатне информације које нису приказане у финансијским извјештајима.

Обрасци за годишње финансијско извјештавање Водовод и комуналије а.д. Зворник, односно Биланс стања и Биланс успјеха нису сачињени у складу са Правилником о садржини и форми образаца финансијских извјештаја за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике, јер су у поменутих обрасцима више исказане позиција грађевински објекти за 443 хиљаде КМ, мање позиција опреме за 491 хиљаду КМ, више позиција приходи од продаје производа, а мање позиција прихода од пружених услуга за 602 хиљаде КМ у односу на исказане у главној књизи.

У Градској топлани Добој су више исказана новчана средства на банковним рачунима, а мање губитак ранијих година за 9 хиљада КМ, јер средства која су у 2014. години плаћена као депозит за гаранцију и враћена у 2015. години нису евидентирана у складу са Правилником о контном оквиру, за привредна друштва, друга правна лица и предузетнике.

Позиције ванбилансне активе и пасиве у Заводу за изградњу града Приједор су потцијењене за 20 хиљада КМ, јер није евидентирана геодетска опрема на кориштењу која није у власништву Завода.

Налази од утицаја на мишљење о усклађености за ревидиране привредне субјекте

Одступања у примјени Закона о јавним набавкама

У Водоводу Бања Лука поступци набавки водоводног материјала, водомјера, пумпи и другог водоводног материјала проведени преговарачким поступком без објаве обавјештења у најмањем износу од 497 хиљада КМ, нису у складу са одредбама закона, односно није примјењен одговарајући поступак набавке. Поред тога, набавке водомјера за 108 хиљада КМ, водоводног материјала од 280 хиљада КМ и бетонских шахтова за 22 хиљаде КМ проведене су путем више преговарачких поступака без објаве обавјештења и директним споразумима, чиме је, супротно Закону, извршено дијелење

предмета набавке. Такође, извјештаји о поступцима јавних набавки нису достављани Агенцији за јавне набавке и нису објављени ни основни елементи закључених уговора, иако је то прописано Законом о јавним набавкама.

План јавних набавки Водовода Бања Лука не садржи период трајања уговора или оквирног споразума о јавној набавци, а измјене и допуне плана нису објављене на порталу јавних набавки, што није у складу са Законом о јавним набавкама.

План јавних набавки Термо-Нова Угљевик није објављен на порталу јавних набавки, извјештаји о проведеним поступцима јавних набавки и основни елементи уговора нису достављени Агенцији за јавне набавке БиХ и нису објављени на порталу јавних набавки и није донесен правилник о јавним набавкама, како је прописано Законом о јавним набавкама. Поред тога, у Термо-Нова Угљевик су без провођења поступка јавних набавки извршене набавке ресторанских, поштанских, услуга коришћења фиксне и мобилне телефоније, одржавања информационог система и службених моторних возила у укупном у износу од 19 хиљада КМ.

ЈП Слободна зона Шамац није планирало и донијело посебне одлуке за извршене јавне набавке у укупном износу од 106 хиљада КМ, а које се односе на набавке горива, столарије, радне обуће, хигијенског материјала, материјала за санацију крова, комуналних услуга и телекомуникационих и птт услуга. Такође, набавке услуга појединачне вриједности изнад законом прописаног износа вршене су дијелењем предмета набавки, односно директним споразумом за услуге текућег одржавања моторних возила, што није у складу са Законом о јавним набавкама. Уз то, за већину проведених поступака јавних набавки нису сачињени и објављени извјештаји на порталу јавних набавки, као што је законом предвиђено.

У Бобас а.д. Котор Варош су без провођења поступка јавних набавки извршене набавке канализационих цијеви, комуналних канти, моторних уља и мазива, материјала за поправљање путева, акумулатора и електричних дијелова за возила, готовог бетона, ауто гума, ситног алата и инвентара, радова асфалтирања и одржавања возила (укупне вриједности 70 хиљада КМ).

У Водоводу Козарска Дубица је за потребе исхране запослених (у износу од 30 хиљада КМ) проведено седам поступака директног споразума чиме је извршено дијелење предмета набавке. Такође, трошкови за набавку конзервираних и других прехранбених прерађевина признати су по цијенама већим од уговорених, што није у складу са одредбама уговора.

КП Водовод и канализација Нови Град није планирало нити провело поступак набавке услуга лабораторијског испитивања здравствене исправности воде за пиће у најмањем износу од 28 хиљада КМ и није планирало директне споразуме. Поред тога, на Порталу јавних набавки нису објављени извјештаји о набавкама у најмањем износу од 58 хиљада КМ, нису објављени основни елементи уговора и сажетак обавјештења о додјели уговора, тендерска документација не садржи процијењену вриједност набавке и нису потписане изјаве о постојању или непостојању сукоба интереса, што није у складу са одредбама Закона о јавним набавкама.

У КП Комуналац Теслић, за извршене набавке грађевинског материјала од 12 хиљада КМ, материјала и дијелова за одржавање основних средстава од 26 хиљада КМ и услуга одржавања градске депоније од 23 хиљаде КМ, нису проведени поступци јавних набавки, а тендерском документацијом за набавку горива није захтијевано достављање документације ради испуњавања личне способности.

Комунално а.д. Пале није провело процедуре јавних набавки за набавку ситног инвентара, резервних дијелова, услуга обавезног осигурања моторних возила од аутоодговорности и аутомеханичарских услуга у укупном износу 11 хиљада КМ.

У Заводу за изградњу града Приједор није планиран нити је проведен поступак јавних набавки за услуге израде техничке документације за области за које предузеће не посједује лиценцу за рад (10 хиљада КМ).

Именовања надзорног одбора и управе

Именовање чланова Надзорног одбора у ЈП Аутопутеви Републике Српске, као и управе предузећа није проведено путем отвореног поступка избора именованих лица, односно по јавном конкурсима како је то прописано Законом о јавним предузећима, Законом о министарским, владиним и другим именовањима и Статутом ЈП „Аутопутеви Републике Српске“ д.о.о. Бања Лука. Умјесто тога, Надзорни одбор је одлуком из 2022. године именовао вршиоца дужности директора, а одлукама из 2020. и 2022. године вршиоце дужности извршних директора, са којима су закључени уговори о раду и правима и обавезама вршилаца дужности. Такође, Скупштина јавног предузећа је рјешењима о именовању из 2023. године именовала вршиоце дужности предсједника и чланова Надзорног одбора.

Именовање управе Водовода Бања Лука није проведено по јавном конкурсима како је то прописано у Закона о јавним предузећима и Статуту „Водовод“ а.д. Бања Лука. Надзорни одбор Водовода а.д. Бања Лука је рјешењима из августа, односно септембра 2021. године именовао вршиоце дужности директора и три извршна директора.

Скупштина Термо Нова д.о.о. Угљевик је одлукама о именовању из 2016, 2018. и 2023. године именовала вршиоце дужности предсједника и чланове надзорног одбора. Именовање чланова надзорног одбора није проведено путем отвореног поступка избора именованих лица, односно по јавном конкурсима како је то прописано чланом 6. Закона о јавним предузећима, Законом о министарским, владиним и другим именовањима и Статутом Термо Нова д.о.о. Угљевик.

Надзорни одбор Термо Нова д.о.о. Угљевик је рјешењем из 2017. године именовао вршиоца дужности директора, а рјешењем из 2016. године вршиоца дужности извршног директора за техничка питања. Именовање управе није проведено по јавном конкурсима како је то прописано Законом о јавним предузећима и Статутом Термо Нова д.о.о. Угљевик.

Запошљавање и ангажовање лица, лична примања и друга права из радног односа

У ЈП Аутопутеви Републике Српске је за 159 запослених током 2023. године вршено увећање плате по основу радног учинка без утврђеног појединачног плана рада и реализације плана, што није у складу са Колективним уговором у том јавном предузећу.

Термо Нова д.о.о. Угљевик је у току 2023. године закључила 46 уговора о привременим и повременим пословима са физичким лицима за обављање послова који су по својој природи такви да трају дуже од 90 радних дана у календарској години, што није у складу са Законом о раду.

Предузеће Аеродроми Републике Српске а.д. Бања Лука закључило је уговоре о дјелу са 29 извршилаца за систематизована радна мјеста (ватрогасац и доктор медицине), што није у складу са Законом о раду. Поред тога, у 2023. години обрачун минулог рада вршен је примјеном прописаних увећања на основну плату увећану за друга примања по основу рада, што није у складу са одредбама Закона о раду и Колективног уговора предузећа.

У Водоводу Бања Лука су у 2023. години са 17 извршилаца закључени уговори о привременим и повременим пословима за послове за које су систематизована радна мјеста и који представљају основну дјелатност друштва, а по истеку периода од 90 дана са пет извршилаца су закључени уговори о дјелу за исте послове, што није у складу са Законом о раду.

У ЈП Аутопутеви Републике Српске су закључени уговори о дјелу са пет извршилаца за послове који представљају редовну, основну дјелатност јавног предузећа, што није у складу са одредбама Закона о раду и Колективног уговора овог јавног предузећа.

И у Водоводу Козарска Дубица су током 2023. године, супротно Закону о раду, закључени уговори о дјелу за обављање послова који представљају редовну дјелатност послодавца.

У Термо-Нова Угљевик је обрачун личних примања за пет запослених вршен примјеном бруто коефицијената прописаних Одлуком о утврђивању бруто коефицијената сложености радних мјеста, који су виши од коефицијената дефинисаних Колективним уговором МХ „Електропривреда Републике Српске“ а.д. Требиње.

На основу одлуке директора Бобас а.д. Котор Варош исплаћене су једнократне новчане помоћи запосленим по основу повећања трошкова живота, иако Правилником о раду није прописана та врста личног примања, а за наведена лична примања нису обрачунати и уплаћени припадајући порез и доприноси, што није у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима.

У КП Водовод и канализација, Нови Град су код 29 запослених коефицијенти према којима су обрачунате и исплаћене плате у 2023. већи од коефицијената прописаних Колективним уговором и уговорима о раду, што није у складу са одредбама Закона о раду и Колективног уговора за запослене у овом комуналном предузећу. Осим тога, запосленима нису достављене понуде за закључење анекса уговора и нису закључени анекси уговора о раду услед повећања плата у 2023. години, што није у складу са Законом о раду.

У Водовод и комуналије а.д. Зворник радни однос на неодређено вријеме са 24 лица није заснован у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, јер су исти распоређени на радна мјеста за која је систематизован мањи број извршиоца, што није у складу са Законом о раду. Поред тога, обрачун минулог рада за запослене вршен је на увећања плате по основу посебних резултата рада, што није у складу са одредбама Закона о раду и интерног Правилника о раду.

У предузећима Комунално а.д. Пале и Завод за изградњу града Приједор је обрачун минулог рада за сваку годину радног стажа вршен на основицу коју чини основна плата увећана за друга примања по основу рада, што није у складу са одредбама Закона о раду.

У Градској топлани Добој су накнаде запосленим именованим у комисије за јавне набавке и попис, а у КП Комуналац Теслић накнаде за регрес и помоћ за рођење дјетета исплаћене на основу одлука директора иако исте нису прописане Правилником о раду Предузећа.

Друге значајне неусклађености

Цјеновник услуга одвоза отпада за правна лица и субјекте по категоријама, од 31.01.2023. године, дјелимично није усклађен са Одлуком Скупштине општине Модрича од 25.01.2023. године о давању сагласности на цијене комуналних услуга одвоза отпада које пружа Комуналац а.д. Модрича, а цијене утврђене цјеновником од 31.01.2023. године већином нису примјењиване за обрачун и фактурисање услуга током 2023. године. Такође, на утврђене цијене комуналних услуга одвоза отпада контејнером, мјесечног и дневног закупа на зеленој пијаци и услуга за сточну пијаци није прибављена сагласност надлежног органа Општине Модрича, а све претходно наведено није у складу са Законом о комуналним дјелатностима.

У КП Комуналац Теслић на цијене комуналних услуга утврђене Цјеновником закупа продајног простора и Одлуком о цијенама одлагања смећа на депонији није прибављена сагласност надлежног органа јединице локалне самоуправе, што није у складу са Законом о комуналним дјелатностима. Услуге одвоза комуналног отпада за правна лица вршене су по цијенама које су ниже од цијена утврђених у Цјеновнику комуналних услуга одвоза комуналног отпада.

План пословања Водовод и комуналије а.д. Зворник за 2023. годину није донесен правовремено, јер је усвојен након 11 мјесеци од почетка године и исти не садржи изворе финансирања за капиталне издатке, што није у складу са Законом о јавним предузећима, као и чланом 74. Статута друштва.

У Водовод и комуналије а.д. Зворник није утврђен норматив потрошње горива по возилима и радним машинама, нису дефинисана правила коришћења, одржавања и

праћења припадајућег трошка по возилу, а дио путних налога за коришћење возила није попуњаван у складу са Правилником о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога (нису попуњаване релације кретања, вријеме поласка и повратка, број лица у возилу, потпис возача и сл.).

Термо-Нова Угљевик је у току 2023. године извршила отпис потраживања од купаца за испоручену топлотну енергију (укупно 34 хиљаде КМ) за које није обезбијеђено писмено овлашћење већине чланова надзорног одбора, како је прописано Законом о јавним предузећима.

У ЈП Аеродроми Републике Српске исказане остале резерве друштва формиране су конвертовањем ревалоризационих резерви за које није утврђен историјат настанка и основ почетног признавања у остале резерве, што није у складу са начином формирања резерви привредног друштва који је прописан Законом о привредним друштвима Републике Српске и Статутом предузећа.

Донације Бобас а.д. Котор Варош спортским, хуманитарним и осталим организацијама у износу од 3,7 хиљада КМ су исплаћене без одлуке надзорног одбора, што није у складу са Законом о донацијама предузећа у јавном власништву или под јавном контролом у Републици Српској.

У ЈП Слободна зона Шамац нису успостављене помоћне књиге непокретности, постројења и опреме, а у Градској топлани Добој стање из помоћне књиге за основна средства није усаглашено са стањем из главне књиге, што није у складу са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

2.2. Финансијске ревизије за 2024. годину проведене од 1.1. до 31.7.2025.

Годишњим планом ревизија за 2025. годину, у периоду од 01.01. до 31.07.2025. године планирано је провођење 54 финансијске ревизије, што обухвата ревизију финансијских извјештаја и ревизију усклађености. У назначеном периоду проведена су сва 54 планирана ревизијска ангажмана.

Истим планом, до краја 2025. године предвиђено је провођење још 30 финансијских ревизија за 2024. годину (10 јединица локалне самоуправе, 19 јавних установа и ЈПШ „Шуме Републике Српске“). Резултати тих ревизија ће бити презентовани у годишњем ревизорском извјештају за наредну годину.

У структури 54 финансијске ревизије које су проведене у ревизијском циклусу 1.1. – 31.7.2025. године су сљедеће ревизије:

- 21 ревизија министарстава и других корисника буџета Републике Српске код којих је по Закону обавезно провођење ревизија сваке године,
- ревизију Консолидованог годишњег финансијског извјештаја за кориснике буџета Републике,
- 4 ревизије фондова обавезног социјалног осигурања,
- 12 јединица локалне самоуправе и
- 13 јавних установа и
- 3 остала субјекта (управа, секретаријат и агенција).

Ревизија Консолидованог годишњег финансијског извјештаја за кориснике буџета Републике обухвата значајне сегменте буџета, буџетског и трезорског пословања (приходи буџета Републике, унутрашњи дуг, спољни дуг, финансијске трансакције, инвестиције, итд.) који се не сусрећу код појединачних буџетских корисника, а обухвата и значајне налазе из свих појединачних извјештаја о ревизији буџетских корисника.

У ревизорским извјештајима за 54 финансијске ревизије које су проведене у периоду од 01.01. до 31.07.2025. године дата су сљедећа мишљења:

- о финансијским извјештајима: позитивно за 30 субјеката и 24 мишљења са резервом и
- о усклађености: 32 позитивна мишљења и 22 мишљење са резервом.

Позитивно мишљење за финансијске извјештаје и за усклађеност за 2024. годину дато је за оне финансијске извјештаје за које нису утврђене значајне грешке, неправилности и неусклађености. Ниво значајности/материјалности је утврђен у складу са ISSAI стандардима и Методологијом за финансијску ревизију.

У складу са ISSAI 2705 – *Модификације мишљења у извјештају независног ревизора*, мишљење са резервом се изражава у случајевима када:

"ревизор закључи, на основу прикупљених ревизијских доказа, да финансијски извјештаји у цјелини нису без материјално погрешних исказа. Односно када ревизор, након прикупљених довољно адекватних ревизијских доказа, закључи да су погрешни искази, појединачно или заједно, материјално значајни, али нису прожимајући за финансијске извјештаје или ревизор није у могућности да прикупи довољно адекватних ревизијских доказа на којима ће заснивати своје мишљење али закључује да могући ефекти неоткривених погрешних исказа на финансијске извјештаје, уколико их има, могу бити материјалне природе, али не и свеобухватни."

Скретање пажње на одређена питања у складу са ISSAI 2706 указује на питања која су од значаја за разумијевање извјештаја субјекта, најчешће на контрадикторне законе, прописе и одлуке са значајним утицајем на субјекта, које доносе виши надлежни органи и на које субјект појединачно не може да утиче. (Детаљније за наведене субјекте у одговарајућем дијелу овог Извјештаја).

2.2.1. Ревизије корисника буџета Републике – обавезне по Закону (чл. 18.)

Главна служба за ревизију је по Закону о ревизији јавног сектора Републике Српске (чл. 18. став 4.) обавезна да сваке године проведе финансијску ревизију код: Народне скупштине и Вијећа народа Републике Српске, Службе предсједника Републике, Генералног секретаријата Владе Републике Српске, свих министарстава и Пореске управе Републике Српске, као и четири фонда обавезног социјалног осигурања⁶.

На основу 22 проведене финансијске ревизије код ове групе ревидираних субјеката (детаљније у Табели бр. 5), а узимајући у обзир и Консолидовани годишњи финансијски извјештај корисника буџета Републике за 2024. годину, изражена су слједећа мишљења:

- за финансијске извјештаје: позитивно за 18 субјеката и мишљење са резервом за 4 извјештаја,
- за усклађеност са прописима: позитивно за 19 извјештаја и мишљење са резервом код 3 субјекта.

Табела 5: Преглед за субјекте обавезних финансијских ревизија (по чл. 18. ст. 4. Закона) које су проведене у периоду од 1.1. до 31.7.2025. године

РБ	Субјект ревизије	Ревизијско мишљење		Број датих препорука	
		Финансијски извјештаји	Усклађеност	Финансијски извјештаји	Усклађеност
1.	Народна скупштина Републике Српске	позитивно	позитивно	1	-
2.	Вијеће народа	позитивно	позитивно	-	-
3.	Служба предсједника	позитивно	позитивно	-	-
4.	Генерални секретаријат Владе	резерва	позитивно	1	1
5.	Министарство финансија	позитивно	позитивно са с.п.	-	-
6.	Пореска управа	позитивно	позитивно	-	-
7.	Министарство за европске интеграције и међун. сар.	позитивно	позитивно са с.п.	-	-
8.	Министарство привреде и предузетништва	позитивно	позитивно	1	-
9.	Мин. саобраћаја и веза	позитивно	позитивно	-	1
10.	Министарство правде	позитивно	позитивно	-	1
11.	Министарство управе и локалне самоуправе	позитивно	позитивно са с.п.	-	1
12.	Министарство за просторно уређење, грађев. и екологију	позитивно	позитивно	1	1
13.	Мин. пољопривреде, шумарства и водоприв.	позитивно	позитивно са с.п.	-	2
14.	Министарство унутрашњих послова	позитивно	позитивно	-	2
15.	Министарство просвјете и културе	позитивно	позитивно	1	2
16.	Министарство трговине и туризма	позитивно са с.п.	позитивно са с.п.	1	2

⁶ Фондови обавезног социјалног осигурања су као субјекти обавезне финансијске ревизије посебно обрађени у подпоглављу 2.2.2. овог Извјештаја.

17.	Мин. за научнотехнолошки развој и високо образовање	позитивно	позитивно са с.п.	2	2
18.	Министарство здравља и социјалне заштите	позитивно	резерва	-	2
19.	Министарство породице, омладине и спорта	позитивно	резерва са с.п.	1	6
20.	Мин. рада и борачко-инвалидске заштите	резерва	позитивно	1	-
21.	Министарство енергетике и рударства	резерва	резерва	1	3
22.	Консолидовани годишњи финансијски извјештај за кориснике буџета Републике	резерва	позитивно	2	6
Укупан број датих препорука				13	32

Од 21 субјекта код којих се финансијска ревизија обавезно проводи сваке године, оба позитивна мишљења (и за финансијске извјештаје и за усклађеност) изражена су за њих 16. Код три субјекта изражена су мишљења са резервом по једном основу и то код Генералног секретаријата и Министарства рада и борачко-инвалидске заштите везано за финансијске извјештаје, а код Министарства здравља и социјалне заштите и Министарства породице, омладине и спорта везано за усклађеност, док су за Министарство енергетике и рударства оба мишљења са резервом.

На основу ревизије Консолидованог годишњег финансијског извјештаја корисника буџета Републике за 2024. годину је изражено мишљење са резервом за финансијске извјештаје (уз позитивно мишљење за усклађеност).

Графикон бр. 2: Структура мишљења главног ревизора датих субјектима за које су по Закону обавезне финансијске ревизије

Из Графикона бр. 2 се може видјети да код буџетских корисника код којих се ревизија финансијских извјештаја и усклађености врши у континуитету из године у годину (јер је то законска обавеза), њих преко 77% има оба позитивна мишљења, док остали имају једно или оба мишљења са резервом. Како се може констатовати, услед континуираног присуства ревизије и због провођења ревизорских препорука, тренд позитивних мишљења за ову групу субјеката је растући, у односу на претходну годину број субјеката који имају оба позитивна мишљења је повећан за један. Смањен је број субјеката са оба мишљења са резервом (са четири у 2024. на један извјештај у 2025. години). У наставку су укратко наведени ревизорски налази који су утицали на квалификовано мишљење ревизора.

Уз мишљење о финансијским извјештајима Министарства трговине и туризма ревизори су скренули пажњу на чињеницу да је Министарство извршило евидентирање добитака од продаје имовине и примитке по основу продаје земљишта у износу од 41,18 милиона КМ по основу Одлуке Владе Републике Српске о продаји непокретности у власништву Републике Српске и закључених уговора. Непокретности које су биле предмет продаје нису биле у пословним евиденцијама Министарства трговине и туризма Републике Српске, већ су евидентирани у главној књизи трезора Министарства финансија на основу преузете ванбилансне евиденције од Јавног предузећа шумарства „Шуме Републике Српске“ а.д. Соколац. Такође, по основу Одлука Владе Републике Српске о продаји, односно замјени непокретности и закључених уговора евидентирани су добици од продаје имовине и примици по основу продаје земљишта у износу од 107 хиљада КМ.

Резиме налаза од утицаја на мишљење са резервом о финансијским извјештајима

У Министарству рада и борачко-инвалидске заштите су прецијењени расходи обрачуноског карактера по основу односа са другим јединицама власти за 4,5 милиона КМ и остали расходи обрачуноског карактера за 367,5 хиљада КМ, а потцијењени су трансфери Фонду за здравствено осигурање за здравствену заштиту бораца, војних инвалида, породица погинулих бораца и цивилних жртава рата за 4,5 милиона КМ и трансфери унутар исте јединице власти за трансфер Фонду ПИО за 367,5 хиљада КМ, јер наведени расходи нису исправно исказани, с обзиром на то да исти представљају трансфере који захтијевају одлив новчаних средстава и не представљају расходе обрачуноског карактера.

У финансијским извјештајима Генералног секретаријата Владе нефинансијска имовина у сталним средствима је потцијењена за 1,99 милиона КМ, расходи амортизације прецијењени у истом износу, а ревалоризационе резерве прецијењене за 994 хиљаде КМ, јер је на процијењену тржишну вриједност имовине на дан 31.08.2024. године извршен обрачун амортизације за период прије извршене процјене и није извршено укидање ревалоризационих резерви од дана процјене до датума извјештавања за употребу имовине по основу које су резерве и формиране, што није у складу са одредбама Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и МРС-ЈС 17 - Некретнине, постројења и опрема. Такође, Генерални секретаријат Владе Републике Српске није извршио ревалоризацију вриједности имовине за цијелу групу некретнина, постројења и опреме исказане унутар једног подсинтетичког конта, односно извршио је ревалоризацију дијела имовине, што није у складу са захтјевима МРС-ЈС 17 и Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

У Министарству енергетике и рударства су за 69 хиљада КМ више исказани расходи за бруто плате запослених, а остали неklasификовани расходи су потцијењени у истом износу, јер су бруто накнаде лицу који није у радном односу класификоване у оквиру расхода за бруто плате.

Основ за мишљење са резервом које је изражено за **Консолидовани финансијски извјештај корисника буџета Републике за 2024. годину** наведен је у наставку:

Буџетски дефицит текућег периода исказан у обрасцу ПИБ 01 у износу од 84,18 милиона КМ је потребно кориговати на више за 11,6 хиљада КМ, због више исказаних издатака за нематеријалну произведену имовину у износу од 7,85 милиона КМ у обрачуномском периоду 2024. године, а који припадају обрачуномском периоду 2023. године, мање исказаних трансфера између различитих јединица власти и трансфера унутар исте јединице власти и текућих расхода који су евидентирани у оквиру расхода обрачуноског карактера у износу од 5,58 милиона КМ и мање исказаних издатака за нефинансијску имовину у износу од 2,28 милиона КМ који су настали по основу јавних инвестиција а нису евидентирани у обрачуномском периоду 2024. године.

Буџетски суфицит текућег периода од 1,43 милиона КМ који је исказан у обрасцу ПИБ 02 потребно је кориговати на мање за 166 хиљада КМ, по основу мање исказаних текућих

расхода који су евидентирани у оквиру расхода обрачунског карактера у наведеном износу.

Такође, укупан дефицит исказан у обрасцу ПИФ у износу од 191,98 милиона КМ је потребно кориговати на више за 227 хиљада КМ, а по основу напријед наведених више исказаних издатака у обрасцу ПИБ 01, мање исказаних трансфера између различитих јединица власти и текућих расхода који су евидентирани у оквиру расхода обрачунског карактера у износу од 5,79 милиона КМ (након елиминација) и мање исказаних издатака за нефинансијску имовину у напријед наведеном износу (у обрасцу ПИБ 01).

Разлику у финансирању у обрасцу ПИБ 01 је потребно кориговати на мање за 37,4 хиљаде КМ, а по основу мање исказаних осталих издатака у земљи од 25,8 хиљада КМ и претходно наведених разлика у обрасцу ПИБ 01 у износу од 11,6 хиљада КМ. Разлику у финансирању у обрасцу ПИБ 02 је потребно кориговати на мање за 166 хиљада КМ, због претходно наведених разлика у обрасцу ПИБ 02.

Такође, разлику у финансирању у обрасцу ПИФ је потребно кориговати на мање за 253 хиљаде КМ због претходно наведених разлика у обрасцу ПИФ (227 хиљада КМ) и мање исказаних осталих издатака у земљи (26 хиљада КМ).

У Билансу успјеха за период 01.01-31.12.2024. године и Билансу стања на дан 31.12.2024. године исказан финансијски резултат текуће године је потребно кориговати на више за износ од 2,56 милиона КМ, а по основу више исказаних расхода амортизације и осталих расхода обрачунског карактера од 2,98 милиона КМ, исказаних расхода за закуп складишног простора који припадају обрачунском периоду 2023. године од 216 хиљада КМ и неисказаних расхода за закуп складишног простора од 633 хиљаде КМ.

У Билансу стања на дан 31.12.2024. године исказану вриједност нефинансијске имовине у сталним средствима је потребно кориговати на више за 1,99 милиона КМ и исказану вриједност резерви на мање за 994 хиљаде КМ, а по основу напријед наведених више исказаних расхода амортизације. Такође, обавезе из пословања у земљи је потребно кориговати на више за 633 хиљаде КМ по основу неисказаних обавеза за закуп складишног простора, а финансијски резултат ранијих година је потребно кориговати на више за 216 хиљада КМ по основу исказаних расхода за закуп складишног простора који припадају обрачунском периоду 2023. године у обрачунском периоду 2024. године.

Напријед наведене корекције у ПИБ-у, ПИФ-у, Билансу успјеха и Билансу стања су настале због евидентирања која нису вршена у складу са одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, а односе се на исказане трансфере између различитих јединица власти, трансфере унутар исте јединице власти и текуће расходе који захтијевају одлив новчаних средстава у оквиру обрачунских расхода, неисказане издатке за нефинансијску имовину, остале издатке у земљи и расходе закупа складишног простора, исказане издатке за нефинансијску имовину и расходе за закуп складишног простора који припадају претходном обрачунском периоду, и обрачунате расходе по основу амортизације и друге обрачунске расходе.

Уз мишљење о усклађености за Министарство финансија, Министарство за европске интеграције и међународну сарадњу, Министарство пољопривреде, шумарства и водопривреде, Министарство трговине и туризма, Министарство управе и локалне самоуправе, Министарство породице, омладине и спорта, Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање, је путем скретања пажње указано на то да је Законом о државним службеницима прописано да Влада Републике Српске именује вршиоце дужности на период од 90 дана без спровођења поступка јавне конкуренције, с тим да се за исто радно мјесто акт о постављењу може донијети још највише два пута узастопно.

Влада Републике Српске је актима о постављењу у Министарству финансија именовала 10 вршиоца дужности помоћника министра финансија, Секретара министарства и руководиоца Централне јединице за хармонизацију, а у Министарству за европске интеграције и међународну сарадњу и Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде Влада је именовала по два

вршиоца дужности помоћника министра на период од 90 дана с тим да су за наведена радна мјеста акти о постављењу донесени више од два пута.

У 2024. години Влада Републике Српске је донијела четири рјешења о обављању функције вршиоца дужности помоћника министра за Ресор локалне самоуправе, именовала вршиоце дужности секретара и два помоћника министра у Министарству породице, омладине и спорта, донијела четири рјешења о обављању функције вршиоца дужности помоћника министра за високо образовање и вршиоца дужности помоћника министра за научнотехнолошки развој, затим вршиоца дужности помоћника министра у Министарству трговине и туризма, на период од 90 дана без провођења поступка јавне конкуренције, с тим да су за наведена радна мјеста акти о постављењу донесени више од два пута.

Резиме налаза од утицаја на мишљење с резервом о усклађености за субјекте код којих се финансијска ревизија обавезно проводи сваке године

Министарство породице, омладине и спорта је због повећаног обима посла ангажовало шест извршилаца, а Министарство здравља и социјалне заштите два извршиоца по уговору на одређено вријеме дуже од шест мјесеци, што није у складу са Законом о државним службеницима.

Закључивани су уговори о дјелу за послове који представљају редовну, основну дјелатност министарства, што није у складу са одредбама Закона о раду, и то у: Министарству породице, омладине и спорта, Министарству здравља и социјалне заштите и Министарству енергетике и рударства.

У Министарству породице, омладине и спорта набавке услуга у вриједности од најмање 11 хиљада КМ нису предвиђене планом јавних набавки и нису донесене посебне одлуке о покретању поступка, нити су проведени поступци јавне набавке. Осим тога, набавке робе у вриједности од 53 хиљаде КМ проведене су путем више поступака директног споразума, чиме је извршено дијељење предмета набавке, а за набавку горива и аутокозметике по основу закљученог оквирног споразума са најповољнијим понуђачем није закључен уговор. Такође, за наведену набавку и набавку хотелских услуга из Анекса II на порталу јавних набавки није објављено годишње обавјештење о додјели уговора, што није у складу са одредбама Закона о јавним набавкама.

На накнаде члановима комисија Министарство енергетике и рударства није обрачунавало припадајући порез и доприносе, што није у складу са Законом о порезу на доходак и Законом о доприносима.

Путни налози за једно возило (ПН4 образац) у Министарству енергетике и рударства не садрже податке о времену поласка и доласка, пређеном путу и броју путника у возилу, што није у складу са Правилником о обрасцу, садржају и начину попуњавања путног налога.

Провођење препорука из извјештаја за претходну годину

Као што се може видјети у Табели бр. 5, у појединачним извјештајима оведеној финансијској ревизији за 2024. годину укупно овој групи ревидираних субјеката (укључујући и Консолидовани финансијски извјештај за кориснике Буџета Републике) је дато 13 препорука које се односе на финансијске извјештаје и 32 препоруке за усклађеност. При томе, пет субјеката није добило ни једну препоруку ревизије (уз оба позитивна мишљења), док највећи број субјеката има по једну или двије препоруке ревизије.

С обзиром на то да се код ових субјеката финансијска ревизија проводи сваке године, статус претходно датих препорука се редовно провјерава и о томе се наводи у посебном поглављу сваког ревизорског извјештаја, а проведеноост препорука збирно за ове кориснике буџета Републике Српске је илустрована Графиком бр. 3.

Поједини субјекти досљедно проводе ревизорске препоруке, док се код једног дијела буџетских корисника исте или сличне препоруке понављају, односно нису предузете активности да се утврђене неусклађености отклоне. Од препорука датих претходне године, а које су се односиле на отклањање неправилности у финансијским

извјештајима, највећи број је проведених препорука, једна препорука је проведена дјелимично, а двије препоруке нису проведене. Од препорука које су се односиле на усклађеност, а које су дате у ревизорским извјештајима претходне године, свака четврта препорука није проведена (њих 11 или 27%), док је 10% препорука за усклађеност проведено дјелимично.

Графикон бр. 3: Поступање субјеката обавезне ревизије по препорукама из претходне године

Преглед броја и суштине у непроведених препорука из претходне године по субјектима код којих се ревизија сходно закону проводи сваке године дат је у наставку текста и илустративно у Графикону бр. 4. Детаљне информације о статусу раније датих препорука за све субјекте ревизије доступни су у појединачним извјештајима и у Регистру препорука на интернет-страници <http://www.gsr-rs.org>.

Непроведене препоруке из претходне године везане за финансијске извјештаје су следеће:

Министарство рада и борачко инвалидске заштите није провело препоруку која се односи на исказивање насталих расхода у складу са правилима из рачуноводственог оквира за буџетске кориснике, односно третман текућих расхода/трансфера који захтијевају одлив новчаних средстава у складу са њиховом намјеном (дознаке, отпремнине, помоћи и сл.), а не као расхода обрачунског карактера. Препорука ове врсте се понавља више година, а како није проведена, неправилност континуирано има утицај на мишљење са резервом код овог субјекта.

Министарство трговине и туризма није провело препоруку која се односи на обрачун плате по основу прековременог рада, а Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање је дјелимично провело препоруку која се односи на извјештавање у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза.

На нивоу Консолидованог финансијског извјештаја за кориснике Буџета Републике од четири препоруке које су дате за финансијске извјештаје, проведене су двије, док двије препоруке нису проведене, и то: препорука која се односи на евидентирање привремених ситуација по пројектима јавних инвестиција на издацима за произведену сталну имовину у складу са одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и препорука која се

односи на евидентирање потраживања и обрачунских прихода по основу ненаплаћених новчаних казни и трошкова прекршајног поступка у пореском књиговодству.

Укупно 15 непроведених препорука датих у претходној ревизији **које су се односиле на усклађеност** код субјеката обавезне ревизије, укључујући и Консолидовани финансијски извјештај за кориснике буџета Републике је представљено у Табели бр. 6.

Табела бр. 6: Преглед броја препорука из претходне године које нису или су дјелимично проведене по извјештајима за обавезне ревизије

	Нису проведене (укупно 13)	Дјелимично проведене (6)
Министарство породице, омладине и спорта	4 од 5	
Министарство здравља и социјалне заштите	2 од 8	1 од 8
Министарство енергетике и рударства	1 од 2	1 од 2
Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање	1 од 1	
Министарство управе и локалне самоуправе	1 од 3	
Министарство просвјете и културе	1 од 3	
Министарство унутрашњих послова	1 од 4	
Генерални секретаријат Владе		1 од 1
Министарство трговине и туризма		1 од 2
Консолидовани финансијски извјештаји за кориснике прихода буџета Републике	4 од 9	2 од 9

Непроведене и дјелимично проведене препоруке из претходне године везане за усклађеност

Министарство породице, омладине и спорта није провело четири ревизорске препоруке које су се односиле на пријем запослених на одређено вријеме, ангажовање извршилаца по уговору о дјелу, активности на успостављању система финансијског управљања и контроле, као и примјену Закона о јавним набавкама. Препоруке из домена јавних набавки, активности на успостављању система финансијског управљања и контроле и ангажовање извршилаца по уговору о дјелу су биле присутне и у ранијим годинама и нису проведене.

У Министарству здравља и социјалне заштите препорука која се односила на пријем запослених на одређено вријеме због повећаног обима посла (ова препорука се понавља као непроведена из претходних ревизорских извјештаја), као и препорука да се уговори о дјелу закључују за послове који нису систематизовани, нису проведене, док је препорука која се односила на успостављање система финансијског управљања и контрола дјелимично проведена.

У Министарству енергетике и рударстве дјелимично проведена препорука односи се на попуњавање ПН4 образаца, а непроведена препорука на ангажовање извршилаца по уговору о дјелу у складу са Законом о раду (ова препорука се понавља из извјештаја претходних година).

Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање није провело препоруку која се односи на поштовање Закона о раду, односно закључивање уговора о раду (умјесто уговора о допунском раду) за послове који су предвиђени Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста.

Министарство управе и локалне самоуправе и Министарство унутрашњих послова није провело препоруку у вези са ангажовањем извршиоца по уговору на одређено вријеме у периоду дужем од шест мјесеци (сходно одредбама Закона о државним службеницима).

У Министарству просвјете и културе није проведена препорука која се односи на провођење поступака јавних набавки.

У Генералном секретаријату Владе је препорука дата у вези анализе и утврђивања имовинског статуса стамбених јединица евидентираних у ванбилансној евиденцији дјелимично проведена.

Министарство трговине и туризма је од препорука из претходне године које се односе на усклађеност дјелимично провело препоруку везану за пријем запослених на одређено вријеме и запошљавање приправника.

На нивоу **Консолидованог финансијског извјештаја за кориснике Буџета Републике** од пет препорука датих за усклађеност, проведена је једна препорука, дјелимично су проведене двије препоруке, а двије препоруке нису проведене.

Препорука дата Влади Републике Српске која се односи на постављање помоћника министара и директора у органима републичке управе и препорука дата Министарству за научнотехнолошки развој и високо образовање која се односи на доношење Упутства о начину обрачуна накнаде трошкова превоза запослених у установама високог образовања и студентског стандарда Републике Српске, нису проведене.

За дјелимично проведене препоруке на нивоу Консолидованог финансијског извјештаја за кориснике Буџета Републике утврђено је следеће:

- Дио проведене препоруке који се односио на успостављање помоћне евиденције за праћење реализације јавних инвестиција у складу са Законом о рачуноводству и ревизији Републике Српске и одређивање носилаца пројеката у складу са Уредбом о правилима за одабир, оцјену и утврђивање приоритета пројеката јавних инвестиција у Републици Српској је проведен, а није проведен дио препоруке који се односио на усклађивање одлука Владе Републике Српске о одређивању приоритетних пројеката са расподјелом средстава са Приједлогом програма јавних инвестиција и успостављање контролних механизма праћења утрошка дозначених средстава носиоцима пројеката у складу одредбама Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору.
- Препорука која се односила на обавјештавање нижих буџетских јединица у надлежности Министарства просвјете и културе о износу одобрених средстава ребалансом буџета је проведен за дио који се односи на позицију расхода за бруто плате запослених, док за остале буџетске позиције надлежно Министарство није достављало информацију о износу одобрених средстава (препорука дата и у актуелном извјештају).

У актуелном ревизорском извјештају за 2024. годину препоруке које нису проведене или су проведене дјелимично су у одговарајућем облику поновљене, а дате су и двије нове препоруке везане за усклађеност које су адресиране на Универзитет у Источном Сарајеву и ЈУ „Воде Српске“.

2.2.2. Финансијске ревизије фондова обавезног социјалног осигурања

У извјештајном периоду су у складу са планом проведене финансијске ревизије четири фонда обавезног социјалног осигурања за 2024. годину, и то: Фонда за пензијско и инвалидско осигурање (у даљем тексту: Фонд ПИО), Фонда за дјечију заштиту, Фонда здравственог осигурања и Завода за запошљавање.

Табела бр. 7: Преглед финансијских ревизија фондова обавезног социјалног осигурања за 2024. годину и изражених ревизорских мишљења

РБ	Субјект ревизије	Ревизијско мишљење		Број датих препорука	
		Финансијски извјештаји	Усклађеност	Финансијски извјештаји	Усклађеност
1.	Фонд ПИО	позитивно	позитивно	0	0
2.	Фонд за дјечију заштиту	позитивно	позитивно са с.п.	0	0
3.	Фонд здравственог осигурања	позитивно	позитивно са с.п.	4	1
4.	Завод за запошљавање	позитивно	позитивно са с.п.	0	4
Укупан број датих препорука:				4	5

Као што се види из Табеле бр. 7, мишљења о финансијским извјештајима и мишљења која се односе на усклађеност за четири наведена фонда обавезног социјалног осигурања су позитивна, уз одређена скретање пажње.

Скретање пажње уз мишљење о усклађености за Фонд за дјечију заштиту, Фонд здравственог осигурања и Завод за запошљавање се односи на именовање директора и чланова управног одбора, сходно одредбама Закона о систему јавних служби гдје је прописано да управни одбор и директора именује и разрјешава оснивач на мандат од четири године уз претходно проведени поступак јавне конкуренције. Такође, Законом о министарским, владиним и другим именовањима Републике Српске је прописано да се, као изузетак, именовања на краћи период врше највише на два мјесеца и да се не могу поновити.

Како је наведено у појединачним извјештајима за поменуте установе:

Члановима управног одбора Фонда за дјечију заштиту мандат је престао разрјешењем у децембру 2022. године и након наведеног периода именовани су вршиоци дужности Управног одбора на период до 60 дана, а именовање вршилаца дужности вршено је у континуитету и до завршетка ове ревизије.

Конкурсна процедура за именовање чланова Управног одбора и директора Фонда здравственог осигурања није проведена, а Влада Републике Српске је рјешењима из 2024. године пет пута именовала вршиоце дужности чланова Управног одбора на период од 60 дана и рјешењем из 2016. године именовала вршиоца дужности директора Фонда.

Влада Републике Српске је 30.03.2023. године донијела рјешење о разрјешењу једног члана управног одбора Завода за запошљавање Републике Српске, након чега је управни одбор наставио да функционише у саставу од четири члана, што није у складу са Статутом којим је прописано да управни одбор има пет чланова укључујући и предсједника. Такође, један члан Управног одбора је од августа 2022. године више пута именован рјешењима Владе Републике Српске за в.д. члана управног одбора. Конкурсна процедура за именовање два члана управног одбора је расписана 18.09.2023. године, а 22.09.2023. године Влада Републике Српске је донијела Одлуку о расписивању јавног конкурса за избор и именовање директора Завода за запошљавање Републике Српске (у току 2024. године статус в.д. директора је продужаван на свака два мјесеца). До дана завршетка ревизије наведени конкурси нису окончани.

Препоруке фондовима обавезног социјалног осигурања

Укупно је фондовима обавезног социјалног осигурања на основу ревизије за 2024. годину упућено 9 препорука, од чега Фонду здравственог осигурања пет, а Заводу за запошљавање четири препоруке. Фонду ПИО и Фонду за дјечију заштиту за 2024. годину, као ни претходне године, нису дате препоруке ревизора.

Увидом у релевантну документацију утврђено је да је Фонд здравственог осигурања провео свих шест препорука из ревизорског извјештаја за претходну годину. Фонду здравственог осигурања су у актуелном извјештају дате четири препоруке које се односе на финансијске извјештаје, односно да се обезбиједи да се: поступци и процедуре провођења пописа имовине и обавеза и извјештавање врше у складу са конкретно наведеним одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог стања са стварним стањем имовине и обавеза, затим да се за стална средства у употреби чија је књиговодствена вриједност сведена на нулу изврши процјена новог (преосталог) вијека трајања, да се у оквиру ванбилансне евиденције за стамбене јединице за које није утврђен имовински статус изврши анализа и обезбиједи неопходна документација, а за стамбене јединице за које је утврђен имовински статус, изврши њихово евидентирања, те да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују узроци значајних разлика извршења у односу на претходну годину у складу са захтјевима Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Поред тога, Фонду здравственог осигурања упућена је једна препорука које се односе на усклађеност и то да се приликом прибављања мишљења и сагласности на нацрт и приједлог Финансијског плана - буџета Фонда поштују рокови из буџетског календара, у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске.

Заводу за запошљавање, у актуелном ревизијском извјештају, су дате четири препоруке за усклађеност и то једна Управном одбору Завода да се у поступку рјешавања жалби у оквиру програмских подршки, одлуке о усвајању/одбијању истих, доноси сходно утврђеним условима и критеријумима из јавног позива за додјелу субвенција по програмима запошљавања, док су три препоруке упућене директору Завода: да се ажурирају документи везани за дефинисање кључних пословних процеса и процјену ризика у поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле, затим да запослени извршавају радне обавезе у мјесту рада на које су распоређени закљученим уговорима о раду, а у складу са Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста и да се набавке услуга интернета и поштанске услуге из Анекса II планирају и да се проводе поступци јавних набавки у складу са Законом о јавним набавкама.

У претходном ревизорском извјештају Заводу за запошљавање су дате двије препоруке, од којих је једна проведена, а једна није. Није проведена препорука у вези са ажурирањем докумената донесених у складу са Законом о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске (слична препорука је дата и у актуелном ревизорском извјештају).

2.2.3. Финансијске ревизије јавних установа и других субјеката

У извјештајном периоду је проведено 16 финансијских ревизија јавних установа и других субјеката, а врсте ревизорског мишљења и број датих препорука приказана су у Табели бр. 8.

Табела бр. 8: Преглед финансијских ревизија јавних установа и осталих ревидираних субјеката за 2024. годину и изражених ревизорских мишљења (ревизија до 31.7.2025.)

РБ	Субјект ревизије	Ревизорско мишљење		Број датих препорука	
		Финансијски извјештаји	Усклађеност	Финанс. извјештаји	Усклађе-ност
1.	Републички секретаријат за расељена лица и миграције	позитивно	позитивно са с.п. ⁷	1	0
2.	Агенција за аграрна плаћања	резерва	позитивно са с.п.	1	1
3.	РУ за геодетске и имовинско-правне послове (РУГИП)	позитивно	резерва са с.п.	0	2
4.	Шумарски факултет, Универзитета у Бањој Луци	позитивно	резерва са с.п.	1	5
5.	Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет у Б. Луци	резерва	резерва са с.п.	1	6
6.	Природно-математички факултет, Универз. у Б. Луци	позитивно	резерва са с.п.	4	3
7.	Факултет физичког васпитања и спорта у Бања Луци	позитивно	резерва са с.п.	1	2
8.	Рударски факултет Универзитета у Бања Луци	резерва	позитивно са с.п.	1	2
9.	Пољопривредни факултет Универзитета у Источном Сарајеву	резерва са с.п.	резерва са с.п.	9	8
10.	Машински факултет Универз. у Источном Сарајеву	резерва	резерва са с.п.	6	5
11.	Филозофски факултет Универзитета у Бања Луци	позитивно	резерва са с.п.	0	1
12.	Педагошки факултет у Источном Сарајеву	резерва	резерва са с.п.	8	9
13.	ЈУ Грађевинска школа, Бања Лука	резерва	резерва са с.п.	5	5
14.	ЈУ Пољопривредна школа Бања Лука	резерва	позитивно са с.п.	6	3
15.	ЈУ Гимназија Градишка	позитивно	позитивно	1	4
16.	ЈЗУ Градска апотека Приједор	позитивно	резерва са с.п.	3	3
Укупна број датих препорука				48	59

Мишљење о финансијским извјештајима за ревидиране субјекте

Мишљења са резервом о финансијским извјештајима, као што показује Табела бр. 8. изражена су за 8 од 16 субјеката, а резултат су утврђених недостатака који су груписани и наведени у наставку.

⁷ с.п. - скретање пажње. Објашњење о „скретању пажње“ је на стр. 4 овог извјештаја.

Уз мишљење са резервом о финансијским извјештајима за Пољопривредни факултет у Источном Сарајеву наведено је и скретање пажње на сљедеће: Дио некретнина бившег Центра за побољшање производње у брдско-планинском подручју Соколац, које је Влада Републике Српске пренијела у својину Универзитета у Источном Сарајеву у циљу формирања огледних поља и лабораторијског простора за развој нове научно-истраживачке дјелатности из области пољопривреде у планинским подручјима, евидентиран је на организационом коду Пољопривредног факултета Источно Сарајево у већем износу него што је припадајућа набавна вриједност пренесеног дијела некретнина.

Рачуноводствени систем и систем интерних контрола

Код неких субјеката из ове групе попис имовине и обавеза на дан 31.12.2024. године није организован и извршен (дјелимично или у потпуности) у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза (Пољопривредни факултет Источно Сарајево, Грађевинска школа Бања Лука и Пољопривредна школа Бања Лука). У Пољопривредној школи Бања Лука нису пописане земљишне парцеле у власништву и посједу ове јавне установе, биолошка имовина и дио залиха, затим усаглашавања потраживања и обавеза са дужницима и повјериоцима дијелом нису извршена, а извјештај о извршеном попису не садржи упоредни преглед стварног и књиговодственог стања имовине и обавеза, преглед количинских и вриједносних разлика и исти је сачињен након састављања финансијских извјештаја.

Признавање и евидентирање сталне имовине, залиха и учешћа у капиталу

У Пољопривредној школи Бања Лука је амортизација опреме за 2024. годину у износу од 26 хиљада КМ исказана као смањење вриједности опреме, односно није евидентирана корекција вриједности опреме, што није у складу са Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Поред тога, вриједност залиха недовршених учинака и вриједност залиха довршених учинака прецијењени су за 14 хиљада КМ, односно за 5 хиљада КМ, а расходи од усклађивања вриједности имовине су потцијењени за 19 хиљада КМ, јер није извршен отпис имовине која се односи на вриједност засијаних површина из ранијег периода, што није у складу са одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике

ЈУ Грађевинска школа Бања Лука на дан билансирања није извршила процјену умањења вриједности имовине (грађевинског објекта) и признавање губитка од обезврјеђења вриједности, што није у складу са Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРСЈС 21 - Умањење вриједности имовине која не генерише готовину.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми Пољопривредног факултета у Источном Сарајеву је потцијењена за 37 хиљада КМ, а прецијењени су постројења и опрема за исти износ, јер је пластеник који није испоручен и монтиран на предвиђеној локацији исказан као опрема у употреби.

Потцијењена је вриједност спортске опреме и издатака за набавку спортске опреме за 17,5 хиљада КМ Педагошког факултета у Источном Сарајеву, а прецијењени су расходи материјала за спортске и рекреативне активности, јер набављена спортска опрема није исправно евидентирана. Осим тога, лиценце и резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине су потцијењене за 7 хиљада КМ, јер није извршено евидентирање процијењене вриједности лиценци по Извјештају Комисије за процјену Оракл-лиценци.

Потраживања и разграничења

У финансијским извјештајима појединих факултета су прецијењена краткорочна потраживања, а за исти износ су потцијењена спорна потраживања и њихова исправка вриједности, јер потраживања од студената која нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспијећа нису класификована као спорна потраживања и није извршена корекција вриједности потраживања (Педагошки факултет у Источном Сарајеву за 60

хиљада КМ; Пољопривредни факултет у Источном Сарајеву за 39 хиљада КМ и Машински факултет у Источном Сарајеву за најмање 15,5 хиљада КМ).

Потраживања Грађевинске школе Бања Лука по основу рефундација за накнаду плата из доприноса за дјечију заштиту су прецијењена, а расходи обрачунског карактера потцијењени за 3 хиљаде КМ, јер иста нису наплаћена у року од 12 мјесеци од датума доспјећа, а није извршена исправка вриједности на терет обрачунских расхода.

Обавезе

Обавезе и разграничења у Грађевинској школи Бања Лука су потцијењени за 24,5 хиљада КМ, јер је у пословним евиденцијама исказан негативан салдо на позицији дугорочних резервисања и разграничења по основу евидентирања помоћи у природи у ранијим годинама, што није у складу са Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике и захтјевима МРСЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја.

Расходи по основу коришћења робе и услуга Педагошког факултета у Источном Сарајеву су потцијењени за 2 хиљаде КМ, обавезе из пословања за 28 хиљада КМ и издаци у земљи за отплату неизмирених обавеза из ранијих година су потцијењени за 26 хиљада КМ, јер расходи нису признати у периоду којем припадају.

Расходи и издаци

У Агенцији за аграрна плаћања расходи по основу додјеле средстава за подстицање развоја пољопривреде и села и обавезе нису исправно класификовани, па су прецијењене субвенције, а потцијењени расходи по основу коришћења робе и услуга, текући и капитални грантови и трансфери између и унутар јединица власти у најмањем износу од 12,5 милиона КМ. Сходно наведеном, прецијењене су обавезе по основу субвенција, а потцијењене су обавезе из пословања, обавезе за грантове и обавезе по основу трансфера између и унутар јединица власти.

Расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених на Архитектонско-грађевинско-геодетском факултету су прецијењени за 18 хиљада КМ, а потцијењени грантови у земљи, јер су у оквиру расхода за бруто накнаде по основу рада исказане награде додијељене студентима за пројекте и стипендије.

У финансијским извјештајима Рударског факултета Универзитета у Бањој Луци су прецијењени грантови у земљи, а у корист осталих непоменутих расхода за 33,5 хиљада КМ, јер је Рударски факултет расходе по основу финансирања смјештаја студената из других општина у смјештајним капацитетима у Приједору исказао као грантове у земљи, што није у складу са одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

У извјештајима Пољопривредног факултета у Источном Сарајеву су расходи материјала за посебне намјене исказани више за 16 хиљада КМ, а у мањем износу су исказани издаци за биолошку имовину, јер улагања за прибављање вишегодишњих засада нису класификована у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. По наведеном основу нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми потцијењена је за исти износ. Осим тога, остали издаци су исказани у већем износу за 7 хиљада КМ, јер издаци по основу пореза на додатну вриједност нису евидентирани на готовинској основи.

Остали неklasификовани расходи Машинског факултета у Источном Сарајеву су прецијењени за 10,5 хиљада КМ, а потцијењени су расходи из трансакција размјене унутар исте јединице власти, јер су расходи за услуге Угоститељског сервиса Владе Републике Српске евидентирани у оквиру осталих неklasификованих расхода.

Приходи и примици

Приходи по основу текућих грантова Пољопривредног факултета у Источном Сарајеву су исказани у већем износу за 39 хиљада КМ, а у мањем износу су исказани непорески

приходи, јер приходи од извршених лабораторијских услуга нису исправно класификовани.

Приходи Машинског факултета у Источном Сарајеву по основу текућих грантова су прецијењени за 20 хиљада КМ, а потцијењени трансфери између различитих јединица власти, јер су у оквиру грантова исказана дозначена средства од Града Источно Сарајево по пројекту.

У Пољопривредној школи Бања Лука су трансфери од ентитета прецијењени, а финансијски резултат ранијих година потцијењен за 10 хиљада КМ, јер је трансфер по основу суфинансирања организације републичког такмичења у спортској гимнастици за школску 2022/2023 годину евидентиран у обрачунском периоду 2024. године

Напомене уз финансијске извјештаје и остала појединачна одступања

У Образложењима уз финансијске извјештаје Пољопривредног факултета Источно Сарајево нису објелодањене додатне информације о потенцијалној имовини и купљеној роби која није испоручена до датума извјештавања, што није у складу са захтјевима МРСЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја и Правилником о финансијском извјештавању буџетских корисника.

Мишљење о усклађености за ревидиране субјекте

„Скретање пажње“ је уз мишљење о усклађености изражено уз позитивно мишљење код Републичког секретаријата за расељена лица и миграције, Агенције за аграрна плаћања, Рударског факултета у Бањој Луци и Пољопривредне школе Бања Лука, те уз мишљење са резервом код свих осталих ревидираних факултета, РУГиИП, Грађевинске школе Бања Лука и Градске апотеке Приједор.

У извјештајима о ревизији Републичког секретаријата за расељена лица и миграције, Агенције за аграрна плаћања и Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове путем скретања пажње указано на члан 42. Закона о државним службеницима гдје је прописано је да Влада Републике Српске без провођења поступка јавне конкуренције именује вршиоце дужности на период од 90 дана, с тим да се за исто радно мјесто акт о постављењу може донијети још највише два пута узастопно.

Влада Републике Српске је актима о постављењу именовала пет вршиоца дужности помоћника директора Републичког секретаријата за расељена лица и миграције, као и седам вршиоца дужности помоћника директора Републичке управе за геодетске и имовинско-правне послове на период од 90 дана, с тим да су за наведена радна мјеста акти о постављењу донесени више од два пута.

У 2024. години Влада Републике Српске је донијела пет рјешења о обављању функције вршиоца дужности директора Агенције за аграрна плаћања на период од 90 дана узастопно.

Уз мишљење о усклађености за свих 9 факултета наведених у Табели бр. 8, код којих је проведена ревизија за 2024. годину указано је на чињеницу да је Посебним колективним уговором за запослене у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске прописано да је Министарство за научно-технолошки развој и високо образовање у обавези доношења Упутства о начину обрачуна накнаде трошкова превоза запослених у установама високог образовања и студентског стандарда Републике Српске. Наведено Упутство Министарство није донијело.

У извјештајима за ЈУ Грађевинска школа Бањалука и ЈУ Пољопривредна школа Бањалука скренута је пажња на одредбе Закона о средњем образовању и васпитању којима је прописано да школски одбор има седам чланова које за јавне школе у име оснивача именује Министарство просвјете и културе Републике Српске и то два члана из реда запослених на приједлог запослених школе, два члана у име оснивача, два члана из реда родитеља на приједлог савјета родитеља школе и једног члана на приједлог јединице локалне самоуправе. Министарство просвјете и културе Републике Српске је рјешењима од 8.11.2022., 4.5.2023. и 1.7.2024. године именовало чланове Школског одбора ЈУ Грађевинска школа Бања Лука, односно рјешењима од 17.06.2022. и 1.12.2023. године чланове Школског одбора ЈУ Пољопривредна школа Бања Лука из реда запослених, родитеља и оснивача, док чланови сваког појединог Школског одбора на приједлог јединице локалне самоуправе нису именовани.

Уз мишљење о усклађености за ЈЗУ Градска апотека Приједор указано је на одредбе Закона о систему јавних служби гдје је прописано је да директора јавне установе именује и разрешава оснивач уз претходно спроведен поступак јавне конкуренције.

Скупштина Града Приједор је именовала вршиоца дужности директора ЈЗУ Градска апотека, Приједор до окончања конкурсне процедуре, која није спроведена.

Уз то, одредбама истог закона прописано је да акт о престанку рада установе доноси оснивач. ЈЗУ Градска апотека Приједор је 27.08.2021. године доставила Скупштини Града Приједор приједлог за доношење одлуке о престанку рада и брисању из судског регистра Пословне јединице „Јереза“ Приједор и овлашћењу директора за заступање ЈЗУ Градска апотека Приједор и пословних јединица у њеном саставу, коју Скупштина Града Приједор није усвојила.

Мишљење о усклађености са резервом је изражено за 11 од 16 субјеката из Табеле бр. 8, а одступања која су утицала на мишљења са резервом су груписана и наведена у наставку.

Одступања у примјени Закона о јавним набавкама

ЈЗУ Градска апотека Приједор није донијела правилник којим се прописује и уређује област јавних набавки и план јавних набавки за 2024. годину, а набавке лијекова, медицинских препарата и других роба и услуга извршене су без провођења поступка јавних набавки.

Педагошки факултет у Источном Сарајеву је извршио набавке без провођења поступка јавне набавке у износу од 34,6 хиљада КМ и то набавке спортске опреме, канцеларијског материјала и услуге штампања (20,6 хиљада КМ) које су планиране, а нису проведени прописани поступци и набавке услуге превоза и текућег одржавања превозних средстава (14 хиљада КМ) које нису ни планиране. Поред тога, за набавку молерских радова проведена су три директна споразума укупне вриједности 13 хиљада КМ, док је за одржавање електро-инсталација и клима уређаја закључен уговор од 8 хиљада КМ, чиме је извршено дијељење набавки и није одабрана адекватна врста поступка, нису објављени основни елементи уговора и извјештаји о проведеној набавци на порталу јавних набавки.

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет у Бањој Луци није провео поступке јавних набавки за набавке у вриједности од најмање 33 хиљаде КМ, које се односе на набавке ресторанских и хотелских услуга, услуга превоза, штампања, текућег одржавања грађевинских објеката и осталих компјутерских и стручних услуга.

Природно-математички факултет у Бањој Луци је путем директног споразума провео набавке у вриједности од најмање 19 хиљада КМ које нису објављене на порталу јавних набавки, што није у складу са одредбама Закона о јавним набавкама и Правилника о поступку јавних набавки роба, услуга и радова на Универзитету у Бањој Луци.

Пољопривредни факултет Источно Сарајево је извршио набавке робе и услуга у најмањој вриједности од 12,5 хиљада КМ које нису предвиђене планом јавних набавки нити су за исте донесене посебне одлуке о покретању поступка набавке.

Грађевинска школа Бања Лука није планирала нити доносила посебне одлуке за извршене набавке гријне и расхладне опреме (5 хиљада КМ) и рачунарских компоненти (2 хиљаде КМ).

Именовања, запошљавања и права по основу рада

У Републичкој управи за геодетске и имовинско-правне послове је током 2024. године, због потреба посла или повећаног обима посла, 57 извршилаца било привремено распоређено на друго радно мјесто на период дужи од шест мјесеци и 195 извршилаца је због привремено повећаног обима посла било запослено на одређено вријеме у периоду дужем од шест мјесеци, што није у складу са Законом о државним службеницима.

Са четири извршиоца запослена на Природно-математичком факултету у Бањој Луци закључени су уговори о дјелу за послове који су систематизовани и који представљају

основну дјелатност Факултета (за реализацију три пројекта), што није у складу са Законом о раду.

Одлукама декана Факултета физичког васпитања и спорта, Архитектонско-грађевинско-геодетског факултета у Бањој Луци исплаћене су новчане накнаде академском и ненаставном особљу које нису прописане Законом о платама запослених у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске, а које се односе на послове који се обављају у оквиру редовне дјелатности и за учешће у раду комисија, што није у складу одредбама наведеног закона.

Одлукама декана Филозофског факултета у Бањој Луци одобрене су накнаде наставницима/сарадницима за додатно ангажовање на изради и одбрани завршног (мастер) рада и докторске дисертације и накнаде ангажованим члановима комисија за полагање педагошко-психолошке, дидактичко-методичке групе предмета, што није у складу са одредбама Закона о платама запослених у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске и Посебним колективним уговором за запослене у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске.

На Педагошком факултету Источно Сарајево су обрачунате и исплаћене накнаде запосленима по основу увећаног обим посла и рада послјије радног времена као и накнаде запосленима по основу закључених уговора о дјелу и уговора о ауторском дјелу, а на Пољопривредном факултету у Источном Сарајеву обрачунате су и исплаћене накнаде запосленима по основу учешћа у раду комисија и уговора о ауторском дјелу, што није у складу са Законом о платама запослених у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске и Посебним колективним уговором за запослене у области високог образовања и студентског стандарда Републике Српске.

Архитектонско-грађевинско-геодетски факултет у Бањој Луци има закључене уговоре о раду на одређено вријеме са два извршиоца за послове чије трајање није унапријед одређено објективним разлозима који су оправдани роком и извршењем тачно одређеног посла, што није у складу са Законом о раду. Осим тога, евиденција о присуству радника на раду на Архитектонско-грађевинско-геодетском факултету није вођена на одговарајућем обрасцу сходно Правилнику о вођењу евиденција о присуству радника на раду. Са једним професором запосленим на Архитектонско-грађевинско-геодетском факултету закључен је уговор о ауторском раду за израду и публикавање два научна рада за послове који су систематизовани Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста, а са три професора запослена на факултету и са једним извршиоцем закључени су уговори о ауторском раду за послове који по својој природи не представљају ауторско дјело, што није у складу са одредбама Закона о ауторским и сродним правима и Законом о раду.

Шумарски факултет Универзитета у Бањој Луци са два запослена професора има закључене уговоре о дјелу за обављање послова контроле садног материјала, што није у складу са Законом о раду и Правилником о стандардима и нормативима за финансирање високошколских установа. Поред тога, са три извршиоца запослена на Шумарском факултету у Бањој Луци закључени су уговори о ауторском раду за послове који су систематизовани Правилником о унутрашњој организацији и систематизацији радних мјеста на Универзитету у Бањој Луци, што није у складу са Законом о ауторском и сродним правима и Правилником о условима и поступку остваривања права на исплату новчаних накнада ненаставном особљу.

Машински факултет у Источном Сарајеву је у току 2024. године ангажовао седам извршилаца и закључио више уговора о дјелу за обављање послова који представљају редовну дјелатност послодавца, што није у складу са Законом о раду. Евиденције о присуству радника на раду за наставнике и сараднике на Машинском факултету не садрже обавезне елементе који се односе на вријеме проведено на раду и вријеме одсуства са рада, што није у складу са одредбама Правилника о вођењу евиденција о присуству радника на послу.

У ЈЗУ Градска апотека Приједор су платни коефицијенти утврђени уговором о раду запосленима са средњом стручном спремом нижи у односу на коефицијенте прописане Законом о измјенама закона о платама запослених лица у јавним установама у области здравства Републике Српске.

Друге појединачне неусклађености

Благајничко пословање у Грађевинској школи Бања Лука није вршено у складу са одредбама Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем и Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској, јер су готовим новцем вршене исплате аконтација за службена путовања, дневница и других трошкова службених путовања, што није у складу са намјеном и начином исплате прописаних наведеном уредбом и одлуком.

Запослени на Архитектонско-грађевинско-геодетском факултету у Бањој Луци нису сачињавали извјештаје о службеном путовању и за обрачун дневнице није наведено вријеме преласка границе, што није у складу са Одлуком о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

Код обрачуна трошкова службеног пута на Природно-математичком факултету у Бањој Луци дио путних налога не садржи податке о датуму када су исти поднесени на обрачун, што није у складу са Одлуком о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

За службена путовања у иностранство запослених на Пољопривредном факултету у Источном Сарајеву нису донесене одлуке послодавца и у већем броју случајева када су запослени за службено путовање у земљи користили путнички аутомобил у личном власништву нису издати службени налози и нису обрачунате дневнице и накнаде трошкова превоза, што није у складу са одредбама Одлуке о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

Препоруке дате јавним установама и осталим субјектима за 2024. годину

Као што је приказано у Табели бр. 8, на основу проведене финансијске ревизије за 2024. годину код 16 субјеката дато је 107 препорука (просјечно 6,7 препорука по извјештају), од којих се 48 односи на финансијске извјештаје, а 59 су препоруке везане за усклађеност.

Препоруке везане за финансијске извјештаје се претежно односе на: отклањање одступања од прописаних процедура при попису имовине и обавеза; процјене и евидентирање нефинансијске имовине и потраживања; признавање обавеза и њихова класификација по рочности; класификацију појединих расхода и издатака; комплетност објављивања у образложењима уз финансијске извјештаје; примјену рачуноводствених политика и кориговање појединачних грешака које су наведене у мишљењу ревизора.

Препоруке које се односе на усклађеност у највећој мјери су везане за сљедеће: примјену одређених одредби Закона о јавним набавкама (за утврђене неусклађености), закључивање уговора о дјелу само за оне послове који су ван дјелатности послодавца, као и запошљавање на систематизована радна мјеста сходно одредбама Закона о раду, примјену и поштовање одредби посебних колективних уговора и/или раније донесених интерних аката, усклађивање обрачуна и исплате накнада, поштовање правила располагања готовим новцем, као и успостављање система интерних контрола.

Због обимности, тј. великог броја препорука и нехомогености субјеката ревизије, уз то што су наведене све квалификације од утицаја на ревизорско мишљење, у овом извјештају се не наводе све појединачне препоруке, а оне се могу пронаћи у појединачним ревизорским извјештајима на страници www.qsr-rs.org.

2.2.4. Финансијске ревизије јединица локалне самоуправе

Годишњим планом ревизија у извјештајном периоду 1.1 - 31. 7. 2025. године је планирано провођење 12 финансијских ревизија јединица локалне самоуправе које су наведене у Табели бр. 9.

Табела бр. 9: Преглед финансијских ревизија јединица локалне самоуправе проведених до 31.7.2025. за 2024. годину

РБ	Субјект ревизије	Ревизијско мишљење		Број датих препорука	
		Финансијски извјештаји	Усклађеност	Финансијски извјештаји	Усклађеност
1.	Општина Милићи	резерва	резерва са с.п.	10	7
2.	Општина Рибник	резерва	позитивно са с.п.	7	2
3.	Општина Кнежево	резерва	резерва са с.п.	8	3
4.	Општина Шековићи	резерва	резерва са с.п.	7	14
5.	Општина Језеро	резерва	резерва са с.п.	12	5
6.	Општина Рудо	резерва	позитивно са с.п.	5	6
7.	Општина Источни Стари Град	резерва	позитивно са с.п.	9	3
8.	Општина Петровац	резерва	резерва са с.п.	14	7
9.	Општина Купрес	резерва	резерва са с.п.	6	4
10.	Општина Мркоњић Град	резерва	позитивно са с.п.	8	4
11.	Општина Костајница	резерва	резерва са с.п.	5	6
12.	Општина Станари	резерва	резерва са с.п.	9	11
Укупан број датих препорука у извјештајима за ЈЛС				100	72

Просјечно по једном ревизијском ангажману ревидираним општинама из Табеле бр. 9 дато је 14,3 препорука.

Најзначајније **грешке од утицаја на мишљење о финансијским извјештајима** код ревидираних ЈЛС, а односе се на налазе наведене у наставку:

Попис, извјештавање и консолидација

У општинама Станари, Кнежево и Петровац (и код њихових нижих буџетских корисника), затим у општинама Милићи, Рибник, Шековићи, Језеро, Купрес и Источни Стари Град попис имовине и обавеза на дан 31.12.2024. године није организован и извршен (дјелимично или у потпуности) у складу са одредбама Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза.

Иако су према усвојеном рачуноводственом оквиру саставни дио обавезног сета финансијских извјештаја, а њихов садржај је ближе дефинисан рачуноводственим стандардима, као и Правилником о финансијском извјештавању буџетских корисника, Напомене уз финансијске извјештаје не садрже све прописане информације (односи се на општине: Кнежево, Језеро, Источни Стари Град, Петровац, Рудо (укључујући и ниже буџетске кориснике).

Приликом сачињавања консолидованих финансијских извјештаја за 2024. годину Општина Кнежево, Језеро и Рудо није извршено укључивање нето имовине/капитала ентитета који су под контролом или значајним утицајем Општине из њихових биланса стања примјеном процента учешћа у основном капиталу јавне установе и предузећа, што није у складу са Правилником рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, а у Општини Мркоњић Град нису извршене елиминације оснивачких улога у нижим буџетским корисницима и интерних потраживања и обавеза између банковних рачуна Општине, што није у складу са одредбама наведеног Правилника.

Исказивање имовине у сталним средствима

У Општини Језеро је прецијењена вриједност рачунарске опреме, а потцијењени су обрачунати расходи по основу преноса имовине између различитих јединица власти за 96 хиљада КМ, јер је набављена рачунарска опрема из средстава гранта пренесена крајњем кориснику без накнаде, евидентирана у пословним евиденцијама Општине. Поред тога, нефинансијска имовина у сталним средствима и финансијски резултат текуће године су потцијењени за 250 хиљада КМ, због неевидентирања набавке пословних објеката (22 хиљаде КМ), путева (201 хиљада КМ), осталих објеката (26 хиљада КМ) и пољопривредног земљишта (1 хиљада КМ), док је вриједност осталих објеката у припреми потцијењена као и финансијски резултат текуће године за 113 хиљада КМ, због неевидентирања.

У Општини Милићи више је за 500 хиљада КМ исказана вриједност остале опреме у припреми, за колико су потцијењена краткорочна разграничења, јер су дати аванси за нефинансијску имовину из претходног и текућег периода за реконструкцију дијела јавне расвјете евидентирани као остала опрема у припреми.

У Општини Купрес није извршено признавање пољопривредног земљишта на парцели Тирина долина површине 16.954 м² које је у посједу Општине Купрес.

У Општини Мркоњић Град је за 60 хиљада КМ потцијењена вриједност зграда и објеката и за исти износ су потцијењене обавезе за набавку сталне имовине, јер вриједност радова на реконструкцији зграде Културно-спортског центра „Петар Кочић“ није призната у вриједности имовине у периоду када су радови извршени и нису признате припадајуће обавезе.

У Општини Источни Стари Град је потцијењена стална имовина намијењена продаји за 861 хиљаду КМ, а произведена стална имовина прецијењена је за исти износ, јер земљиште намијењено продаји није класификовано у складу са одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

У Општини Рудо је за 627 хиљада КМ инвестициона имовина исказана мање, а произведена стална имовина више за исти износ (зграде и објекти за 506 хиљада КМ и опрема за 121 хиљада КМ), јер објекат и опрема хладњаче у Увцу који су дати у закуп нису класификовани као инвестициона имовина већ као средства у употреби.

У Општини Шековићи због грешака у евидентирању имовине од 7 хиљада КМ и накнада за надзор од 1,5 хиљада КМ мање је исказана нефинансијска имовина (објекти), издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката, те финансијски резултат текуће године за 8,5 хиљада КМ, а више су исказани расходи за текуће одржавање и остали неklasификовани расходи.

Потраживања и пласмани

У Општини Источни Стари Град су за 814 хиљада КМ више исказана потраживања по основу продаје земљишта и финансијски резултат текуће године, јер су иста призната, а уговори о купопродаји земљишта нису закључени. Осим тога, краткорочни пласмани и финансијски резултат ранијих година прецијењени су за 76,5 хиљада КМ, јер није извршена процјена наплативости и корекција датих позајмица које нису наплаћене у року доспијећа.

У Општини Милићи су за 340 хиљада КМ више исказана остала краткорочна потраживања и приходи обрачунског карактера, јер су признати и евидентирани у периоду у којем нису настали. Такође, остала краткорочна потраживања су прецијењена за 738 хиљада КМ, за колико су потцијењена потраживања по основу трансфера од других јединица власти, јер су потраживања по основу трансфера од ентитета погрешно евидентирана у оквиру осталих краткорочних потраживања.

У Општини Рибник су прецијењена потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања и финансијски резултат ранијих година за 44 хиљаде КМ, јер иста нису усаглашена са евиденцијама Пореске управе Републике Српске, односно Извјештајем из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за обрачунски период 01.01.2024 - 31.12.2024. године.

Остала краткорочна потраживања Општине Језеро су исказана у већем, а спорна краткорочна потраживања и корекција вриједности у мањем износу за 146 хиљада КМ, јер на дан биланса није извршена процјена наплативости потраживања.

У Општини Станари су за 23 хиљаде КМ прецијењена краткорочна потраживања, а потцијењени су приходи обрачунског карактера за 41 хиљаду КМ и расходи од усклађивања вриједности финансијске имовине за 64 хиљаде КМ, јер није обезбијеђена документација за евидентирање потраживања по основу накнаде од продатих шумских дрвних сортимената и није извршена процјена наплативости потраживања из ранијег периода, што није у складу са одредбама Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Општина Костајница у оквиру дугорочних пласмана није евидентирала улог у Дјечији вртић „Кестенко“ Костајница чији је оснивач у износу уговореног и уплаћеног капитала од 94 хиљаде КМ.

Општина Кнежево није вршила процјену краткорочних пласмана са становишта њихове наплативости, односно корекцију пласмана који нису наплаћени по истеку рока од 12 мјесеци, те су краткорочни пласмани прецијењени за 11 хиљада КМ, а за исти износ потцијењен је финансијски резултат ранијих година. Потраживања по основу продаје и извршених услуга су прецијењена, а финансијски резултат ранијих година је потцијењен за 36 хиљада КМ јер је извршена исправка вриједности за потраживања која су наплаћена.

Обавезе

У Општини Мркоњић Град су за 58 хиљада КМ потцијењене обавезе по судским рјешењима, а за исти износ прецијењен је финансијски резултат ранијих година, јер нису евидентиране обавезе и затезне камате по правоснажној и извршној судској пресуди из 2014. године.

У Општини Милићи су обавезе за дознаке Центру за социјални рад Милићи евидентиране у оквиру обавеза из пословања, које су тиме прецијењене за 89 хиљада КМ за колико су потцијењене обавезе за дознаке на име социјалне заштите које се исплаћују из буџета Републике, општине и градова.

У Општини Језеро су издаци за изградњу и прибављање вањског освјетљења, тротоара и ограда и обавезе према физичким лицима у земљи прецијењени за 2 хиљаде КМ, док су обавезе за набавку сталне имовине потцијењене у наведеном износу, јер је у оквиру издатака за изградњу и прибављање вањског освјетљења, тротоара и ограда два пута евидентиран исти износ, уз погрешну класификацију обавеза за набавку сталне имовине као обавеза према физичким лицима.

Расходи и издаци

У Општини Станари су за 117 хиљада КМ прецијењени расходи за бруто плате запослених, а потцијењени су расходи за бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада, јер Општина Станари није евидентирала порез и доприносе на топли оброк и регрес за запослене Општинске управе и нижих буџетских корисника.

Такође, у Општини Станари су потцијењени текући грантови за 24 хиљаде КМ и трансфери између различитих јединица власти за 143 хиљаде КМ, а прецијењени су расходи за остале бруто накнаде за рад ван радног односа за 167 хиљада КМ, јер је Општина Станари евидентирала накнаду ангажованим лицима у ванредној ситуацији у оквиру расхода за остале бруто накнаде за рад ван радног односа, а додијељена средства Основној школи „Десанка Максимовић“ у оквиру текућих грантова, што није у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Расходи по основу амортизације за текућу годину у Општини Петровац су прецијењени, а потцијењен је финансијски резултат ранијих година за 20 хиљада КМ јер су обрачунати трошкови амортизације за 2023. годину на подземна и површинска налазишта, што није у складу са одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике, јер иста не подлијежу амортизацији.

У Општини Петровац су за 65 хиљада КМ прецијењени грантови из земље, а трансфери између различитих јединица власти потцијењени, јер намјенска средства добијена од других буџетских корисника нису исправно класификована. Такође, у Општини Петровац су прецијењени текући грантови, а трансфери осталим јединицама власти потцијењени за 19 хиљада КМ, јер намјенска средства дозначена Основној школи „Дринић“ Дринић нису класификована у складу са одредбама Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјену контног оквира за буџетске кориснике.

У Општини Милићи су за 34 хиљаде КМ прецијењени грантови у земљи, за колико су потцијењени остали некласификовани расходи, јер су расходи по основу обилјежавања манифестација евидентирани у оквиру грантова. Осим тога, за 10 хиљада КМ су прецијењени субвенције нефинансијским субјектима у осталим областима, за колико су потцијењени капитални грантови, јер су дозначена средства заједници етажних власника евидентирана у оквиру субвенција, што није у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Због погрешне класификације, издаци за нефинансијску имовину у Општини Милићи су прецијењени за 250 хиљада КМ, за колико су потцијењени остали издаци, јер су остали издаци по основу аванса за јавну расвјету евидентирани на издацима за инвестиционо одржавање, реконструкцију и адаптацију зграда и објеката.

У Општини Мркоњић Град су у већем износу исказани расходи по основу грантова за 19 хиљада КМ и субвенције за 32 хиљаде КМ, а у мањем износу су исказани остали некласификовани расходи за 19 хиљада КМ и грантова у земљи за 32 хиљаде КМ, јер расходи по основу организације пријема и манифестација и грантови одобрени за подршку активностима Агенције за привредни развој општине Мркоњић Град нису исправно класификовани.

У Општини Купрес су трансфери од ентитета од 70 хиљада КМ признати на готовинском основу, због чега је у наведеном износу прецијењен финансијски резултат текуће године, а потцијењен финансијски резултат претходне године. Осим тога, у оквиру субвенција евидентирана су средства дозначена КП „Комуналац“ д.о.о. Купрес за обављање редовних активности у 2024. години која имају карактер гранта, што није у складу са Правилником о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

У Општини Купрес су прецијењени издаци за набавку нефинансијске имовине за 50 хиљада КМ и нефинансијска имовина у сталним средствима у нето износу од 49,6 хиљада КМ, а потцијењени су расходи обрачуног карактера по основу односа са другим јединицама власти за 7 хиљада КМ и трансфери између различитих јединица власти за 43 хиљаде КМ, јер улагања Општине Купрес у нову и постојећу нефинансијску имовину за потребе буџетског корисника који не припада истој јединици власти нису исправно класификована.

У Општини Станари су за 88 хиљада КМ потцијењени издаци у земљи за отплату неизмирених обавеза из ранијих година, а прецијењене су субвенције за 36 хиљада КМ и текуће помоћи породици, дјеци и младима за 52 хиљаде КМ, јер су обавезе по наведеном основу, које се односе на претходну годину, признате у 2024. години, што није у складу са Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Такође, у Општини Станари су за 100 хиљада КМ прецијењени издаци за изградњу и прибављање осталих објеката, а потцијењени су аванси за нефинансијску имовину, док су остали објекти у припреми прецијењени, а потцијењени остали издаци за 500 хиљада КМ, јер унапријед плаћена средства за нефинансијску имовину нису евидентирани у оквиру датих аванса и није извршен пренос на остале издатке, што није у складу са одредбама претходно поменутог Правилника.

У Општини Шековићи су расходи по основу путовања и смјештаја исказани више за 20 хиљада КМ, а мање текуће дознаке грађанима које се исплаћују из буџета општине, јер исплате из благајне за набављено гориво на име помоћи физичким лицима нису евидентирани на дознакама.

У Општини Костајница су за 7 хиљада КМ више исказани текући грантови, а за исти износ су мање исказани расходи по основу коришћења роба и услуга, јер набавка огревног дрвета за потребе Општинске управе и Народне библиотеке „Невенка Станисављевић“ Костајница није исправно класификована. Осим тога, услед погрешне класификације текући грантови у земљи су више исказани за 8 хиљада КМ, а у истом износу су мање исказани грантови у иностранству за грант додијељен предузећу „European Rhythm“ д.о.о. Београд.

У Општини Језеро су за 3,5 хиљада КМ више исказане остале текуће дознаке грађанима, у корист расхода репрезентације, текућих грантова спортским и омладинским организацијама и расхода за бруто накнаде за рад ван радног односа. Уз то, прецијењени су текући грантови, а потцијењена је вриједност канцеларијске опреме алата и инвентара и издатака по наведеном основу за 828 КМ, јер су у оквиру текућих грантова исказани издаци за набавку нефинансијске имовине.

Приходи и примици

У Општини Рудо су за 70 хиљада КМ прецијењени грантови и остала краткорочна потраживања у земљи, као и резултат текуће године, јер је грант Фонда за заштиту животне средине и енергетску ефикасност евидентиран на обрачунском основу.

У Општини Рудо су прецијењени приходи од учешћа у капиталу за 34 хиљаде КМ и финансијски резултат текуће године за 26 хиљада КМ, а потцијењени обрачунски приходи – добици од продаје финансијске имовине за 8 хиљада КМ, трајни извори за 26 хиљада КМ и примици од финансијске имовине за 34 хиљаде КМ, јер су средства од продаје финансијске имовине (учешћа у капиталу контролисаниг ентитета) призната као приход, што није у складу са Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

У Општини Источни Стари Град су за 248 хиљада КМ мање исказани остали примици, јер нису евидентирани примици по основу уплаћених кауција за учешће на лицитацијама за продају земљишта.

У Општини Кнежево су потцијењени остали примици за најмање 36,5 хиљада КМ, јер Општина није исказала импутиране примитке и примитке за накнаде плата за боловања која се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања. Поред тога, остали издаци су потцијењени за најмање 82 хиљаде КМ, јер Општина Кнежево није исказала издатке по основу депозита и кауција, импутиране издатке и издатке за накнаде плата за боловања која се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања.

Општина Петровац није исказала импутиране примитке у износу 19 хиљада КМ по основу датих аванса за изградњу водовода из претходне године.

У извјештајима Општине Рибник су за 10 хиљада КМ прецијењени трајни извори и негативан финансијски резултат текуће године за колико су потцијењени приходи обрачунског карактера, јер је ЈУ Народна библиотека Рибник у пословним књигама у оквиру трајних извора евидентирала дониране књиге од стране физичких и правних лица, што није у складу са Правилником о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике.

Примици за непроизведену сталну имовину у Општини Језеро су прецијењени за 3 хиљаде КМ, а потцијењени су остали непорески приходи и финансијски резултат текуће године у износу од 1,7 хиљада КМ, јер је накнада за трошкове прибављања стручног мишљења у поступку замјене земљишта исказана у оквиру примитака.

Најзначајнији налази од утицаја на мишљење о усклађености код ревидираних јединица локалне самоуправе

„Скретање пажње“ је уз мишљење о усклађености изражено уз мишљење са резервом за свих 12 ревидираних јединица локалне самоуправе, а односи се на примјену Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске. Наиме,

Одлуком Владе Републике Српске о примјени одредаба Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске продужена је примјена одредби наведеног колективног уговора, која је оспорена Одлуком Уставног суда Републике Српске.

Општина Источни Стари Град је донијела Колективни уговор за запослене у општинској управи у којем коефицијенти нису прилагођени коефицијентима из Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске. Међутим, Општина је вршила обрачун плата у складу са коефицијентима из тог Посебног колективног уговора. Након тога није закључен нови Посебни колективни уговор за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Општина Купрес је плате и накнаде запослених обрачунавала у складу са одредбама (оспорено) Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске, осим за запослене чији су послови разврстани у прву и трећу платну групу.

Општина Петровац је донијела Правилник о платама и накнадама запослених у општинској управи којим су коефицијенти за обрачун плата запослених усклађени са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске.

Општине Рибник, Кнежево, Мркоњић Град, Милићи, Језеро, Рудо, Шековићи, Костајница и Станари су донијеле Колективни уговор за запослене у (свака у својој) општинској управи у којима су коефицијенте за обрачун плата запослених прилагођени одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области локалне самоуправе Републике Српске. Међутим, у појединим општинама било је одступања у примјени тих колективних уговора, и то:

- Начелник Општине Мркоњић Град је донио Одлуку о привременом обрачуна плата и висини цијене рада за све запослене раднике у Општинској управи, којом су, почев од 01.05.2024. године, утврђени виши коефицијенти сложености посла у односу на све појединачне коефицијенте по радним мјестима утврђене Правилником о платама и накнадама службеника и намјештеника запослених у Општинској управи општине Мркоњић Град и у односу на горње границе распона коефицијента за прве четири платне групе утврђене чланом 6. Колективног уговора за запослене у Општинској управи општине Мркоњић Град, а цијена рада је утврђена у нижем износу од цијене рада утврђене чланом 5. тог Колективног уговора, што није у складу са чланом 123. став (1. и 2.) Закона о раду и чланом 13. Закона о службеницима и намјештеницима у органима јединице локалне самоуправе.
- У Општини Милићи обрачунате су и исплаћене једнократне помоћи за обиљежавање новогодишњих и божићних празника, иако нису прописане Колективним уговором за запослене у општинској управи Општине Милићи.
- Општина Језеро је рјешењем начелника увећала плате свим запосленим који примају најнижу плату до износа од 900 КМ у складу са одлуком Владе Републике Српске. Истим рјешењем, осталим запосленим одобрен је бонус на постојећи износ нето плате на

мјесечном нивоу од 150 КМ, што није у складу са одредбама Колективног уговора за запослене у Општинској управи општине Језеро и Законом о раду.

- Обрачун новчаних помоћи и јубиларних награда за 2024. годину у Општини Шековићи није вршен на начин како је то дефинисано колективним уговором, а у 2024. години вршене су и исплате накнада запосленима по основу учешћа у комисијама, иако таква права нису прописана Колективним уговором за запослене у Општинској управи Општине Шековићи.

Одступање у примјени Закона о буџетском систему

Скупштина општине Станари није усвојила буџет за 2024. годину, па је привремено финансирање било на снази током читаве 2024. године, што није у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске.

Структура расхода Општине Станари за 2024. годину, када је на снази било привремено финансирање, не одговара структури расхода у истом периоду 2023. године, а поред тога, Општина Станари је у 2024. години вршила прерасподјелу буџетских средстава (реалокације) иако није донесена одлука о извршењу буџета за 2024. годину, што такође, није у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске.

Одступања у примјени Закона о јавним набавкама

Општина Станари је извршила дијелење набавки провођењем више поступака директних споразума укупне вриједности од 118 хиљада КМ за набавке сличних и сродних роба, услуга и радова. Наведене набавке се односе на набавку униформи, услуге уређења јавних површина, постављање опреме поводом отварања објекта Дома здравља Станари, консултантске услуге, збрињавање комуналног отпада, чишћење потока, уградњу пропуста и санацију банкина, услуге штампања, обезбјеђење објекта и савјетодавне услуге.

Извршене су набавке без провођења поступака јавних набавки у Општинској управи Милићи за услуге мобилне телефоније, одржавање портала, услуге из области културе и угоститељске услуге у укупном износу од 90 хиљада КМ које нису планиране и нису донесене посебне одлуке о покретању поступака. Такође, извршене су планиране набавке без провођења поступака јавних набавки у укупном износу од 39 хиљада КМ. За извршене набавке пелета и хране у укупном износу од 34 хиљаде КМ ЈУ за предшколско васпитање и образовање „Полетарац“ Милићи није провела поступке јавних набавки.

Општина Језеро није објавила План јавних набавки на порталу јавних набавки у року од 30 дана од дана усвајања буџета Општине, као и измјене и допуне плана јавних набавки, а одлуке о избору најповољнијих понуђача нису објављене на интернет страници уговорног органа, као и на порталу јавних набавки. Набавке асфалтирања локалних путева, грађевинских радова који се односе на санацију објекта дјечијег вртића, горива, штампаног канцеларијског материјала су проведене путем више поступака директног споразума чиме је извршено дијелење предмета набавке. Такође, набавке проведене путем директног споразума у најмањем износу од 84 хиљаде КМ, нису планиране планом јавних набавки.

У Општини Шековићи су извршене набавке услуга репрезентације у износу од 37 хиљада КМ за које нису проведени поступци јавне набавке. Поред тога, набавка земљаних и монтажних радова у насељу Бишина у износу од 17 хиљада КМ извршена је путем три директна споразума (дијелење набавки).

У Општини Купрес, за набавку услуга у најмањем износу од 13,6 хиљада КМ нису проведени поступци јавних набавки, исте нису предвиђене планом набавки нити су за њих донесене посебне одлуке о покретању поступка набавки.

Општина Кнежево није провела поступке јавних набавки, за набавке услуга стручног надзора над извођењем радова за које је закључено више уговора о дјелу, што није у складу са чланом 6. Закона о јавним набавкама. ЈУ Средњошколски центар „Јован Дучић“ Кнежево је набавку услуга превоза запослених (15 хиљада КМ) које представљају услуге из Анекса II, провела поступком директног споразума, што није у складу са Законом о јавним набавкама.

Општина Петровац је извршила набавке услуга интернета, фиксне и мобилне телефоније (5,6 хиљада КМ) без проведених процедура јавних набавки. У тендерској документацији за набавку радова термоизолације објекта вртића нису јасно прописани квалификациони услови и докази које понуђачи требају доставити, а након избора добављача, накнадно је захтијевана достава доказа о испуњењу услова, што није у складу са Законом о јавним набавкама. Осим тога, ЈЗУ Дом здравља „Дринић“ није планирала и није провела поступке јавних набавки за извршене набавке у најмањем износу од 23 хиљаде КМ.

Област запошљавања, ангажовања и права по основу рада

Општина Кнежево је вршила прерасподјелу средстава са материјалних трошкова на трошкове личних примања, што није у складу са чланом XV Одлуке о извршењу буџета Општине Кнежево за 2024. годину.

У Општини Шековићи рјешењима за обрачун плате запосленима у Општинској управи износ плате прије опорезивања није увећан за износ доприноса, што није у складу са одредбама Закона о раду. Поред тога, обрачун плата функционера за 2024. годину није вршен на основу просјечне плате запослених из претходне године како је прописано чланом 5. Одлуке о платама функционера Општине Шековићи, већ на основу просјечне плате запослених у Општинској управи из 2022. године.

Општина Језеро је у току 2024. године са пет извршилаца имала закључене уговоре о раду на одређено вријеме (због привремено повећаног обима посла), али на период дуже од шест мјесеци у току једне календарске године, што није у складу са Законом о службеницима и намјештеницима у јединицама локалне самоуправе. Осим тога, са једним извршиоцем закључен је уговор о дјелу за послове који су систематизовани и који представљају основну дјелатност послодавца, што није у складу са Законом о раду.

Општина Костајница је током 2024. године са три лица закључила уговоре о дјелу за послове који су систематизовани и који представљају основну дјелатност послодавца, а Центар за социјални рад је током године са једним физичким лицем закључио уговор о привременим и повременим пословима за обављање послова који су по својој природи такви да трају дуже од 90 радних дана у календарској години, што није у складу са Законом о раду. Поред тога, у Центру за социјални рад Костајница су Правилником о платама и другим примањима запослених прописани коефицијенти за обрачун плата који су нижи од прописаних Посебним колективним уговором за запослене у области социјалне заштите Републике Српске.

У Општини Купрес су са три извршиоца закључени уговори о дјелу на име послова који су систематизовани и представљају основну дјелатност послодавца, што није у складу са Законом о раду. Поред тога, замјенику начелника који није у радном односу обрачунат је мјесечни додатак, а предсједнику и подпредсједнику Скупштине општине из реда одборника који нису у радном односу је обрачунат мјесечни додатак у износу већем од одборничког додатка утврђеног Одлуком Скупштине општине Купрес, што није у складу са одредбама Закона о статусу функционера јединица локалне самоуправе.

Скупштина општине Костајница је у току 2024. године именовала вршиоца дужности члана Управног одбора ЈУ Центар за социјални рад Костајница на период дужи од два мјесеца, што није у складу са Законом о систему јавних служби.

Приликом ревизије Општине Милићи утврђено је да Колективни уговор за запослене у ЈУ за предшколско васпитање и образовање „Полетарац“ Милићи није усклађен са одредбама Посебног колективног уговора за запослене у области образовања и културе Републике Српске у дијелу који се односи на утврђене ниже коефицијенте за запослене четврте платне групе.

Додјела субвенција, грантова и дознака из буџета

За додјелу средстава за субвенције у Општини Шековићи по основу накнаде штета проузрокованих пожаром и угинућем стоке, набавке механизације, суфинансирања пројеката у пољопривреди и других субвенција, Општина Шековићи није донијела

интерне акте којима би се дефинисали критеријуми и услови за остваривање права на додјелу, што није у складу са одредбама Закона о буџетском систему Републике Српске.

Такође, додјела средстава гранта за финансирање редовних активности у износу од 310 хиљада КМ и додјела средстава из буџетске резерве од 51,5 хиљада КМ извршена је без јасно утврђених критеријума за избор корисника којима ће се средства додијелити, што није у складу са Законом о буџетском систему Републике Српске, а финансирање пројеката путем јавног позива од 11 хиљада КМ вршено је без провођења јавног позива, што није у складу са Правилником о критеријумима, условима и поступку расподеле средстава из буџета Општине Шековићи на основу гранта. Осим тога, за капиталне дознаке грађанима није именована комисија за оцјену пројеката, што није у складу са одредбама Правилника о суфинансирању пројеката појединаца, група грађана и удружења грађана са подрјучја Општине Шековићи.

Општина Петровац није донијела интерне акте којима би се дефинисали критеријуми и услови за остваривање права на додјелу средстава гранта организацијама, удружењима и другим непрофитним организацијама у складу са Статутом општине Петровац.

Друге специфичне неусклађености

Општина Станари није донијела план утрошка средстава од концесионих накнада за 2024. годину (сходно Закону о концесијама), план утрошка средстава од водних накнада (Закон о водама), план утрошка намјенских средстава од продатих шумских дрвних сортимената (Закон о шумама), план утрошка средстава за реализацију посебних мјера заштите од пожара (Закон о заштити од пожара), програм заједничке комуналне потрошње (Закон о комуналним дјелатностима), нити су сачињени извјештаји о утрошку намјенских средстава од накнада по наведеним основама.

Скупштина општине Петровац није донијела програм о утрошку намјенских средстава накнада за воде, што није у складу са Законом о водама. Општина Петровац није извршила усклађивање Одлуке о оснивању комуналног предузећа са захтјевима Закона о комуналним дјелатностима.

Општина Петровац и Дом здравља „Дринић“ нису успоставили помоћну књигу нефинансијске имовине у сталним средствима и помоћну књигу потраживања у складу са одредбама Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

У току 2024. године у Општини Милићи су исплаћена средства физичким лицима у готовом новцу за организацију спортских и друштвених манифестација, што није у складу са одредбама Уредбе о условима и начину плаћања готовим новцем.

У Општини Шековићи није вршена анализа потрошње горива за службена возила, као ни контрола исправности путних налога за службена возила и у путне налоге за службена возила нису унесени подаци о утрошку горива, што није у складу са Правилником о употреби службених возила Општине Шековићи.

У Општини Купрес су службена путовања у земљи вршена без налога за службено путовање, што није у складу са Одлуком о висини накнаде трошкова за службена путовања у земљи и иностранству за запослене у Републици Српској.

2.3. Ангажмани финансијске ревизије на провјери статуса датих препорука

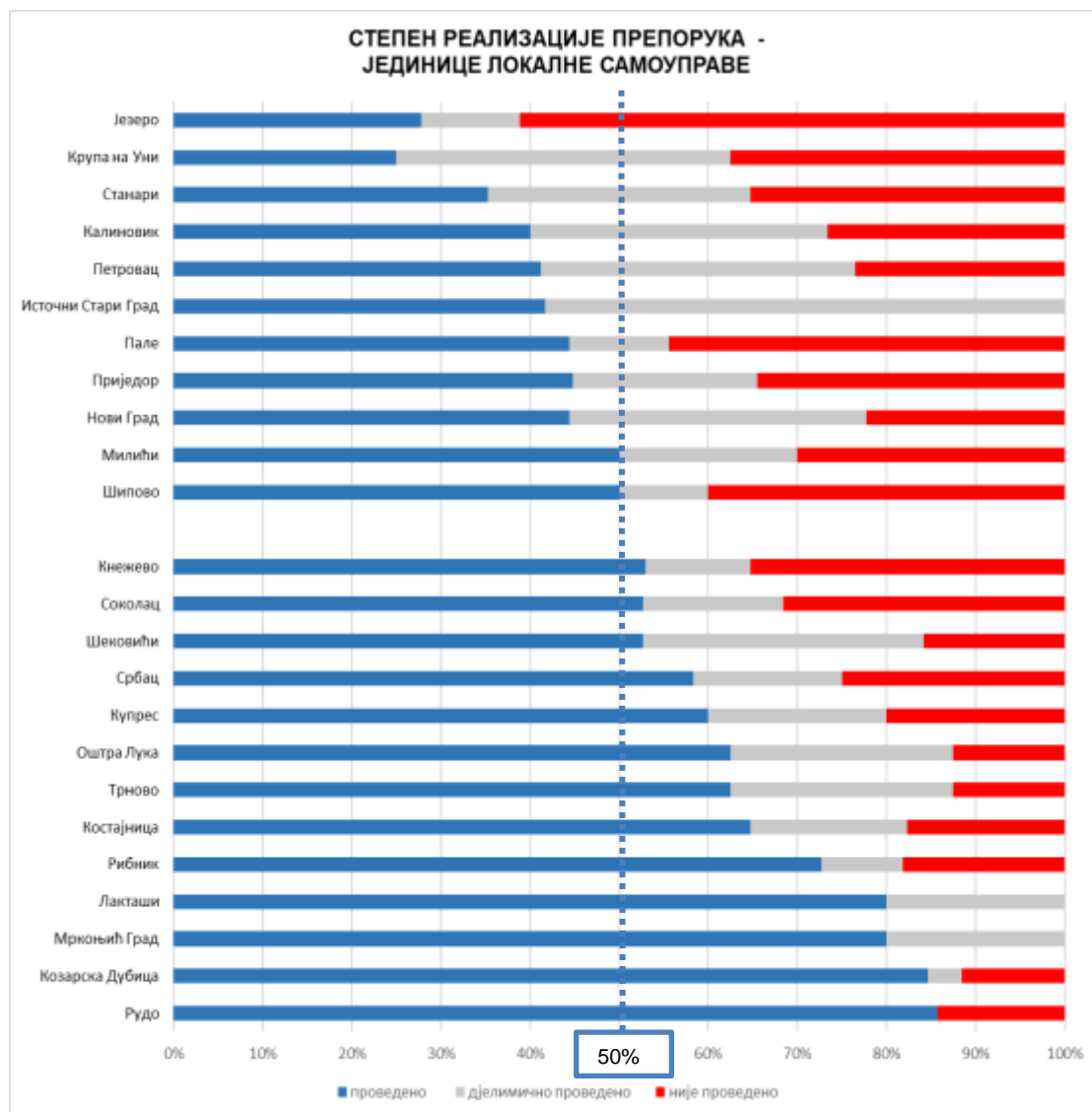
С обзиром на то да се ревизије финансијских извјештаја јединица локалне самоуправе, јавних предузећа, јавних установа и неких других институција јавног сектора не врше сваке године, Главна служба за ревизију у складу са расположивим ресурсима и планираним активностима повремено врши провјеру реализације датих препорука⁸.

⁸ Ангажман ради пружања увјеравања ограниченог степена укључује провођење поступака у циљу прибављања довољних и адекватних ревизијских доказа о томе да су препоруке проведене на начин како је то препоручено. У том смислу, приликом ангажмана на провјери статуса датих препорука не даје се мишљење ревизора, већ закључак који, на основу Међународног стандарда ангажовања на основу којих се пружа увјеравање (ISAE 3000), може бити: позитиван, негативан, са резервом или се ревизори могу уздржати од закључка.

У посматраном извјештајном периоду од 1. августа 2024. до 31. јула 2025. године није било посебних ангажмана на провјери статуса датих препорука.

Као што је то и раније поменуто, провјера провођења препорука код субјеката код којих се ревизија проводи у одређеним временским интервалима (било годишње или у оквиру 3-4 године) врши се у оквиру сваке сљедеће ревизије и о томе се наводи у посебном поглављу ревизорског извјештаја. Сходно томе, о датим, provedеним и неprovedеним препорукама код корисника буџета и фондова обавезног социјалног осигурања детаљније је наведено у дијеловима 2.2.1. и 2.2.2. овог Извјештаја.

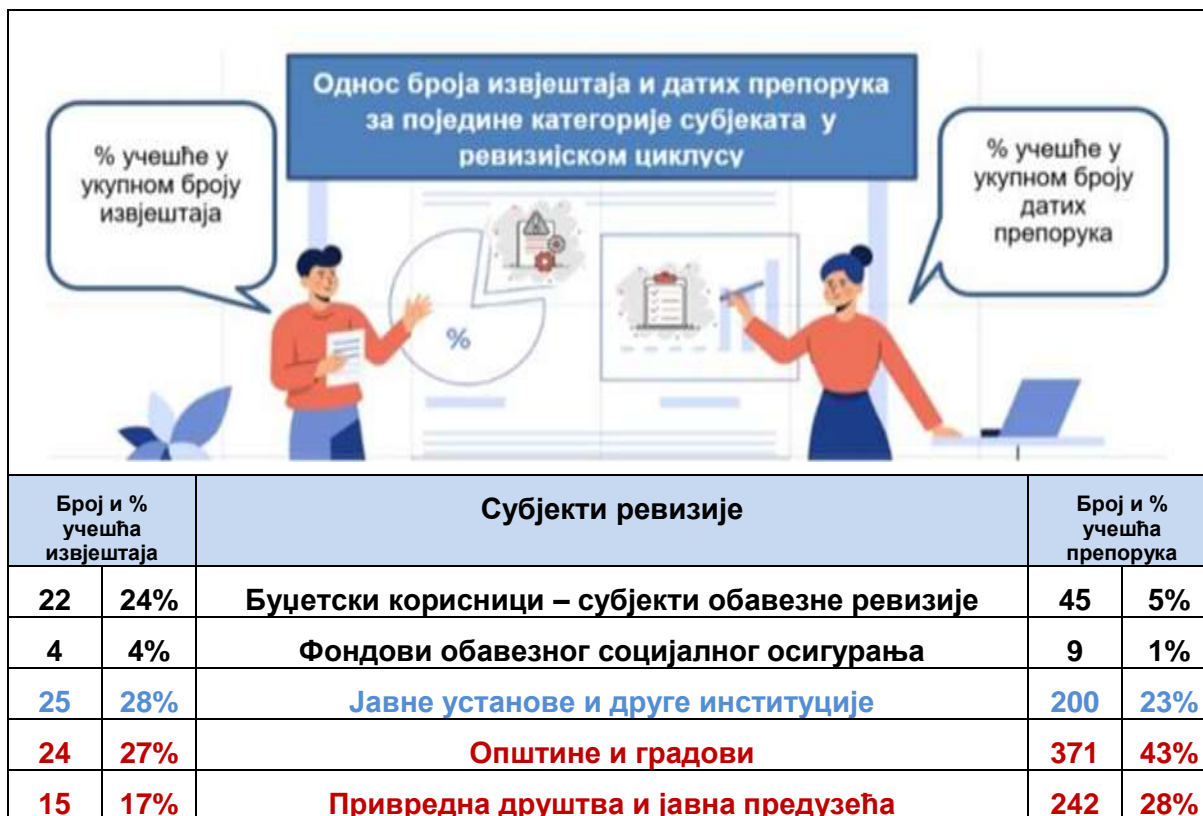
У извјештајном периоду су проведене 24 ревизије јединица локалне самоуправе (детаљније у дијеловима 2.1.1. и 2.2.4. овог Извјештаја), а степен реализације препорука представљен је Графиконом бр. 4.

Графикон бр. 4: Реализација (у %) препорука из претходног ревизорског извјештаја код јединица локалне самоуправе

2.4. Препоруке дате субјектима ревизије у извјештајном периоду

У оквиру издатих ревизијских извјештаја финансијске ревизије у овом извјештајном периоду Главна служба за ревизију дала је укупно 867 препорука или просјечно 9,63 препоруке по једном ревизорском извјештају (што је на нивоу претходне године), од чега 451 везано за отклањање неправилности и грешака уочених у финансијским извјештајима и 416 везано за отклањање неусклађености са прописима. У овом извјештајном периоду од 867 датих препорука финансијске ревизије дио се односи на ревидирани период 2023. године (534 препоруке), а дио на 2024. годину (333 препоруке).

Графикон бр. 5: Приказ % учешћа поједине категорије субјеката финансијске ревизије у броју ревизорских извјештаја и укупно датим препорукама

Иако се готово трећина извјештаја финансијске ревизије у овом ревизијском циклусу односи на субјекте обавезне ревизије (буџетски корисници и фондови дефинисани Законом), најмањи број препорука (просјечно двије по једном извјештају) су упућене овим субјектима, код којих је и процентуално највеће учешће позитивних мишљења ревизора (преко 86%). О конкретним препорукама код ових субјеката, броју (не)provedених препорука и оних које се понављају наведено је детаљније у одговарајућим дијеловима овог извјештаја.

С друге стране, како је то приказано и на Графикону бр. 5, највећи број датих препорука, тачније 371 или готово 43% свих датих препорука у овом извјештајном периоду је упућено јединицама локалне самоуправе (кроз 24 извјештаја финансијске ревизије укључујући 12 ревизија у периоду од 01.08. до 31.12.2024. године и 12 које су проведене до 31.7.2025. године). Комплексност финансијске ревизије јединица локалне самоуправе (консолидовани ФИ који обухвата ниже буџетске кориснике; провођење ревизија сваких 3–4 године) јасно се огледа и у обиму утврђених недостатака, али и у броју и структури датих препорука. Просјечно 15,45 препорука по једном извјештају ЈЛС, указује на то да је потребно јачати и унапређивати систем финансијског извјештавања, интерну ревизију и интерне финансијске контроле у општинама/градовима, као и механизме и модалитете скупштинског надзора.

Иако привредна друштва (акционарска и друштва са ограниченом одговорношћу) често имају потребу или обавезу ангажовања екстерне ревизије финансијских извјештаја, видљиво је да је групи привредних субјеката који партиципирају у броју проведених ревизија са 17%, дато 28% свих препорука у овом извјештајном циклусу. За то постоје два кључна разлога, један је тај да одређени број јавних предузећа ипак не проводи редовну годишњу ревизију финансијских извјештаја, а други је што ангажмани Главне службе за ревизију обухватају и сегмент ревизије усклађености који није заступљен у финансијским ревизијама које проводе приватне ревизорске куће. У том смислу, допринос ревизијских ангажмана Главне службе за ревизију и ефекти датих препорука нису једнозначно мјерљиви бројем датих препорука, већ су индиректно видљиви кроз провођење тих препорука, односно отклањање утврђених недостатака.

Ванпривредним субјектима који се не ревидирају у редовним годишњим циклусима, а у овом су то биле углавном јавне установе (из области високог и средњег образовања, здравствене заштите и сл.), као и републичке управе, заводи и друге институције, дато је 23% свих препорука, тј. укупно 200 препорука.

Према подацима из јавно доступног регистра ревизорских препорука⁹, статус свих до сада провјерених препорука финансијске ревизије је сљедећи:

- 55% се односи на потпуно проведене препоруке,
- 17% на дјелимично проведене,
- 25% су препоруке које нису проведене, док је
- 2% препорука које нису актуелне услед промјењених околности за њихово провођење.

Уколико се изузму препоруке дате у текућем ревизијском циклусу, закључно са овим извјештајним периодом провјерен је статус око 60% свих препорука финансијске ревизије. Од укупно 1.739 препорука финансијске ревизије које су дате у претходним ревизијским циклусима и за које још није извршена провјера, њих 24 се односи на ревидирани период 2019. година и провјера статуса ових препорука је у плану до краја ове године.

⁹ Доступан на интернет страници Главне службе за ревизију www.gsr-rs.org.

3. Ревизије учинка у извјештајном периоду

3.1. Окончане ревизије учинка у извјештајном периоду и ревизије у току

Као што је наведено и код презентације резултата рада финансијске ревизије, један дио ревизијског циклуса се одвија у претходној години, тако да ревизије које су предвиђене планом ревизија за 2024. годину, а које су окончане у периоду од 1. августа до 31. децембра 2024. године спадају у ревизије о којима се извјештава у овом Годишњем извјештају. У назначеном извјештајном периоду проведено је шест ревизија учинка које су планиране Годишњим планом ревизија за 2024. годину. Сви извјештаји ревизије учинка су објављени у складу с планом у периоду од 30.8. до 31.12.2024. (Преглед у Табели бр. 10), а уз то су проведена и три накнадна прегледа провођења препорука из извјештаја ревизије учинка (детаљније у дијелу 3.2.3).

Ради усаглашавања резултата ревизије учинка одржано је шест фокус група на којима су налази ревизије презентовани представницима из 60 институције јавног сектора обухваћеним ангажманима ревизије учинка.

Табела бр. 10: Преглед проведених ревизија учинка, броја препорука, институција обухваћених ревизијом и примједби институција обухваћених ревизијом

Ред. бр.	Назив ревизије учинка	Број препорука	Број ИЈС којима су достављени нацрти извјештаја	Број ИЈС које су доставиле примједбе
1.	Функционисање система за заштиту од шумских пожара	10	10	2
2.	Управљање одржавањем зграда	7	9	-
3.	Заштита непокретних културних добара	8	18	3
4.	Функционисање социјалне заштите старијих лица	9	20	3
5.	Управљање грантовима у јединицама локалне самоуправе	8	13	-
6.	Формирање цијена комуналних услуга	8	22	1
Укупно		50	92	9

Путем шест извјештаја ревизије учинка Главна служба за ревизију упутила је укупно 50 препорука Влади Републике Српске, министарствима, јавним предузећима, јавним установама, локалним управама и другим институцијама јавног сектора које су надлежне и одговорне за управљање процесима и активностима који су били предмет ревизије учинка.

Институције обухваћене ревизијом, у складу са Законом, имају могућност да се изјасне о нацрту извјештаја ревизије учинка. Преглед броја институција које су обухваћене ревизијом и броја институција које су доставиле примједбе, карактера и суштине примједби указује на висок ниво усаглашености налаза, закључака и препорука између Главне службе за ревизију и институција обухваћених ревизијом. Институције обухваћене ревизијом су се изјасниле на нацрте извјештаја ревизије учинка у форми коментара, и веома афирмативно о темама ревизије учинка и извјештајима ревизије учинка.

Примједбе које су доставиле институције обухваћене ревизијом, размотрене су са дужном пажњом, а основане и документоване примједбе прихваћене и укључене у коначне ревизорске извјештаје.

Резултати појединачних ревизија учинка презентовани су у извјештајима који садрже детаљне налазе, закључке и препоруке, што је укратко наведено у поглављима 3.2.1. и 3.2.2. овог Извјештаја. Извјештаји ревизије учинка су јавни документи (објављени на веб страници Главне службе за ревизију) и достављени су свим институцијама у складу са одредбама Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске (Народној скупштини Републике Српске – Одбору за ревизију, Предсједнику Републике Српске, Влади Републике Српске, Министарству финансија и институцијама обухваћеним ревизијом). Годишњим планом ревизија за 2025. годину планирано је да се проведе шест ревизија учинка и четири накнадна прегледа провођења препорука из извјештаја ревизије учинка. Актуелни ревизијски циклус започео је у периоду децембар 2024 – јануар 2025. године, сви ревизијски ангажмани су у фази главне студије и планирано је да се ревизије окончају у периоду октобар – новембар 2025. године.

Табела бр 11: Преглед планираних ревизија учинка и обима ревизије у 2025. години (број обухваћених институција јавног сектора (ИЈС) и временски период)

Ред. бр.	Ознака ревизије	Назив ревизије учинка	Број ИЈС	Период обухваћен ревизијом
1.	РУ 001-24	Функционисање система јавног водоснабдијевања	15	2021-2024
2.	РУ 002-24	Управљање јавним паркиралиштима и гаражама	8	2021-2024
3.	РУ 003-24	Мјере и активности за заштиту на раду	14	2021-2024
4.	РУ 004-24	Функционисање бесплатне правне помоћи	2	2021-2024
5.	РУ 005-24	Коришћење воде за флаширање путем концесија	5	2021-2024
6.	РУ 006-24	Систем интерних финансисјких контрола у јединицама локалне самоуправе	9	2021-2024
Укупан број ревизијом обухваћених институција јавног сектора (ИЈС)			53	

Избором подручја ревизије и тема које су предмет ревизије учинка, Главна служба за ревизију је у функцији остваривања општих циљева утврђених стратегијама и политикама Републике Српске и у функцији унапређења општег и финансијског управљања у јавном сектору Републике Српске. Да би се испунио општи циљ ревизије учинка, она кроз процес ревизије обухвата више институција јавног сектора (ИЈС) које имају одређене улоге, надлежности и одговорности повезане са процесима и активностима које су предмет ревизије у дужем временском периоду.

Један број ангажмана ревизије учинка односи се на тематику одрживог развоја и у функцији је провођења Циљева одрживог развоја Агенда 2030 у Републици Српској.

3.2. Резултати provedених ревизија учинка

3.2.1. Општи закључци и препоруке ревизије учинка

Из појединачних извјештаја ревизије учинка из претходног ревизијског циклуса (Табела бр. 10) произилазе општи закључци који су карактеристични за већи број provedених ревизија учинка:

- Одређене претпоставке за успјешно функционисање институција, процеса и активности у њиховој надлежности нису у потпуности испуњене а посебно у дијелу подјела институционалних и организационих надлежности и одговорности, постојања, комплетности и усклађености регулаторног оквира и осигурања довољних и адекватних ресурса и њихове ефикасне алокације.
- Планирање се проводи без ефективне комуникације и координације између учесника у процесу планирања. Процес планирања резултира са плановима који су различити, међусобно неусклађени, неблаговремени, неупоредиви и нису у функцији управљања процесима и активностима у јавном сектору.
- Недовољна координација између институција у погледу планирања, организовања и провођења одређених процеса и активности у јавном сектору, у циљу рационалне употребе ресурса.
- Налази ревизије показују на недовољност или неадекватност ресурса за провођење одређених процеса и активности или да се постојећи ресурси не комбинују оптимално у функцији постизања планираних резултата и постављених циљева.
- Институције не располажу одговарајућим методологијама, приручницима или упутствима за евалуацију, регулацију, формирање и праћење цијена јавних услуга, те начинима њиховог финансирања.
- Планиране мјере и активности не проводе се у континуитету и предвиђеном динамиком, те је изражена потреба за њиховим преиспитивањем, редифинисањем и систематизовањем у циљу њиховог ефикасног и ефективног провођења.
- Институције јавног сектора, не располажу потпуним, поузданим и ажурираним евиденцијама, базама података и регистрима, са релевантним подацима и информацијама битним за управљање процесима и активностима.
- Индикатори за мјерење успјешности у јавном сектору нису успостављени или примјена индикатора не осигурава поуздано мјерење успјешности provedених мјера и активности.
- Мониторинг и контрола над процесима и активностима који су били предмет ревизије није ефективна односно није у функцији израженије координације институција, рационалнијег коришћења ресурса и бољих резултата.
- Постојећи начин извјештавања није оријентисан ка учинку. Извјештаји и информације институција јавног сектора не садрже податке и информације о коришћењу ресурса, оствареним резултатима, постигнутим циљевима, утицају резултата на постизање утврђених циљева и имплементацији усвојених стратегија и политика.

На основу налаза ревизије, општих и посебних закључака, креиране су и упућене препоруке институцијама јавног сектора на краткорочној и дугорочној основи чијим провођењем је могуће унаприједити организацију, функционисање и управљање јавним сектором, услуге јавног сектора учинити квалитетнијим и кориснички оријентисаним, а јавну одговорност подићи на један виши ниво.

3.2.2. Појединачни извјештаји ревизије учинка у извјештајном периоду

У извјештајном периоду, окончано је и објављено шест извјештаја ревизија учинка (Табела бр. 10), а у наставку је укратко наведено о резултатима сваке од тих ревизија.

„Функционисање система за заштиту од шумских пожара“

Циљ ове ревизије је да се испита управљање ризиком у систему заштите од шумских пожара и да се на основу тог испитивања понуде препоруке чије ће провођење омогућити ефикасније управљање ризиком од шумских пожара и смањење посљедица по шуму, животну средину, имовину, а у екстремним случајевима и по људе.

Налази ревизије, засновани на релевантним, поузданим и довољним ревизијским доказима, показују:

- Правни оквир за заштиту од шумских пожара веома је сложен, што доводи до недоумица у примјени прописа у систему заштите од шумских пожара. Различити прописи дефинишу исте активности на различите начине, што отежава јасно разумијевање надлежности и одговорности у систему заштите од шумских пожара.
- У Републици Српској нису донесени стратешки документи за заштиту од пожара и заштите и спасавања у ванредним ситуацијама. Непостојање методологије за вредновање општекорисних функција шума онемогућава процјену индиректних штета од пожара, што доводи до непоузданих процјена ризика те умањује функционалност ризико-базираног димензионирања. Непознавање свих елемената пожарног троугла утиче на правовремено активирање снага заштите и спасавања, као и примјену адекватних техника гашења пожара.
- У Републици Српској нису прописане доктрине, методе, технике и тактике управљања пожаром као и модели обуке, што утиче на ефикасност употребе и обуке снага заштите и спасавања. Непостојање развојних платформи онемогућава увођење нових метода, техника и технологија за гашење шумских и других пожара на отвореном простору.
- Недостатак и неусклађеност планских докумената на нивоу Републике Српске, јединица локалне самоуправе и шумских газдинстава један је од фактора који утиче на управљање ризиком и координацију субјеката у спровођењу мјера заштите од шумских пожара. Током једанаест година од доношења Уредбе о садржају и начину израде плана заштите и спасавања од елементарне непогоде и друге несреће, потпун План заштите и спасавања донесен је у мање од 50% јединица локалне самоуправе обухваћених ревизијом. Иако су градоначелници/начелници јединица локалне самоуправе донијели одлуке којима се одређују привредна друштва и друга правна лица која су дужна приступити изради Планова заштите и спасавања, није дошло до израде и доношења тих планова од стране шумских газдинстава.
- Издвојена средстава за заштиту од шумских пожара недовољна су за спровођење планираних мјера и активности заштите, што ограничава капацитете за одговор на шумске пожаре и умањује способност субјеката у заштити шума од пожара.
- Изостало је спровођење планираних мјера превентивног дјеловања, спремности снага, одговора, опоравка, извјештавања и надзора предвиђених у Плану активности у припреми и спровођењу мјера заштите и спасавања од шумских и других пожара на отвореном простору у Републици Српској.
- Ватрогасно-спасилачке јединице нису формиране и опремљене у свим јединицама локалне самоуправе на такав начин да могу ефикасно одговорити на шумске пожаре. Такође, нису формиране ни специјализоване јединице цивилне заштите од шумских пожара, у 50% јединица локалне самоуправе обухваћених ревизијом.

- Јединице цивилне заштите и шумска газдинстава не располажу потребном опремом, нити личном заштитном опремом за гашење шумских и других пожара на отвореном.
- Није успостављен надзор над шумским подручјима у циљу раног уочавања пожара и брзог одговора на инцидент. Недостатак надзора шума и координације међу надлежним институцијама, резултирало је откривањем, процесуирањем и кажњавањем малог броја починилаца пожара.
- Природни процеси обнове вегетације, без интервенције човјека, одвијају се на знатном дијелу опожарених површина на којима је било потребно провести активне мјере санације.
- Инспекцијски надзор вршен је ограничено, а у потпуности је изостало провођење контрола и оцјена ефикасности, економичности и ефективности функционисања система за заштиту од шумских пожара. Није успостављен јединствен процес извјештавања у систему заштите од шумских пожара.

Основни закључак ове ревизије је да функционисање система за заштиту од шумских пожара не обезбјеђује ефикасно управљање ризиком од пожара.

На основу налаза и закључака, ревизија је упутила препоруке Министарству пољопривреде, шумарства и водопривреде, Републичкој управи цивилне заштите, јединицама локалне самоуправе и Јавном предузећу шумарства „Шуме Републике Српске“ у складу са њиховим улогама, надлежностима и одговорностима.

„Управљање одржавањем зграда“

Циљ ове ревизије учинка је да се испита и утврди постојање и испуњеност претпоставки за успјешно управљање зградама, те да се на основу резултата испитивања понуде препоруке чија имплементација од стране надлежних институција може унаприједити управљање одржавањем зграда у Републици Српској.

Налази ревизије, засновани на релевантним, довољним и поузданим ревизијским доказима, показују сљедеће:

- Основна претпоставка за успостављање успјешне организације управљања, одржавања и надзора над управљањем одржавања зграда је регистрација заједница етажних власника у надлежним регистрима јединица локалне самоуправе и Републике Српске.
- Адекватне евиденције о стамбеном фонду, етажном власништву и заједницама етажних власника нису у потпуности успостављене, а од значаја су за организовање и функционисање заједница етажних власника.
- Усљед појмовне и суштинске неусклађености у важећем правном оквиру у овој области, постоје изражене дилеме и потешкоће у његовој примјени.
- Према евиденцији Пореске управе Републике Српске, на дан 31.12.2023. године, је било 4.676 регистрованих заједница етажних власника.
- Процјењује се да у Републици Српској постоји минимално 30% нерегистрованих заједница етажних власника, уз изражену варијабилност између јединица локалне самоуправе.
- Више од половине регистрованих заједница етажних власника не функционише успјешно.
- На дан 31.12.2023. године мандат више од половине управника заједница етажних власника је истекао.
- Јединице локалне самоуправе нису употребљавале предвиђене инструменте и механизме за повећање ефикасности рада заједница етажних власника.
- Ресурси јединица локалне самоуправе, ангажовани на пословима у вези са заједницама етажних власника, су веома скромни и не користе се на довољно ефикасан начин.

- Стратегија обнове зграда у Републици Српској за период до 2050. године се налази у процедури израде и заснива се на непотпуним и неажурним подацима;
- У посматраном периоду 2019-2023. година пружена је финансијска помоћ инвестиционом одржавању зграда са републичког нивоа власти у износу од око 67.000 КМ, а локалног у износу од око 955.000 КМ.
- Надзор у области одржавања зграда, углавном инициран пријавама грађана – етажних власника је био веома ограниченог обима уз ријетко санкционисање учињених прекршаја.
- Државе окружења, суочене са истим проблемима, започеле су реформе у области управљања и одржавања зграда.
- На основу запримљених поднесака и иницијатива, предвиђена је измјена и допуна Закона о одржавању зграда крајем 2024. године.

Основни закључак ове ревизије је да нису у потпуности успостављене и испуњене претпоставке за успјешно управљање одржавањем зграда, те да у складу с тим постоји потреба за унапређењем управљања одржавањем зграда у Републици Српској.

На основу налаза и закључака, креиране су препоруке ревизије које су упућене институцијама које имају одређене улоге, надлежности и одговорности у погледу управљања одржавањем зграда (Министарству за просторно уређење, грађевинарство и екологију и јединицама локалне самоуправе).

„Заштита непокретних културних добара“

Циљ ове ревизије учинка је, да се испита ефикасност заштите непокретних културних добара, односно на који начин надлежне институције планирају и проводе мјере и активности на заштити непокретних културних добара, те да се на основу проведених испитивања понуде препоруке чијим провођењем надлежне институције могу унаприједити своје функционисање на плану заштите непокретних културних добара.

Налази ревизије, засновани на релевантним, довољним и поузданим ревизијским доказима, показују да:

- Подзаконска акта прописана Законом о културним добрима нису комплетирана.
- Стратешко-развојним документима у области културе на цјеловит начин се утврђују стратешки правци деловања у области културе без конкретно дефинисаних циљева, приоритета и смјерница у области заштите непокретних културних добара.
- Институционални оквир заштите непокретних културних добара обједињује управне и стручне послове на заштити непокретних културних добара.
- Одредбе ратификованих међународних конвенција и повеља у домену заштите непокретних културних добара нису у потпуности преузете у домаћи правни оквир.
- Људске ресурсе у установама заштите непокретних културних добара карактерише недовољан број и недостатак стручно оспособљеног кадра.
- Постоји велики број појединачних евиденција о улагањима у заштиту непокретних културних добара, али не постоје обједињене, свеобухватне евиденције о реализованим улагањима за заштиту непокретних културних добара.
- Информациони систем и законом прописани регистри неопходани за заштиту непокретних културних добара нису успостављени.
- Процес планирања заштите непокретних културних добара карактерише непостојање стратешког приступа заштити, непостојање ажурираног увида у стање непокретних културних добара као адекватног основа за планирање, непостојање приоритетних листа за интервенције на заштити као и критерија за њихово сачињавање.

- Валоризација културног наслеђа је општег карактера иако је она основни предуслов за утврђивање категорије и одређивање адекватних мјера заштите непокретног културног добра.
- Ревалоризација непокретног културног добра се не проводи као прописани поступак провјере статуса непокретних културних добара, већ по потреби у приликама израде елабората о утврђивању непокретног културног добра.
- Процедуре прибављања и давања сагласности за радове и активности којима се штите непокретна културна добра проводе се без јасно дефинисаних правила и процедура.
- Установе заштите непокретних културних добара фокусиране су углавном на активности којима ће се културна добра сачувати од потпуног пропадања и учинити функционалним.
- Мониторинг над проведеном заштитом непокретних културних добара врши се без претходно утврђеног мониторинг плана а у складу са захтјевима сопственика, управљача или потенцијалних корисника непокретних културних добара.
- Активности планирања и реализације надзора надлежне републичке инспекције и инспекције ЈЛС нису координисане, а изостаје и потребна размјена информација и података. Стручни надзор се проводи приликом одговора на захтјев за давање сагласности а инспекцијски надзор републичког и локалног нивоа проводи се углавном по представкама заинтересованих правних и физичких лица.
- Координација и сарадња установа заштите и јединица локалне самоуправе на пољу заштите непокретних културних добара су слабог интензитета и неадекватна.

Основни закључак ове ревизије је да предуслови за успјешно функционисање заштите непокретних културних добара нису у потпуности испуњени, те да управљање непокретним културним добрима не обезбјеђује ефикасну заштиту.

На основу налаза и закључака, креиране су препоруке ревизије које су упућене институцијама које имају одређене улоге, надлежности и одговорности у погледу заштите непокретних културних добара: Министарству просвјете и културе, Републичком заводу за заштиту културно-историјског и природног наслеђа, јединицама локалне самоуправе и јавним установама као управљачима непокретним културним добрима.

„Функционисање социјалне заштите старијих лица“

Циљ ове ревизије је да испита ефикасност функционисања социјалне заштите старијих лица кроз остваривање права на смјештај у установу, збрињавање у хранитељску породицу и помоћ и његу у кући, те да се на основу проведених испитивања надлежним институцијама понуде препоруке чијим провођењем је могуће унаприједити функционисање система социјалне заштите старијих лица и остваривање наведених права.

Налази ревизије, засновани на релевантним, поузданим и довољним ревизијским доказима, показују да:

- Релативно мали број јединица локалне самоуправе, односно центара за социјални рад у Републици Српској (укупно пет) је крајем 2023. године имало старија лица кориснике сва три посматрана права, док 1/4 није имала ни једно старије лице корисника тих права.
- Закон о социјалној карти до средине 2024. године није био донесен, нити је било извјесно када ће Социјална карта Републике Српске бити израђена и какве ће имати функционалности.

- Јединице локалне самоуправе углавном нису израђивале и доносиле прописане програмско-планске документе релевантне за социјалну заштиту старијих лица, нити је осигурана адекватна информациона основа за израду тих докумената.
- Јединице локалне самоуправе су, у току 2023. године, имале различите приступе у погледу благовремености измирења обавеза по основу права на смјештај у установу, збрињавање у хранитељску породицу и помоћ и његу у кући.
- Ревизија се није увјерила у разумној мјери да су цијене смјештаја утврђене на начин да је видљива укупна цијена смјештаја по тржишним условима и њени појединачни елементи, те који дио укупне цијене чини заштићена цијена.
- Укупни трошак у 2023. години по једном кориснику који је смјештен у јавну установу на захтјев центра за социјални рад виши је од трошка који је имало лице смјештено на властити захтјев.
- Цијене смјештаја у 2023. години у приватним установама су износиле од 440 КМ до 1.000 КМ и углавном су биле сличне или ниже у односу на цијене смјештаја у јавне установе, које су износиле од 780 КМ до 1.200 КМ.
- У посљедњих пет година број лица збринутих у хранитељске породице, који је био релативно мали, значајно се смањило, нарочито када су у питању старија лица. Крајем 2023. године укупно 10 јединица локалне самоуправе, односно центара за социјални рад је имало старија лица кориснике права на збрињавање у хранитељске породице, што указује да је ово право недовољно развијено и заступљено у већини јединица локалне самоуправе у Републици Српској.
- Примјена прописа и праксе посматраних центара за социјални рад у погледу збрињавања старијих лица у хранитељску породицу су се током 2023. године разликовале по више аспеката.
- У посматраном петогодишњем периоду број корисника права на помоћ и његу у кући се смањује, с тим да је тај тренд нешто блажи када су у питању старија лица. Крајем 2023. године само седам јединица локалне самоуправе, односно центара за социјални рад је имало старија лица кориснике права на помоћ и његу у кући.
- У посматраним центрима за социјални рад у којима су старија лица остваривала право на помоћ и његу у кући, праксе су биле различите, како у погледу примјене прописа, тако и у погледу пружаоца услуга и начина реализације права.
- Функционалност СОТАК базе у контексту потпуности и ажурности података чији унос треба да врше центри за социјални рад и могућности коришћења података, у посматраном периоду, није била у цјелости објезбјеђена. Одржавање СОТАК базе није било обезбијеђено у континуитету. У три од посматраних осам центара за социјални рад подаци о социјалној заштити нису уношени у СОТАК базу, нити је иста на било који начин коришћена, а дјелимично је то рађено у два центра за социјални рад.
- У посматраном периоду установе социјалне заштите чији је оснивач Влада Републике Српске су достављале Министарству здравља и социјалне заштите годишње извјештаје о раду, а остале установе социјалне заштите то нису чиниле.
- Податке за 2023. годину о броју корисника доставило је око половине установа које имају ову обавезу и воде се у Регистру установа социјалне заштите, тако да је Министарство здравља и социјалне заштите располагало само дијелом података о броју корисника и попуњености капацитета установа социјалне заштите.
- У периоду 2019-2023. година, у посматраним јединицама локалне самоуправе нису израђивани извјештаји о реализацији средњорочних и годишњих програма развоја социјалне заштите, нити је по том основу вршено извјештавање према скупштинама градова, односно општина.

- У годишњим извјештајима о раду центара за социјални рад углавном нису издвојено исказани подаци о остваривању посматраних права старијих лица у социјалној заштити и утрошеним финансијским средствима за те намјене. Извјештаји нису оријентисани на учинак, не пружају увид у обим и структуру ангажованих ресурса, остварене резултате и циљеве у социјалној заштити старијих лица.

Основни закључак ове ревизије је да социјална заштита старијих лица, посматрана кроз остваривање права на смјештај у установу, збрињавање у хранитељску породицу и помоћ и његу у кући, није у потпуности ефикасна.

На основу налаза и закључака, креиране су препоруке ревизије. Препоруке су упућене институцијама које имају улоге, надлежности и одговорности у погледу социјалне заштите старијих лица: Влади Републике Српске, односно Министарству здравља и социјалне заштите, јединицама локалне самоуправе и центрима за социјални рад.

„Управљање грантовима у јединицама локалне самоуправе“

Циљ ове ревизије учинка је да се испита ефикасност управљања грантовима и да се на основуведеног испитивања понуде препоруке јединицама локалне самоуправе чијим провођењем би се омогућило ефикасније и ефективније трошење јавног новца намијењеног за додјелу грантова и ефикасније поступање јединица локалне самоуправе.

Налази ревизије, засновани на релевантним, поузданим и довољним ревизијским доказима, показују да:

- Јединице локалне самоуправе су ангажовале значајне финансијске, организационе и кадровске ресурсе за планирање, додјелу, праћење и извјештавање о грантовима у посматраном периоду.
- У већини стратешких докумената развоја и акционим плановима за њихову реализацију нису утврђени јасни циљеви и приоритети по областима, који ће се су/финансирати из грантова. Приоритети по областима, општи, посебни циљеви, програми/пројекти који ће се су/финансирати из грантова дјелимично су утврђени у секторским стратегијама и другим планским документима јединица локалне самоуправе. Индикатори за праћење реализације програма/пројеката дефинисани су без квантитативних карактеристика.
- Примјена различитог методолошког оквира за управљање грантовима у јединицама локалне самоуправе резултира и различитим праксама у планирању и додјели грантова. Посебну методологију за управљање грантовима јединице локалне самоуправе нису израђивале, осим појединачних интерних аката за додјелу грантова.
- Одређене евиденције о грантовима у надлежним одјељењима локалне управе су успостављене, али између надлежних одјељења није успостављена довољна координација активности и размјена података у управљању грантовима. Јединствене и потпуне евиденције и базе података о корисницима грантова и грантовима, а које су значајне за управљање грантовима, локалне управе нису успоставиле.
- Одјељења локалне управе и корисници грантова који су на унапријед утврђеним позицијама у буџетима нису израђивали и достављали одјељењима за финансије буџетске захтјеве са јасним основом планирања, везом са стратешко-развојним и планским документима, образложењем намјене грантова и начина додјеле.
- Висина грантова се већином утврђује на основу извршења буџета из претходних буџетских година, броја и износа су/финансираних програма/пројеката и

активности из грантова, уз дјелимично кориштење информација о програмима/пројектима и активностима који су извјесни у наредној години.

- У половини локалних управа је успостављен систем финансијског управљања и контроле са пратећим документима за процес управљања грантовима.
- У зависности од врсте гранта различит је ниво успостављености нормативног оквира за додјелу грантова, његова комплетност, садржај и примјена у јединицама локалне самоуправе.
- Најзначајнија средства из грантова додијељена су на основу унапријед утврђене позиције у буџету и на основу појединачно поднесеног захтјева од стране корисника грантова у јединицама локалне управе, а најмање средстава је додијељено на основу јавног позива/огласа.
- Након одобравања грантова у локалним управама су за су/финансиране програме/пројекте и активности са организацијама цивилног друштва закључени уговори којима се утврђују права и обавезе даваоца и корисника грантова, док са осталим корисницима грантова нису закључивани уговори.
- Корисници грантова нису достављали извјештаје о намјенском трошењу средстава на дефинисан начин и у датим роковима, а извјештаји не садрже потпуне податке, информације и показатеље успјешности (су)финансираних програма/пројеката и активности из грантова и њиховој реализованости.
- Праћење и контролу над реализацијом додијељених грантова врше надлежна одјељења локалне управе и комисије/тимови за праћење реализације (су)финансираних програма/пројеката и активности из грантова, а која се заснива на информацијама из наративних и финансијских извјештаја корисника грантова.
- У извјештајима о реализацији стратешко-развојних и других планских докумената, извјештајима о раду градо/начелника и локалне управе, извјештајима о извршењу буџета недостају аналитички подаци о планираним и provedеним програмима/пројектима и активностима, одобреним и утрошеним финансијским средствима додијељеним из грантова по појединачним програмима/пројектима, планираним и оствареним резултатима и њиховом утицају на остваривање постављених циљева.

Основни закључак ове ревизије је да управљање грантовима у јединицама локалне самоуправе не функционише у потпуности ефикасно. На основу налаза и закључака креиране су препоруке ревизије за јединице локалне самоуправе.

„Формирање цијена комуналних услуга“

Циљ ове ревизије је да се испита и утврди начин формирања цијена комуналних услуга, те да се на основуведеног испитивања понуде препоруке чијом реализацијом би се омогућило надлежним институцијама да, приликом формирања цијена комуналних услуга као и њиховом праћењу и контроли, своје активности проводе на ефикаснији начин.

Налази ревизије, засновани на релевантним, поузданим и довољним ревизијским доказима, показују да:

- Правном регулативом у области комуналних дјелатности и цијена дјелимично је прописана обавеза израде методолошког оквира за формирање цијена комуналних услуга.
- Јединице локалне самоуправе су интерним актима који се односе на организацију и обављање комуналне дјелатности најчешће регулисале питања начина обрачуна и наплате цијене за испоручену комуналну услугу, али не и начин утврђивања цијена.

- Поједина комунална предузећа су имала израђене методологије за одређивање цијена комуналних услуга, али су их дјелимично користили приликом формирања цијена комуналних услуга.
- Формирање цијена комуналних услуга у већини случајева било је одређено висином укупних расхода комуналних предузећа чије је покриће потребно обезбиједити из прихода остварених по основу продаје производа и услуга.
- Приходи остварени продајом производа/испоруке услуге као основне дјелатности по постојећим цијенама комуналних услуга у просјеку су чинили око 3/4 пословних прихода комуналних предузећа и у већини случајева нису били довољни за покриће расхода даваоца комуналне услуге.
- У структури пословних расхода комуналних предузећа доминантно су били заступљени трошкови плата, накнада плата и осталих личних примања и трошкови материјала, горива и енергије, а заједно су чинили преко 3/4 пословних расхода.
- Између јединица локалне самоуправе су наглашене разлике у погледу власништва над имовином коју користе комунална предузећа, а питање имовине није ријешено на адекватан начин што утиче на обрачун и висину трошкова амортизације и цијене комуналних услуга.
- Организација рачуноводственог праћења прихода и расхода у више од половине комуналних предузећа није успостављена на начин који обезбјеђује евидентирање и распоређивање прихода и расхода по мјестима њиховог настанка.
- Процедуре у вези са промјенама и усаглашавањем цијена комуналних услуга разликовале су се између комуналних предузећа и јединица локалне самоуправе у начину доношења одлука о цијенама и њиховој примјени.
- Захтјеви/приједлози комуналних предузећа за промјену цијена комуналних услуга разликовали су се по свом обиму, садржају и квалитету. Најчешћи разлози за промјену цијена били су промјене тржишних услова и околности (повећање цијена материјала и услуга) и повећање трошкова плата, накнада плата и осталих личних примања запослених.
- Цијене комуналних услуга састојале су се из фиксног и варијабилног дијела уз присутне разлике у структури, начину обрачуна и приказивања цијена између комуналних предузећа. Цијене комуналних услуга вишеструко су се разликовале, а у посматраном периоду, мијењале су се уз изражене разлике у висини, броју и начину промјена у зависности од комуналног предузећа, врсте дјелатности и категорије корисника.
- Јединице локалне самоуправе нису редовно обавјештавале Министарство трговине и туризма о промјенама цијена комуналних услуга.
- Инспекцијски органи нису проводили контроле које су се односиле на обавезу достављања обавјештења о цијенама привредних субјеката и сагласности на цијене надлежних органа јединица локалне самоуправе, као ни контроле рада комуналних предузећа по питању начина утврђивања цијена и висине цијена комуналних услуга.
- Испитивања задовољства корисника комуналним услугама проводила је половина комуналних предузећа и одређени број јединица локалне самоуправе. Резултати испитивања задовољства корисника цијенама комуналних услуга показали су да је око половине испитаника било задовољно цијеном комуналне услуге.

На основу налаза, ревизија је закључила да се цијене комуналних услуга формирају у условима неиспуњених претпоставки са израженим разликама у цијенама истоврсних комуналних услуга између комуналних предузећа и категорија корисника у оквиру истог

комуналног предузећа. Препоруке су упућене Влади Републике Српске односно надлежним министарствима, јединицама локалне самоуправе и комуналним предузећима.

3.2.3. Резултати накнадних прегледа провођења препорука

Институције јавног сектора којима су кроз извјештаје ревизије учинка упућене препоруке, биле су у обавези, сходно Закону, да у року од 60 дана од дана пријема коначног извјештаја ревизије учинка сачине и доставе Главној служби за ревизију и надлежном скупштинском одбору властити акциони план за провођење тих препорука. Накнадни прегледи су ревизијски ангажмани који се проводе с циљем утврђивања да ли су предузете мјере и активности од стране институција обухваћених ревизијом у погледу провођења препорука из појединачних извјештаја ревизије учинка.

У извјештајном периоду је Главна служба за ревизију провела три ангажмана – накнадна прегледа провођења препорука ревизије учинка, а то су накнадни прегледи наведени у Табели бр. 12.

Накнадним прегледима провјеравано је 18 препорука за чије провођење је било надлежно 10 институција јавног сектора на различитим нивоима организовања (Влада Републике Српске и министарства, јединице локалне самоуправе, јавне установе и јавна предузећа). Од укупно 18 препорука које су биле предмет накнадног прегледа три су дјелимично проведене, провођење четири препоруке је у току а 11 препорука није проведено.

Табела број 12. Преглед проведених накнадних прегледа, са бројем препорука и утврђеним статусом у погледу провођења

РБ	Назив ревизије за коју је извршен накнадни преглед	Година објављивања извјештаја	Број провјерених препорука	Статус препорука			
				ПП	ДП	ПТ	НП
1.	Управљање средствима посебних намјена за шуме	2019.	5		1	1	3
2.	Ефикасност прикупљања и коришћења накнаде за јавне путеве при регистрацији моторних и прикључних возила	2020.	5				5
3.	Експлоатација ријечног материјала као сегмент интегралног уређења и заштите водотока ријеке Дрине	2021.	8		2	3	3
Укупно			18		3	4	11

Значење скраћеница у табели:

ПП – потпуно проведена препорука; ДП – дјелимично проведена препорука; ПТ – провођење препоруке у току; НП – препорука није проведена.

Накнадни прегледи провођења препорука показују да су институције јавног сектора проводећи редовне пословне активности предузимале и активности на провођењу препорука из извјештаја ревизије учинка, али да препоруке нису проведене и да постоји потреба да се активности интензивирају ради потпуног провођења препорука и унапређења процеса и активности који су били предмет ревизије.

3.3. Провођење препорука ревизије учинка

Јавни регистар препорука ревизије учинка успостављен је 2014. године, а редизајниран је 2020. године и представља садржајно значајнију информациону основу свим заинтересованим корисницима. Успостављање регистра препорука има за циљ да на јединствен и систематичан начин прикажу препоруке које Главна служба за ревизију у извјештајима ревизије учинка даје институцијама јавног сектора. Регистар препорука пружа и информације о мјерама и активностима које институције обухваћене ревизијом предузимају по извјештају ревизије учинка како би унаприједиле управљање у јавном сектору из перспективе економичности, ефикасности и ефективности као и информације о провјереним препорукама и статусу препорука. Успостављање регистра препорука је у функцији подизања квалитета ревизије учинка као и пружања нове додатне вриједности за јавни сектор Републике Српске у цјелини и институције обухваћене ревизијом.

Анализом регистра препорука ревизије учинка из ревизијског циклуса 2024/2025. године може се видјети стање донесених акционих планова (АП) институција којима су препоруке упућене, што је приказано у наредној табели.

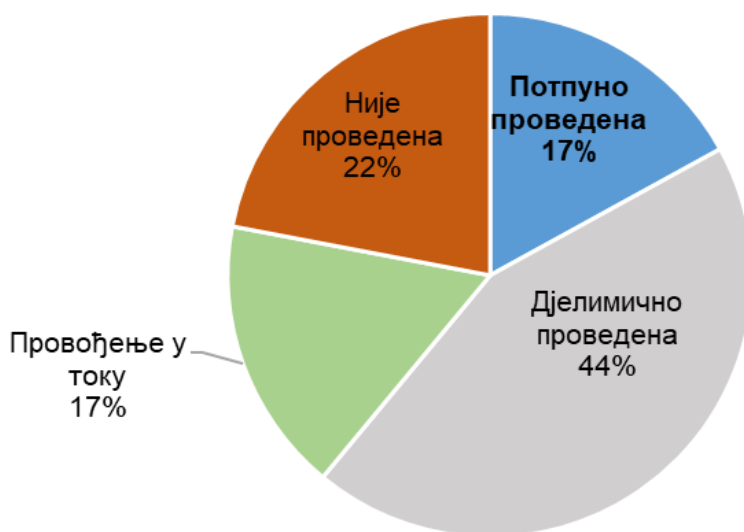
Табела бр. 13. Преглед броја институција јавног сектора обухваћених ревизијом и броја институција које су сачиниле и доставиле акциони план

Ре д. бр.	Ознака ревизије	Назив ревизије учинка	Број ИЈС обухваћених ревизијом	Број ИЈС које су доставиле АП
1.	РУ 001-23	Управљање одржавањем зграда	9	16
2.	РУ 002-23	Формирање цијена комуналних услуга	22	7
3.	РУ 003-23	Функционисање система за заштиту од шумских пожара	10	32
4.	РУ 004-23	Заштита непокретних културних добара	18	8
5.	РУ 005-23	Управљање грантовима у јединицама локалне самоуправе	13	17
6.	РУ 006-23	Функционисање социјалне заштите старијих лица	20	14
Укупно			92	94

Сама чињеница да је број достављених акционих планова већи од броја институција обухваћених ревизијом показује да су и институције које нису биле обухваћене ревизијом препознале значај препорука ревизије учинка и потребу да их проводе како би унаприједиле процесе и активности у својој надлежности.

У складу са годишњим плановима ревизије, у претходном периоду укључујући и овај ревизијски циклус проведена су 23 накнадна прегледа и провјерено је 156 раније датих препорука ревизије учинка, а резултати провјере су приказани на наредном графикону.

СТАТУС ПРОВЈЕРЕНИХ ПРЕПОРУКА РЕВИЗИЈЕ УЧИНКА

Графикон бр. 6: Статус препорука ревизије учинка након извршених прегледа

У извјештајном периоду реализовано је неколико активности које се односе на ревизије учинка уз учешће представника Главне службе за ревизију, које указују на значај ове врсте ревизије, а то су:

- Учешће на Међународној конференцији „За транспарентније, равноправније и ефикасније буџете – упоређивање локалних и међународних искустава и изазова у ревизији родне равноправности“ и презентација резултата ревизије учинка „Мјере и активности за равноправност полова институција Републике Српске“, у организацији Државне ревизорске институције Србије и UN Women, Београд, мај 2025. године.
- Учешће на Форуму о родно одговорном буџетирању и презентација резултата ревизије учинка „Мјере и активности за равноправност полова институција Републике Српске“, у организацију UN Women, Сарајево, април 2025. године.
- Презентација резултата ревизије учинка „Управљање грантовима у јединицама локалне самоуправе“, Одбору за финансије и јавну имовину Савеза општина и градова Републике Српске, Прњавор, фебруар 2025. године.
- Презентација резултата ревизије учинка „Превенција вршњачког насиља у Републици Српској на тематској сједници Одбора за ревизију Народне Скупштине Републике Српске, Бања Лука, децембар 2024. године.
- Учешће на конференцији „Вршњачко насиље – примјери добрих пракси“ и презентација резултата ревизије „Превенција вршњачког насиља у Републици Српској“, у организацији Омбудсмана за дјецу Републике Српске, Бања Лука, новембар 2024. године.
- Учешће на панелу „Унапређење ефикасности рада Одбора за ревизију“ у оквиру Конференције „Јачање корпоративног управљања – Извјештавање о одрживости и растућа улога одбора за ревизију“ у организацији Центра за реформу финансијског извјештавања Свјетске Банке и Савеза рачуновођа и ревизора Републике Српске, Бања Лука, септембар 2024. године.

Ревизије учинка су у фокусу интересовања јавности посебно јавних институција, међународних, невладиних организација и медија. Пажња наведених организација указују да се Главна служба за ревизију путем ангажмана ревизије учинка бави актуелним, релевантним и друштвено значајним темама.

Број: 34.01/023.5-420/25

Дана: 31.07.2025. године

Главни ревизор

Божана Трнинић